

A gazdasági folyamatok regionális különbségei Magyarországon 2010-ben

Központi
Statisztikai Hivatal

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

**A GAZDASÁGI FOLYAMATOK REGIONÁLIS KÜLÖNBSÉGEI
MAGYARORSZÁGON 2010-BEN**

Debrecen, 2011. november

© Központi Statisztikai Hivatal, 2011
ISSN 2061-3830

Felelős szerkesztő: Malakucziné Póka Mária igazgató

Szerkesztő: Novák Géza
Geza.Novak@ksh.hu Tel: (+36-52) 529–809

Internet: <http://www.ksh.hu>
informacioszolgalat@ksh.hu
(+36-1) 345–6789 (telefon), (+36-1) 345–6788 (fax)

Borítóterv: Vargas Print Stúdió Kft.
Nyomdai kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2011.246

TARTALOM

MEGJEGYZÉSEK, JELMAGYARÁZAT	4
BEVEZETŐ	5
ÖSSZEFOGLALÁS	7
A RÉGIÓK GAZDASÁGI FEJLETTSÉGE, A GAZDASÁG ÁGAZATI SZERKEZETE.....	10
A GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNYT BEFOLYÁSOLÓ FONTOSABB TÉNYEZŐK.....	15
A vállalkozások elterjedtsége	15
Külföldi befektetések.....	18
Beruházás, lakásépítés	20
Kutatás, fejlesztés.....	24
AZ ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK ALAKULÁSA.....	28
Mezőgazdaság	28
Ipar.....	31
Építőipar	35
Kiskereskedelmi forgalom.....	36
Szálláshelyi adatok	37
MUNKAERŐ-PIACI FOLYAMATOK	43
Gazdasági aktivitás.....	43
Alkalmazásban állók	46
Keresetek.....	48
Nyilvántartott álláskeresők.....	50
TÁBLÁZATOK.....	55
MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK.....	74

MEGJEGYZÉSEK

A 2010-re vonatkozó adatok tartalma javarészt azonos a megyei statisztikai évkönyvekben megjelentekkel.

A százalék- és viszonyszámok számítása kerekítés nélküli adatokból történt.

Az adatok és a megoszlási viszonyszámok kerekítése egyedileg történt, ezért a részadatok összegei eltér(het)nek az összesenadatoktól.

JELMAGYARÁZAT

- = A megfigyelt statisztikai jelenség nem fordult elő.
- .. = Az adat nem ismert.
- 0, 0,0 = Az adat nem fejezhető ki, mivel kisebb mint a táblázatban alkalmazott mértékegység.
- üres hely = Az üresen hagyott blokkba eső mutatókat nem értelmezzük.

BEVEZETŐ

A magyar gazdaság teljesítményének az ezredfordulót követő, viszonylag egyenletes ütemű növekedése 2007-től – javarészt az államháztartási hiány csökkentését célzó, elsősorban a keresletet szűkítő kormányzati intézkedések hatására – lefékeződött. A változást jól mutatja, hogy a bruttó hazai termék (GDP) 2007-ben és 2008-ban egyaránt 1% alatti mértékben növekedett az előző évhez képest. A 2008 második felétől kiszélesedő pénzügyi és gazdasági világválság hatása 2009-ben teljesedett ki, így ekkor a GDP volumene 6,8%-kal maradt el az egy évvel korábitól. 2010-ben azonban ismét kismértékű (1,3%-os) növekedés jellemezte a magyar gazdaságot.

A változások az ország különböző térségeit eltérően érintették. A területi bontásban 2009-ről rendelkezésre álló GDP adatok alapján a régiók között meglévő jelentős – 2007–2008-ban lényegében stagnáló – különbségek a szélsőértékek tekintetében újra fokozódtak.

2010-ben a gazdasági fejlődést befolyásoló fontosabb tényezők, így többek között a beruházások, a külföldi tőke állománya, valamint a K+F tevékenység alapvetően a korábban kialakult számottevő területi differenciákat jelzik. (Az előbbiekből közül a külföldi befektetéseket a 2009. évre rendelkezésre álló információk alapján vizsgáljuk.)

A gazdaság számos területéről ismertek a 2010. évi regionális adatok, melyek lehetőséget adnak arra, hogy a mezőgazdaság, az ipar, az építőipar, a kiskereskedelem és az idegenforgalom teljesítményében meglévő térségi különbségeket, illetve ezek változását bemutassuk.

A gazdasági fejlettség színvonala nagyban meghatározza a lakosság életkörülményeinek alakulását. Ez utóbbival ugyan részletesen nem foglalkozunk, de a munkaerő-piaci folyamatok és a keresetek régiónkénti vizsgálatával a gazdaság teljesítményének az életkörülményekre gyakorolt hatására is rávilágítunk.

A vizsgált jelzőszámok alapján körvonalazható, hogy az egyes régiókban milyen irányú változások következtek be 2010-ben.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az ország különböző területei között a legtöbb vonatkozásban jelentős különbségek alakultak ki. A területi bontásban rendelkezésre álló GDP adatok szerint a 2009. évi gazdasági visszaesés a regionális különbségek növekedésének irányába hatott, főleg a központi régió és a vidék viszonylatában. Ugyanakkor a fejlettebb és a kevésbé fejlett vidéki régiók közötti – a főváros és vidék közöttinél lényegesen kisebb – fejlettségbeli olló kissé zárult. A gazdasági fejlettség térbeli összehasonlítására legáltalánosabban használt mutatót, az **egy lakosra jutó bruttó hazai terméket** tekintve a régiók sorrendje nem változott az előző évhez képest. A legmagasabb fejlettségi színvonalú Közép-Magyarország előnye tovább fokozódott a többi régióval szemben, és a rangsor végén álló Észak-Magyarországhoz képest 2,7-szeres egy főre jutó GDP-t ért el. Az átlagosnál csak Közép-Magyarország mutatója volt magasabb, és a vidéki régiók átlagtól való lemaradása tovább nőtt Dél-Dunántúl és Észak-Alföld kivételével, de utóbbi két régió számottevő hátránya sem mérséklődött érdemben.

A *gazdasági teljesítményt befolyásoló fontosabb tényezők* közül a regisztrált – vagyis a közhiteles adminisztratív nyilvántartások szerint jogilag létező – **vállalkozások** száma 2010 végén 3,3%-kal volt több az egy évvel korábrinál. A növekedés minden régióra jellemző volt, ugyanakkor a gazdaságilag fejlettebb térségekben nagyobb ütemű bővülés történt. Így az ezer lakosra jutó vállalkozások mérőszáma alapján a legnagyobb vállalkozás-sűrűségi mutatóval rendelkező Közép-Magyarország és a legkisebb vállalkozási aktivitású Észak-Magyarország közötti különbség nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A társas és egyéni vállalkozások 37, illetve 63%-os részarányában országosan 2009-hez képest számottevő változás nem történt, és a régiók szintjén is csak csekély volt a mozgás. A társas vállalkozások aránya Közép-Magyarországon az átlagost jóval meghaladó (58%) maradt, az egyéni vállalkozások pedig továbbra is a nagyszámú őstermelői réteggel bíró két alföldi régióban voltak meghatározóak (79–80%).

Hazánkban 2010 elején a külföldi érdekeltségű vállalkozások száma 1,1%-kal több volt, mint egy évvel korábban. A szám szerinti növekedés régióként eltérő változások eredőjeként alakult ki. A legnagyobb mértékű bővülés Közép-Dunántúlra volt jellemző, míg Dél-Dunántúlon csökkent a számuk. A vállalkozások területre bontható **külföldi tőke** állománya 15,4 billió forintot tett ki, folyó áron 5,5%-kal többet az egy évvel korábrinál. A növekedés elsősorban annak köszönhető, hogy a külföldi tőke mérvadó részét koncentráció központi régióban nomináláron 8,3%-kal gyarapodott a befektetések értéke. A vidéki régiók közül a legnagyobb (5,4%-os) bővülés a közép-dunántúli, a legnagyobb mértékű csökkenés (8,5%-os) pedig a külföldi tőkéből a legkisebb (1%-os) részesedéssel rendelkező Dél-Dunántúlon következett be. Így az egy lakosra jutó külföldi befektetések régiós szélsőértékei közötti különbség nőtt. A mutató Közép-Magyarországon az átlagos érték 2,3-szeresét, Nyugat-Dunántúlon 1,2-szeresét tette ki. Ugyanakkor a többi térség fajlagos külföldi tőke ellátottsága az országos átlag alatt maradt, közülük is legnagyobb hátránnyal Dél-Dunántúl rendelkezett.

A **beruházások** volumene Magyarországon évek óta csökken, 2010-ben 1,0%-kal maradt el az előző évitől. A mérséklődés eltérő regionális változások eredőjeként alakult ki. A beruházások legnagyobb szeletét adó Közép-Magyarországon 8,8%-os volumencsökkenés következett be, és visszaestek a fejlesztések Dél-Dunántúlon is (12%-kal). Eközben jelentős, 17, illetve 10%-os bővülés mutatkozott Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön. Az előbbinél szerényebb növekedés történt Észak-Alföldön, valamint Nyugat- és Közép-Dunántúlon. A fejlesztések egy lakosra jutó értéke szerint az országos átlagot csak Közép-Magyarország mutatója haladta meg (35%-kal), ugyanakkor Észak-Magyarországé hasonló mértékben

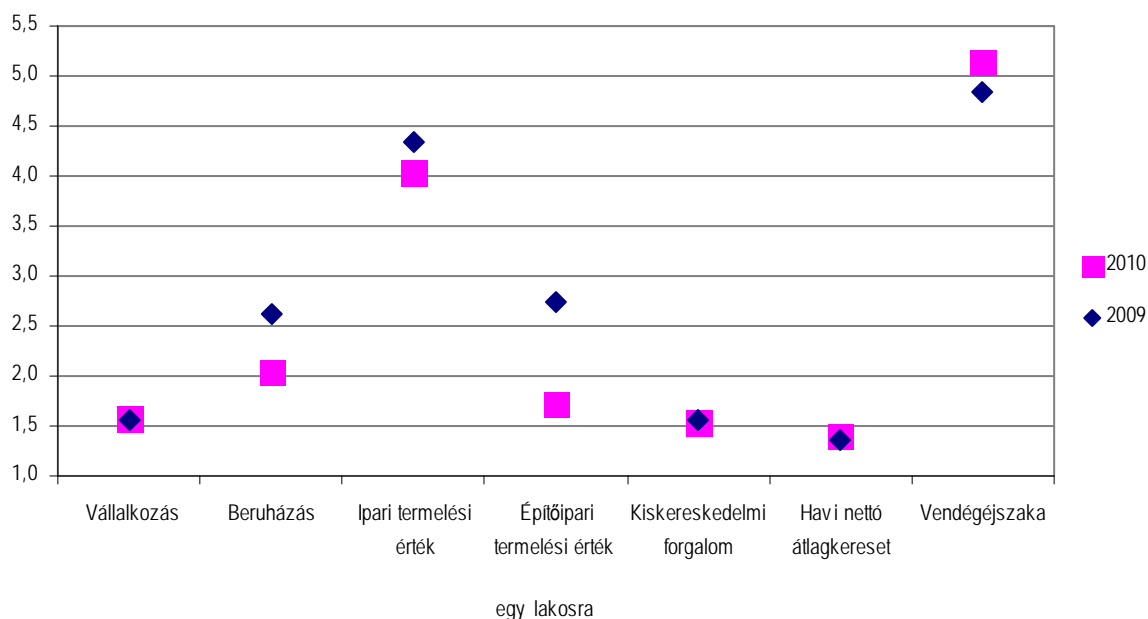
maradt el attól. Mindazonáltal a szélsőértékek közötti eltérés csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

Magyarországon a **kutatás-fejlesztési tevékenység** ráfordításainak összege 2010-ben folyó áron 3,7%-kal növekedett, és a GDP-hez viszonyított aránya az előző évihez hasonlóan 1,14%-ot tett ki. A K+F tevékenység régiók szerinti megoszlását 2010-ben is nagymértékű közép-magyarországi – azon belül fővárosi – koncentráció jellemezte. A kutatási tevékenység ráfordításainak közel kétharmadát e térségben használták fel. A vidéki régiókat tekintve Észak-Alföld és Dél-Alföld – ezeken belül is Debrecen és Szeged – szerepe tűnik ki. Az egy lakosra jutó K+F ráfordítások régiós szélsőértékeinek 8-szoros különbsége nem változott az előző évhez képest.

A területi különbségek megítélését árnyalja az egyes *ágazatok teljesítményének régiónkénti alakulása*. Az árutermelő ágak közül a **mezőgazdaság** bruttó termelésének volumene országosan 2010-ben 11%-kal visszaesett az előző évhez képest, amiben a rendkívül csapadékos időjárás játszott döntő szerepet. E negatív hatások a két alföldi régiót érintették a legsúlyosabban, elsősorban a jelentős súlyt képviselő gabonafélék termés kiesése miatt. Az állatállomány – a 2010. december 1-jei összeírás adatai szerint – valamennyi főbb állatfaj tekintetében csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A sertés- és a juhállomány fogyása a nagyobb állattartó térségeket érintette markánsabban, ebből adódóan e két állatfaj esetében mérséklődtek a regionális különbségek.

1. ábra

Fontosabb mutatók régiós szélsőértékeinek* aránya

* A régiós rangsor legmagasabb és legalacsonyabb értéke.

Az előző évi jelentős visszaesést követően az ország **ipari** termelésének volumene 2010-ben 11%-kal haladta meg az előző évit. A külpiazi kereslet élénkülésének köszönhető expanzió általános volt. A legnagyobb mértékű (18%-os) volumennövekedés Észak-Magyarországon történt, és az átlagosnál intenzívebb (13–15%-os) bővülést regisztráltak Dél- és Nyugat-Dunántúlon is, míg a legkisebb ütemben (6,2%-kal) Közép-Dunántúlon emelkedett az ipari produktum volumene. Az egy lakosra jutó ipari termelési érték szélsőértékeit képviselő két régió közötti különbség valamelyest mérséklődött ugyan a 2009.

évihez képest, de továbbra is 4-szeres a differencia a térségi sorrend élén álló Közép-Dunántúl és a sort záró Dél-Dunántúl intenzitási viszonyszáma között.

Az **építőipari** vállalkozások termelési volumene országosan 14%-kal csökkent. A kivitelezés helye szerint számba vett legnagyobb mértékű visszaesés Dél-Dunántúlon történt, elsősorban az előző évi magas bázisnak köszönhetően. Dél-Alföld és Észak-Magyarország produktuma ugyanakkor növekedett. Az egy lakosra jutó építőipari termelés tekintetében a területi különbségek jelentősen csökkentek az egy évvel korábbihoz képest: a legkedvezőbb fajlagos jelzőszámmal rendelkező Dél-Dunántúl mutatója 2010-ben 1,7-szerese volt a sort záró észak-alföldinek, szemben a 2009-es 2,7-szeres differenciával.

Magyarországon 2009-ben a **kiskereskedelmi forgalom** volumene az előző évekhez hasonlóan, annál azonban kisebb ütemben, 2,1%-kal csökkent. A mérséklődés üteme régióként viszonylag szűk intervallumban szóródott. Legnagyobb mértékben (3,1%-kal) Dél-Dunántúl forgalma, legkevésbé (0,9%-kal) pedig Észak-Magyarorszáé esett vissza. Az egy lakosra jutó havi kiskereskedelmi forgalom a régiók közül legmagasabb (77,8 ezer forint) Közép-Magyarországon volt, a rangsor végén pedig Észak-Magyarország és Észak-Alföld állt 50,5–51,5 ezer forinttal. A szélsőértékek közötti több mint másfélszeres különbség lényegében megegyezett az előző évvel.

Az **idegenforgalom** területén a kereskedelmi és egyéb szálláshelyek 2010. évi vendégforgalmát tekintve a vendégek száma 3,3%-kal, a vendégéjszakáké ettől kissé visszafogottabban, 2,3%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A külföldi és belföldi vendégforgalom egyaránt élénkült. A növekedés azonban nem érintett minden régiót. Közép-Magyarország, valamint Nyugat- és Közép-Dunántúl vendégéjszakái emelkedtek, a többi térségben pedig további visszaesés történt. A vendégéjszakák háromtizede továbbra is Közép-Magyarországon koncentrálódott.

A gazdasági fejlettség különbségei tükröződnek a *munkaerő-piaci folyamatok* alakulásában is. A lakosság körében végzett munkaerő-felmérés adatai alapján országosan 2010-ben a 15–74 éves népesség 49,2%-át foglalkoztatták, ami megegyezett az egy évvel korábbival. A **foglalkoztatási arány** Közép-Magyarországon, Nyugat- és Közép-Dunántúlon meghaladta az országos átlagot, legalacsonyabb mértékű pedig Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön volt. A két szélsőértéket képviselő központi és észak-magyarországi régió foglalkoztatási aránya közötti különbség mérséklődött ugyan, de továbbra is jelentős (11 százalékpont) maradt.

Az **intézmények létszámadata** alapján az alkalmazásban állók száma országosan 1,3%-kal nőtt 2009-hez képest. A növekedés a vidéki régiók alkalmazottainak 2–4%-os bővülése és a központi régió alkalmazotti körének kisebb mérséklődése eredőjeként alakult ki. A kevésbé fejlett térségekben a közfoglalkoztatási programok hatása is érzékelhető.

A gazdaság térségenként eltérő szerkezete és teljesítménye alapvetően meghatározza a **kereseti** különbségeket. Országosan 2010-ben az alkalmazásban állók havonta átlagosan bruttó 201 ezer forintot kerestek, az előző évinél nominálisan 1,6%-kal többet. A bruttó keresetek növekedési üteme Közép-Dunántúlon és Közép-Magyarországon volt a legmagasabb (2,7, illetve 2,1%-os), Dél-Alföldön megegyezett az országos átlaggal, Dél-Dunántúlon azonban az 1%-ot sem érte el. A havi nettó átlagkereset átlagosan 133 ezer forint volt 2010-ben, ami 7,3%-kal haladta meg az előző évit. A régiós szintű nettó keresetek szélsőértékei (Közép-Magyarország 156 ezer, illetve Észak-Alföld 112 ezer forint) közötti különbség az előző évihez képest több mint 6 ezer forinttal növekedett, így a keresetekben meglévő területi differenciák tovább fokozódtak.

A fentiekben összefoglalt és későbbiekben részletezett gazdasági folyamatok nem fogják át a régiók fejlettségére és gazdasági potenciáljára ható tényezők teljes körét. A térségek gazdasági helyzetének, a területi differenciáltság változásának pontosabb megítélését majd a későbbiekben közzétett 2010. évi területi GDP-adatok teszik lehetővé.

A RÉGIÓK GAZDASÁGI FEJLETTSÉGE, A GAZDASÁG ÁGAZATI SZERKEZETE

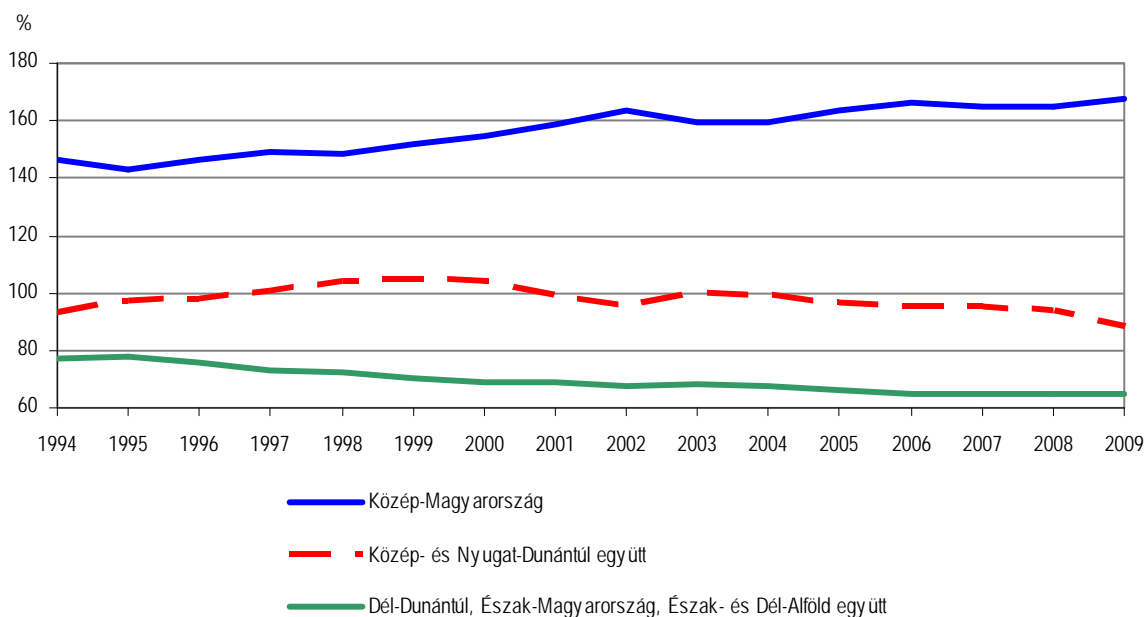
A magyar gazdaság – a bruttó hazai termék alapján – az ezredfordulót követően 2006-ig viszonylag egyenletes ütemű, évente 3–5% körüli növekedést mutatott. Ezt követően – főként a költségvetési korrekciós intézkedések keresletszűkítő hatása miatt – a bővülés üteme lefékeződött, és 2007-ben, valamint 2008-ban egyaránt 1% alatti volt. A belső egyensúly-javítási intézkedések 2008 második felétől a begyűrűző világgazdasági recesszió hatásával párosultak. A válság 2009-ben teljesedett ki, így a GDP volumene 6,8%-kal maradt el az egy évvel korábitól. 2010-ben azonban újra kismértékű (1,3%-os) növekedés jellemezte a magyar gazdaságot.

Területi bontásban 2009-ig állnak rendelkezésre GDP-adatok. Ezek tanúsága szerint a rendszerváltást követően kialakult regionális különbségek 2006-ig tovább fokozódtak, elsősorban Közép-Magyarország átlag feletti fejlődésének hatására. Ezt követően 2008-ig a régiók közötti differenciák lényegében stagnáltak, vagyis a növekedési ütem lassulásával egyidejűleg a fejlettségbeli olló nyílása is megállt. A 2009. évi gazdasági visszaesés ismét a regionális különbségek növekedésének irányába hatott, ami főleg a központi régió előnyének fokozódásában mutatkozik meg.

Ez azt jelenti, hogy az **egy lakosra jutó GDP** tekintetében 2009-ben Közép-Magyarország egyébként is számottevő előnye növekedett az átlaghoz képest. A viszonylag fejlettebb vidéki térségek (Közép- és Nyugat-Dunántúl) pozíciója romlott, és a kevésbé fejlett régiók (Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak- és Dél-Alföld) lemaradása sem mérséklődött.

2. ábra

Az egy főre jutó GDP az országos átlag százalékában

Részletesebb bontásban, a régiók szintjén vizsgálva ugyanakkor a korábban kialakult különbségek módosultak. Közép-Magyarország teljesítménye 2009-ben 1,7-szerese volt az átlagnak, relatíve magasabb az egy évvel korábitól. A fejlettebb régiók közül Nyugat-Dunántúl a recesszió hatására az átlagtól a korábbiaknál nagyobb mértékben maradt el, Közép-Dunántúl teljesítménye pedig hasonló jellegű pozícióromlással az országos átlag 83%-a körül alakult. A kevésbé fejlett régiók közül Dél-Dunántúl relatív pozíciója némileg javult, így teljesítménye az átlagos érték héttizedét közelítette. Dél-Alföldé ugyanakkor 1,2

százalékpontos relatív visszaeséssel az átlagos kétharmadát érte el. A fejlettségi rangsor végén álló régiók közül Észak-Alföld gazdasági teljesítménye 1,9 százalékponttal közelebb került az átlagoshoz, annak 65%-át érte el. A rangsort 2008 óta záró Észak-Magyarország helyzete tovább romlott. A változások hatására a régiók fejlettségi rangsorában nem történt módosulás az előző évhez képest. Ugyanakkor az első helyen álló Közép-Magyarország és az utolsó helyen álló Észak-Magyarország fejlettsége között 2,7-szeresre nőtt a különbség az egy főre jutó GDP-adatok alapján. A vidéki régiók tekintetében a két szélsőértéket képviselő Nyugat-Dunántúl és Észak-Magyarország mutatójának aránya (1,5) kissé mérséklődött 2008-hoz képest.

1. tábla

Egy főre jutó GDP, 2009

Régió	Ezer Ft	Az országos átlagtól való eltérés		A megyék átlagától való eltérés		Az EU-27 átlagától való eltérés, % ^{a)}
		%	változása 2008-hoz képest, százalékpont	%	változása 2008-hoz képest, százalékpont	
Közép-Magyarország	4 291	+67,8	+3,2	+127,5	+9,7	+7,3
Közép-Dunántúl	2 126	-16,8	-7,6	+12,7	-7,3	-46,8
Nyugat-Dunántúl	2 384	-6,8	-4,1	+26,4	-2,4	-40,4
Dél-Dunántúl	1 762	-31,1	+0,4	-6,6	+2,8	-55,9
Észak-Magyarország	1 562	-38,9	-1,3	-17,2	+0,2	-60,9
Észak-Alföld	1 659	-35,1	+1,9	-12,0	+4,7	-58,5
Dél-Alföld	1 692	-33,8	-1,2	-10,3	+0,6	-57,7
ÖSSZESEN	2 556	-	-			-36,1

a) Vásárlóerő-paritáson (PPS) számolva.

Megyék szintjén vizsgálva (Budapestet külön egységként kezelve) természetesen a régiókénál nagyobb különbségeket tapasztalhatunk. Budapest egy főre jutó GDP-je 2,3-szerese az országos átlagnak, és 2008-hoz képest 8 százalékponttal nőtt. A csökkenő értékek alapján rendezett megyei rangsor elején továbbra is Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom áll, és az első harmadba Pest mellett csak dunántúli megyék tartoznak. A sort az alföldi és az észak-magyarországi megyék zárják, kiegészülve a dél-dunántúli Somogygal. A megyei sorrendben két megye pozíciója változott számottevően az utóbbi években. Tolna megye a két évvel korábbihoz képest öt helyet előrelépve 2009-ben a 8. helyet foglalta el, részben a térséget átszelő autópálya-építések következtében. Ugyanakkor Veszprém ezzel éppen ellentétes utat járt be, és 2009-ben a 13. helyen zárt. Budapestet a legkevésbé fejlett Nógrád megyével összehasonlítva 4,9-szeres a különbség.

Nemzetközi összehasonlításban az Európai Unió **vásárlóerő-paritáson** (PPS) mért egy főre jutó GDP-adatai alapján a közösség átlagát 2009-ben régióink közül egyedül Közép-Magyarország mutatója haladta meg (7,3%-kal). Az uniós átlagnak Nyugat-Dunántúl közel hattizedét, Közép-Dunántúl valamivel több mint felét érte el, míg a négy kevésbé fejlett hazai régió teljesítménye az átlag negytizede körül szóródott.

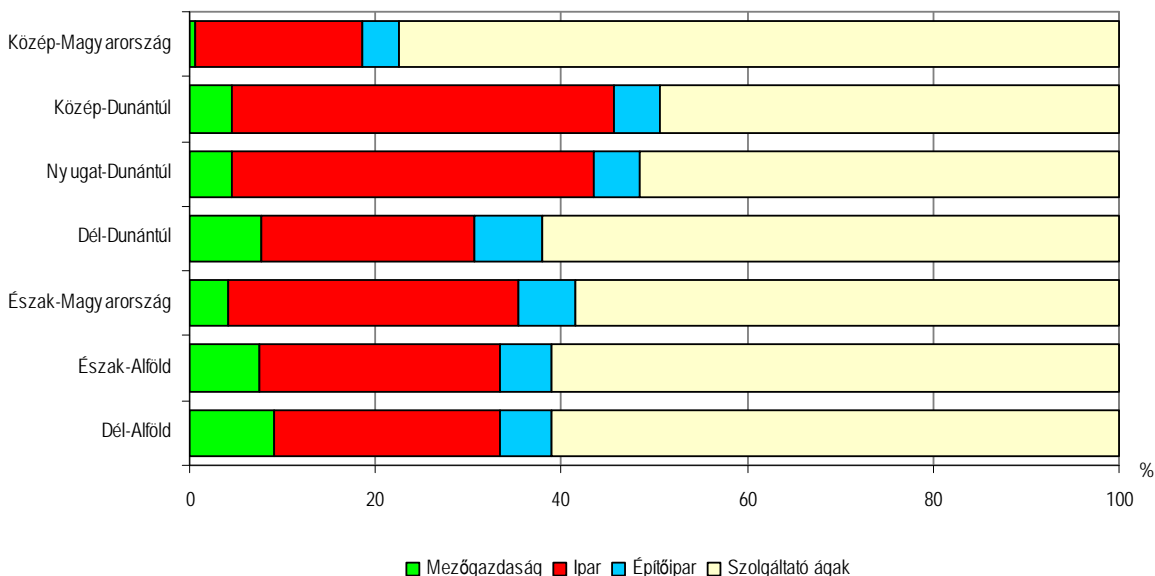
Magyarország gazdasági teljesítményének jelentős része tehát Közép-Magyarországon koncentrálódik, ahol 2009-ben a GDP közel felét (49%-át) állították elő, miközben a térségben a népesség mindössze 29%-a él. Nagyrégiók szerint vizsgálva Alföld és Észak hozzájárulása a GDP-hez az egy évvel korábbihoz hasonlóan 26% körüli, Dunántúlé pedig 1 százalékpontos csökkenést követően valamivel kisebb, 25% lett. Régióként tekintve a központi régió után a legnagyobb (10%) részesedést a második legnépesebb Észak-Alföld, a legkisebbet (6,5%) Dél-Dunántúl mutatta.

Hozzájárulás a GDP-hez és az egy főre jutó GDP, 2009

A bruttó hozzáadott érték előállításában az egyes **nemzetgazdasági ágak hozzájárulása** térségenként eltérő, ugyanakkor nem változott jelentősen az előző évekhez képest. Országosan a GDP kétharmada a szolgáltatást nyújtó ágakból, egyharmada az árutermelő gazdasági ágakból (mezőgazdaságból, iparból, építőiparból) származott.

A bruttó hozzáadott érték megoszlása a gazdasági ágak főbb csoportjai szerint, 2009

A központi régió kiugró fejlettségi szintjét a terciér szektorra épülő gazdaságának köszönheti. Ennek megfelelően Közép-Magyarországon kimagasló a szolgáltatást nyújtó

ágazatok részesedése (77%), ezen belül különösen a kereskedelem, a közigazgatás, az információ, kommunikáció és az ingatlanügyletek járultak hozzá nagymértékben a térség bruttó hozzáadott értékéhez. Az ipar és az építőipar együttes részaránya 22%-ot tett ki, a mezőgazdaságé az 1%-ot sem érte el. Értékét tekintve 2009-ben is – a mezőgazdaság kivételével – minden nemzetgazdasági ágban a központi régióból származott magasan a legnagyobb hozzáadott érték.

A két fejlettebb dunántúli régió gazdasági szerkezetében az ipar súlya – a visszaesés ellenére is – az átlagosnak több mint másfélszerese volt, és azon belül is a gépipar néhány ágazata emelkedik ki. A közútigépjármű-gyártás leginkább e két régió GDP-jét növeli. Észak-Magyarország gazdasági szerkezetében az átlagosnál szintén nagyobb részt képvisel az ipar, ami 2009-ben a régió bruttó hozzáadott értékének 31%-át adta, azon belül is a gépipar és az energiaipar szerepe volt meghatározó. Az alacsonyabb egy főre jutó GDP-vel rendelkező térségekben (Dél- és Észak-Alföld, Dél-Dunántúl) a mezőgazdaság bruttó hozzáadott értékhez való hozzájárulása viszonylag magas (7–9%), és relatíve jelentős súlyú (61–62%) a szolgáltató szféra is. E három régió adja az ország mezőgazdasági hozzáadott értékének közel hattizedét, ugyanakkor iparosodottsági fokuk jóval alacsonyabb, mint a fejlettebb dunántúli térségé.

Tovább árnyalja a képet, ha az egyes ágazatok bruttó hozzáadott értékét egy lakosra vetítve vizsgáljuk.

2. tábla

Az egy főre jutó bruttó hozzáadott érték az országos ágazati átlag százalékában, 2009

Gazdasági ág	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Országos ágazati átlag
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	27,4	109,5	121,3	153,3	73,1	142,1	176,2	100,0
Ipar	122,2	138,6	147,8	64,4	77,4	68,0	65,1	100,0
Építőipar	140,0	85,3	94,3	102,3	76,5	74,9	76,0	100,0
Kereskedelem, gépjárműjavítás; szállítás, raktározás; szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	180,2	68,5	81,8	65,7	56,4	64,0	67,3	100,0
Információ, kommunikáció	288,6	20,9	29,4	27,8	16,1	19,7	19,9	100,0
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	250,6	36,7	48,8	40,7	31,6	32,4	38,7	100,0
Ingatlanügyletek	182,7	72,8	84,5	64,8	52,2	61,0	64,0	100,0
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység; adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	219,3	61,0	62,5	53,0	38,0	46,0	47,4	100,0
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás; oktatás; humán-egészségügyi, szociális ellátás	159,1	67,3	75,7	82,0	74,7	78,3	74,9	100,0
Művészet, szórakoztatás, szabad idő; egyéb szolgáltatás	174,7	65,3	93,8	75,1	59,6	61,8	66,0	100,0

Eszerint Közép-Magyarország a mezőgazdaság kivételével valamennyi területen jóval az adott ágazati átlag feletti teljesítményt nyújtott. A központi régió egy főre jutó bruttó hozzáadott értéke a megfelelő ágazati országos átlag több mint kétszerese az információ, kommunikáció, a pénzügyi közvetítés, valamint a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység területén.

Nyugat- és Közép-Dunántúlon az egy főre jutó ipari hozzáadott érték kiemelkedő, 1,4–1,5-szerese a megfelelő országos adatnak.

Dél-Dunántúl átlag feletti építőipari mutatója összefügg a pécsi, Európa Kulturális Fővárosa rendezvénysorozattal kapcsolatos infrastrukturális beruházásokkal.

A mezőgazdaság fajlagos mutatója főleg Dél-Alföldön magas, és – Észak-Magyarország kivételével – a vidéki régiók mindegyikében átlag feletti.

A GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNYT BEFOLYÁSOLÓ FONTOSABB TÉNYEZŐK

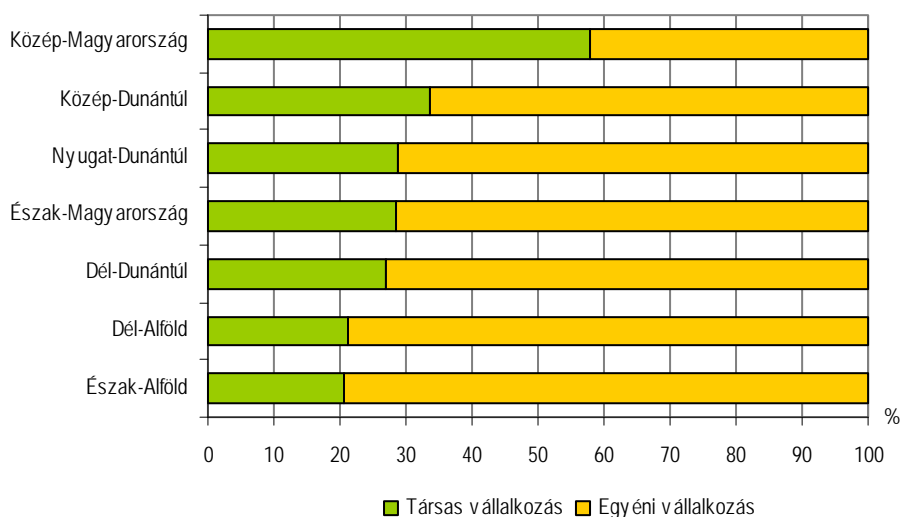
A vállalkozások elterjedtsége

2010. december 31-én Magyarországon 1 millió 742 ezer gazdasági szervezet szerepelt a nyilvántartásokban, 3,3%-kal több, mint az előző év azonos időpontjában. Gazdálkodási formája szerint a szervezetek túlnyomó része (1 millió 644 ezer) vállalkozásként folytatta tevékenységét.

A nyereségérdekeltségű szervezetek 37%-át társas, 63%-át egyéni vállalkozás formájában tartották nyilván. Közép-Magyarországon a társas vállalkozások hányada az országos átlagnál jóval magasabb, 58% volt. A többi régióban az arány 21–34% között szóródott, amelyből a magasabb értékek a dunántúli régiókat, valamint Észak-Magyarországot jellemezték. Ezzel párhuzamosan az egyéni vállalkozások részesedése a nagyszámú őstermelői réteggel bíró két alföldi régióban volt kiemelkedően magas, 79–80% körül alakult.

5. ábra

A regisztrált vállalkozások megoszlása vállalkozási forma szerint, 2010. december 31.

A vállalkozások területi eloszlása nagyfokú koncentrációt mutat, ugyanis a társas vállalkozások 54%-át Közép-Magyarországon vették nyilvántartásba, miközben a többi régió részaránya 7–9% körül alakult. Az egyéni vállalkozások területi allokációja a társas vállalkozásokénál sokkal kiegyenlítettebb. Közép-Magyarország 23%-os részesedését a többi régió 9–19%-kal követte.

A térségek fejlettsége és az egyes vállalkozási formák térségen belüli részaránya összefüggéseket mutat. A társas vállalkozások között a kft-k a leggyakoribbak. 2010-ben országosan az összes társas vállalkozás növekvő hányadát, 58%-át kft-ként tartották nyilván. Közép-Magyarország után Közép-Dunántúlon és Észak-Alföldön voltak a legelterjedtebbek, de valamennyi régióban a társas vállalkozások több mint felét ebben a formában jegyezték. Számuk az elmúlt egy évben – a betéti társaságok rovására – összességében csaknem tizedével emelkedett. Ez továbbra is összefüggésben van a gazdasági társaságokról szóló jogi szabályozás változásával, amely az alapításukhoz szükséges alaptőkét nagymértékben mérsékelte.

A társas vállalkozásokon belül a második leggyakoribb gazdálkodási forma a betéti társaság, melyek száma egy év alatt 5,7%-kal csökkent. 2010-ben országosan az összes társas vállalkozás 32%-át betéti társaságként tartották nyilván. A központi régió gazdasági súlya a betéti társaságok tekintetében is megmutatkozik, 53%-uk rendelkezett közép-magyarországi székhellyel. A vállalkozásokon belüli arányuk ugyanakkor a kevésbé fejlett térségekben magasabb volt az átlagosnál.

3. tábla

A társas vállalkozások megoszlása gazdálkodási forma szerint, 2010. december 31.

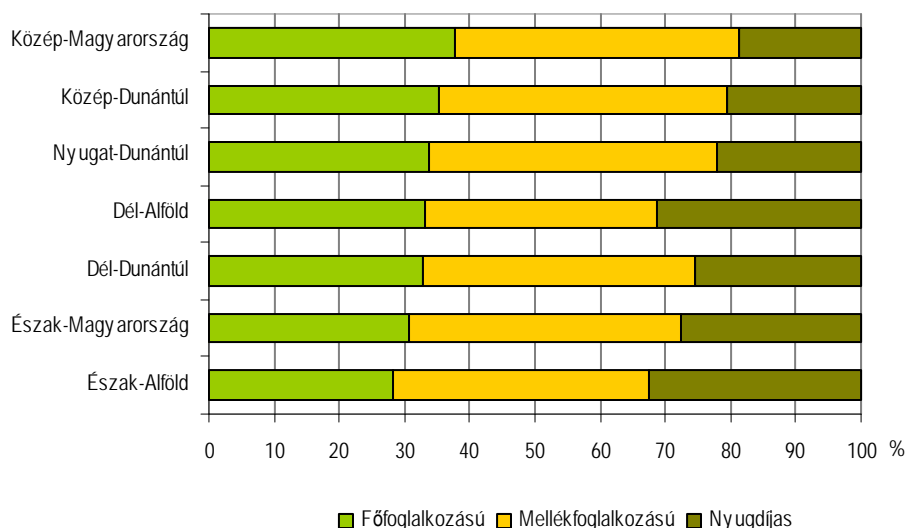
Régió	Korlátolt felelősségű társaság	Betéti társaság	Részvénytársaság	Egyéb vállalkozás	Összesen
Közép-Magyarország	60,2	31,2	1,1	7,5	100,0
Közép-Dunántúl	57,5	31,3	0,6	10,6	100,0
Nyugat-Dunántúl	56,2	30,6	0,6	12,6	100,0
Dél-Dunántúl	53,8	33,2	0,7	12,3	100,0
Észak-Magyarország	54,6	33,7	0,7	11,0	100,0
Észak-Alföld	57,5	33,0	0,7	8,8	100,0
Dél-Alföld	56,5	33,0	0,8	9,7	100,0
ÖSSZESEN	58,3	31,8	0,9	9,0	100,0

A társas vállalkozások megközelítőleg 1%-át kitevő részvénytársaságok száma az év folyamán 5,0%-kal gyarapodott, amely 2010 végére 5300-ra volt tehető. Számuk bővülésében szintén szerepet játszott a már említett jogszabályi változás. A részvénytársaságok társas vállalkozásokon belüli aránya Közép-Magyarországon volt a legmagasabb, és az összes részvénytársaság 65%-a ebben a régióban koncentrálódott.

Jelentős az eltérés az egyéni vállalkozások munkavégzésének jellegét illetően. 2010 végén az egyéni vállalkozók egyharmada főfoglalkozásúként, 41%-a mellékfoglalkozásúként, 26%-a nyugdíjasként dolgozott. A főfoglalkozásúak aránya a régiók közül Közép-Magyarországon és Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb (38 illetve 35%), Észak-Alföldön pedig a legkisebb (28%).

6. ábra

A regisztrált egyéni vállalkozások megoszlása a munkavégzés jellege szerint, 2010. december 31.

Mellékfoglalkozású egyéni vállalkozóként legnagyobb arányban Közép- és Nyugat-Dunántúlon végezték tevékenységüket. A nyugdíj mellett dolgozó egyéni vállalkozók egyéni vállalkozásokon belüli hányada Közép-Magyarországon, valamint a három dunántúli régió mindegyikében kisebb volt az országosnál. Ugyanakkor kiemelkedően magas arányt képviseltek Észak-Alföldön (33%) és Dél-Alföldön (31%) a mezőgazdasági vállalkozások nagyobb számú jelenlétével összefüggésben.

A regisztrált vállalkozások ágazati struktúrája 2010-ben lényegében nem változott. Az őstermelők kötelező adószám kiváltása óta a vállalkozások döntő részét, 26%-át a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat gazdasági ágban jegyezték be. A mezőgazdasági vállalkozások részaránya Dél-Alföldön és Észak-Alföldön volt a legmagasabb (47–50%), Közép-Magyarországon pedig a legalacsonyabb (5%).

Ipari főtevékenység folytatására a vállalkozások átlagosan 5%-a szakosodott. Arányuk országos átlagban és a régiók tekintetében is némi csökkenést mutat 2009-hez képest.

Az építőipari vállalkozások minden régióban valamivel nagyobb arányban képviseltették magukat az ipariakénál. Részesedésük átlagosan 6%-os volt, és a legmagasabb (8%-os) súllyal Közép-Dunántúlon voltak jelen.

A szolgáltatási főtevékenységű vállalkozások aránya nem változott (64%), és jelenlétük továbbra is meghatározó. Hányaduk a gazdaságilag legfejlettebb Közép-Magyarország régióban volt a legmagasabb (83%), amelyet a rangsorban Közép-Dunántúl követett 68%-kal.

Az üzleti szolgáltatások közül a legtöbb vállalkozást az ingatlanügyletek gazdasági ágba sorolták, átlagosan a vállalkozások 15%-a folytatott ilyen jellegű tevékenységet. Egyedül Közép-Magyarországon fordultak elő ennél nagyobb gyakorisággal, ahol 21%-ot képviseltek. A két alföldi térségben a vállalkozások mindössze 9–11%-a tartozott az ingatlanügyletek gazdasági ágba.

Az ingatlanügyletek után a kereskedelem, gépjárműjavítás ág a legelterjedtebb (12%). Ezen ágazatban a központi régióban tartották nyilván a legtöbb szervezetet (15%).

A vállalkozási aktivitás mutatója, vagyis a vállalkozások népességhez mért sűrűsége minden régióban nőtt. 2010 végén ezer lakosra átlagosan 165 vállalkozás jutott. A legnagyobb vállalkozás-sűrűségi mutatóval (189) rendelkező Közép-Magyarország és a legkisebb vállalkozási aktivitású (120) Észak-Magyarország közötti különbség az egy évvel korábbihoz képest 3-mal nőtt.

4. tábla

Ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozás az év végén

Régió	Társas vállalkozás		Egyéni vállalkozás		Összes vállalkozás	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Közép-Magyarország	105	109	77	80	183	189
Közép-Dunántúl	44	45	87	90	130	135
Nyugat-Dunántúl	44	45	108	112	152	157
Dél-Dunántúl	41	42	109	113	150	156
Észak-Magyarország	33	34	84	86	117	120
Észak-Alföld	33	34	129	134	162	168
Dél-Alföld	37	38	138	143	175	181
ÖSSZESEN	58	60	101	105	159	165

Összességében mind a társas, mind az egyéni vállalkozások előbbieik alapján számított elterjedtsége emelkedett. A társas vállalkozások előfordulási gyakorisága Közép-Magyarországon a legmagasabb, az országos átlag 1,8-szerese. Az egyéni vállalkozásoké – a mezőgazdasági jellegű egyéni vállalkozók jelentős számú jelenlétével összefüggésben – az alföldi régiókban emelkedett ki, az országos érték 1,3–1,4-szeresével.

A vállalkozások túlnyomó része kis- és közepes méretű, amelyek létszáma legfeljebb 249 főre tehető. Legalább 250 főt foglalkoztató nagyvállalatot mindössze 870-et tartottak számon. Az összes nagyvállalat 48%-a Közép-Magyarországon tevékenykedett. A többi régió részesedése – Dél-Dunántúlt kivéve, ahol mindössze 4%-ukat jegyezték be – szűk intervallumban, 8–12% között szóródott.

Külföldi befektetések

2009. december 31-én Magyarországon a külföldi befektetések nagysága 15 822 milliárd forintot tett ki, melyből 15 413 milliárd forint értékű befektetés területi megoszlását van mód vizsgálni.

A területre bontható külföldi működő tőke összege folyó áron összességében 5,5%-kal nőtt az előző év azonos időpontjához képest. A növekedés elsősorban annak köszönhető, hogy a külföldi tőke mérvadó részét koncentráció központi régióban 8,3%-kal gyarapodott a befektetések értéke. A vidéki régiók közül a legnagyobb (5,4%-os) bővülés a közép-dunántúli, a legnagyobb mértékű csökkenés (8,5%-os) pedig a külföldi tőkéből a legkisebb (1%-os) részesedéssel rendelkező dél-dunántúli régióban következett be. Ez azt jelenti, hogy az eredetileg is éles főváros-vidék megosztottság tovább fokozódott.

2010 elején a külföldi befektetések 68%-a Közép-Magyarországon koncentrációdott, 21%-a nyugat- és közép-dunántúli, a fennmaradó 11%-a pedig együttesen az alföldi, észak-magyarországi és dél-dunántúli székhelyű vállalkozásokban működött.

5. tábla

Külföldi érdekeltségű vállalkozások saját tőkéje, 2009. december 31.

Régió	Saját tőke	Ebből: külföldi	A külföldi tőke aránya a saját tőkéből, %	Egy vállalkozásra jutó saját tőke	Ezen belül külföldi
	milliárd Ft			millió Ft	
Közép-Magyarország	12 773,9	10 406,6	81,5	620,5	505,5
Közép-Dunántúl	1 528,3	1 438,5	94,1	864,9	814,1
Nyugat-Dunántúl	1 920,2	1 882,4	98,0	725,7	711,4
Dél-Dunántúl	177,6	160,4	90,3	139,1	125,6
Észak-Magyarország	537,9	487,3	90,6	707,7	641,2
Észak-Alföld	603,7	554,1	91,8	680,6	624,7
Dél-Alföld	535,6	483,3	90,2	387,8	350,0
ÖSSZESEN ^{a)}	18 077,1	15 412,6	85,3	616,9	526,0

a) Területre nem bontható adatok nélkül.

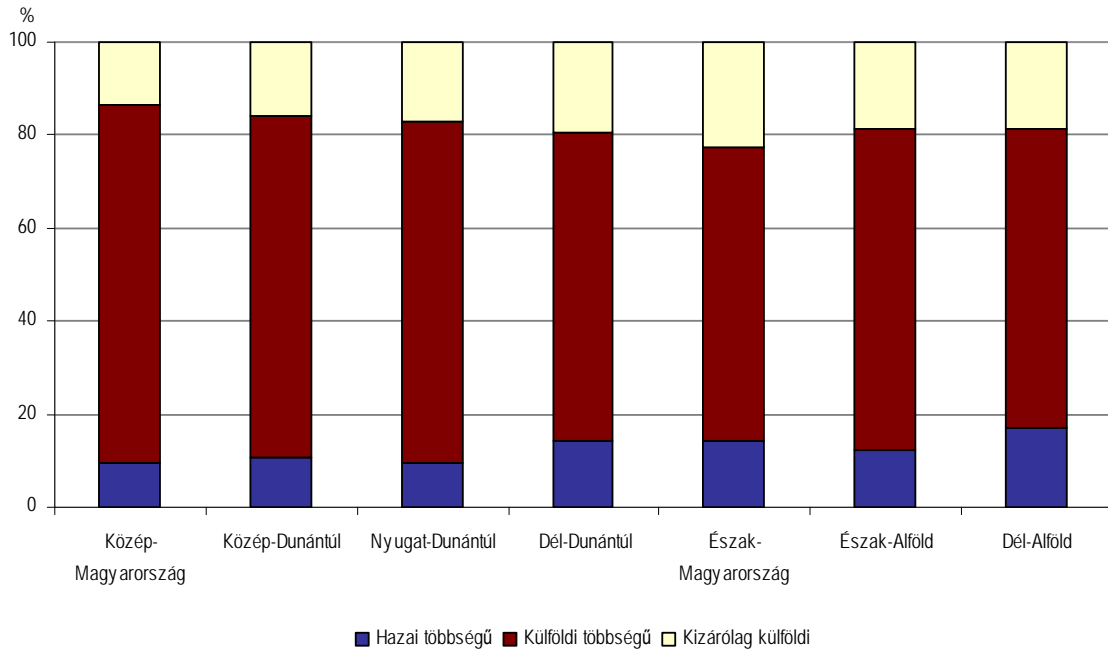
A külföldi befektetések nagyobb arányú növekedésével egyidejűleg a külföldi érdekeltségű vállalkozások száma 2009-ben mindössze 1,1%-kal nőtt az országban az előző évhez képest. Negatív irányú változás csak Dél-Dunántúlon (1,6%-os) történt, Észak-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon stagnált a számuk, a többi régióban pedig 1–3% közötti növekedést regisztráltak. Így 2010. január 1-jén összesen 29 ezer külföldi érdekeltségű vállalkozást tartottak nyilván az országban, ezen belül a legtöbbet (21 ezret) Közép-Magyarországon, a legkevesebbet (760-at) pedig Észak-Magyarországon.

A külföldi érdekeltségű vállalkozások körében 2010 elején országosan a kizárólag külföldi tulajdonban levők aránya 75, a külföldi többségűeké 15, míg a hazai többségűeké 10%-ot képviselt. A csak külföldi tulajdonnal rendelkezők részaránya 63–77% között szóródott a régiókban. A legmagasabb arány Közép-Magyarországot, a legalacsonyabb Észak-Magyarországot jellemezte. A vegyes tulajdonú szervezetek aránya valamennyi régióban

jóval mérsékeltebb a kizárólag külföldi tulajdonban levőknél. Ezen belül a legkisebb arányt minden régióban a többségében hazai tőkével működő szervezetek képviselték.

7. ábra

A külföldi érdekeltségű vállalkozások megoszlása tulajdonosi összetétel szerint, 2009. december 31.

A külföldi tőke területi allokációjából adódóan az egy lakosra jutó külföldi befektetések nagysága régióként széles intervallumban, 0,2 millió és 3,5 millió forint között szóródott. A mutató értéke Közép-Magyarországon az átlagos érték 2,3-szorosa, Nyugat-Dunántúlon 1,2-szerese volt, ugyanakkor Közép-Dunántúlon az országos átlag nyolctizedét tette ki, és ettől is nagyobb lemaradást mutatott Észak-Magyarország, valamint Észak- és Dél-Alföld, továbbá Dél-Dunántúl. Legnagyobb hátránnyal Dél-Dunántúl rendelkezett, ahol a külföldi tőke az országos egytizedét tette ki. A szélsőértékek közötti eltérés így az egy évvel korábbinál is nagyobb volt.

Egy lakosra jutó külföldi tőke régiók szerint, 2009. december 31.

Az előző évhez hasonlóan a külföldi tőke legnagyobb része, 36%-a a feldolgozóipari vállalkozásokban koncentrálódott, és ezen belül legjelentősebb hányada, 37%-a a járműgyártás ágazatban volt jelen. A külföldi befektetésekből jelentős (10% feletti) arányban részesedett még a pénzügyi, biztosítási tevékenység, a kereskedelem, gépjárműjavítás és az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységi ágazat.

Arányaiban nézve a vidéki régiók vállalkozásai együttesen csak a mezőgazdaságban és az iparban jutottak a befektetett külföldi tőke nagyobb részéhez, a többi jelentősebb ág mindegyikében a központi régió rendelkezett a külföldi tőke legnagyobb hányadával.

Közép-Magyarországon jellemzően a szolgáltatási ágazatokban működött a külföldi tőke meghatározó hányada (79%-a), azon belül leginkább a pénzügyi közvetítés és az adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás ágazatokban. A nyugat- és közép-dunántúli, valamint az észak-magyarországi régióban a közúti járműgyártás, a dél-alföldi régióban a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, az észak-alföldi és dél-dunántúli régióban a számítógép, elektronikai, optikai termékgyártás ágazatban volt legmagasabb a külföldi tőke nagysága.

Beruházás, lakásépítés

2010-ben a gazdasági szervezetek (vállalkozások, költségvetési szervek és intézményeik, nonprofit szervezetek) 3809 milliárd forintot fordítottak beruházásokra, összehasonlítva áron 1,0%-kal kevesebbet, mint előző évben.

A mérséklődés eltérő regionális változások eredményeként alakult ki. A beruházások legnagyobb szeletét adó Közép-Magyarországon 8,8%-os volumencsökkenés következett be, és visszaestek a fejlesztések és beruházások Dél-Dunántúlon is (12%-kal). Ez utóbbi elsősorban a szállítás, raktározás ág régiós beruházásainak nagymértékű visszaesésével magyarázható, amely az előző évben még folyó autópálya-építések miatti magas bázis

következménye volt. Eközben jelentős, 17, illetve 10%-os bővülés mutatkozott Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön. Az előbbinél szerényebb növekedés történt Észak-Alföldön, valamint Nyugat- és Közép-Dunántúlon.

2010-ben a fejlesztések négytizede Közép-Magyarországon valósult meg. A beruházások további mintegy háromtizedét együttesen az Alföldön és Észak-Magyarországon eszközölték. A közép-dunántúli beruházások 11%-ot, a dél- és nyugat-dunántúliak pedig egyenként 9%-ot képviseltek.

A fejlesztések egy lakosra jutó értéke 2010-ben is jelentős eltérést mutatott. Az országos átlagot csak Közép-Magyarország haladta meg (35%-kal). A vidéki régiók eltérő mértékű lemaradást mutattak. Legkevesébé Közép-Dunántúl (4%-kal), leginkább Észak-Magyarország (34%-kal) maradt el az országos átlagtól. Ugyanakkor a szélsőértékek közötti eltérés csökkent az egy évvel korábbihoz képest.

6.tábla

A beruházási teljesítményérték fontosabb adatai, 2010

Régió	Milliárd Ft	Volumenindex, előző év=100,0	A gépberuházások aránya, %	Egy lakosra jutó	
				beruházás	GDP, 2009
				az országos átlag %-ában	
Közép-Magyarország	1 527,6	91,2	48,4	135,4	167,8
Közép-Dunántúl	400,8	100,8	52,3	96,0	83,2
Nyugat-Dunántúl	359,7	105,8	44,3	94,9	93,2
Dél-Dunántúl	324,9	87,9	31,0	90,3	68,9
Észak-Magyarország	303,0	117,1	53,1	66,2	61,1
Észak-Alföld	399,9	104,9	42,4	70,6	64,9
Dél-Alföld	411,6	110,1	37,2	82,3	66,2
ÖSSZESEN	3 809,0	99,0	46,6	100,0	100,0

A beruházásokban változatlanul a vállalkozások szerepvállalása a meghatározó, ugyanis a fejlesztések 81%-át a versenyszféra vállalkozásai teljesítették. Beruházásaik teljesítményértéke 3087 milliárd forintot tett ki, ami folyó áron 4%-kal kevesebb volt, mint az előző évben. 1–10% közötti növekedés Közép-Dunántúlon, Dél-Alföldön és Észak-Magyarországon történt, ugyanakkor Nyugat-Dunántúlon stagnált, a többi régióban pedig az előző évi alatt maradt (3–19%-kal) a teljesítményérték. Ezzel egyidejűleg a költségvetési szervek és intézményeik beruházásai folyó áron 21%-kal nőttek az előző évhez képest, és az országos investíciók 17%-át adták. A szektoron belül térségenként folyó áron 2–67%-kal bővültek beruházásaik, a legnagyobb mértékben Nyugat-Dunántúlon. Mindössze Közép-Magyarországon csökkent minimális mértékben (0,8%-kal) a költségvetési szervek szerepvállalása az előző évhez képest. A nonprofit szervezetek beruházásainak teljesítményértéke folyó áron kétszeresére nőtt ugyan, a régiós investíciókból való részesedése azonban jellemzően 1–3% körüli, ennél magasabb arányt (4%) Észak-Magyarországon képviselt.

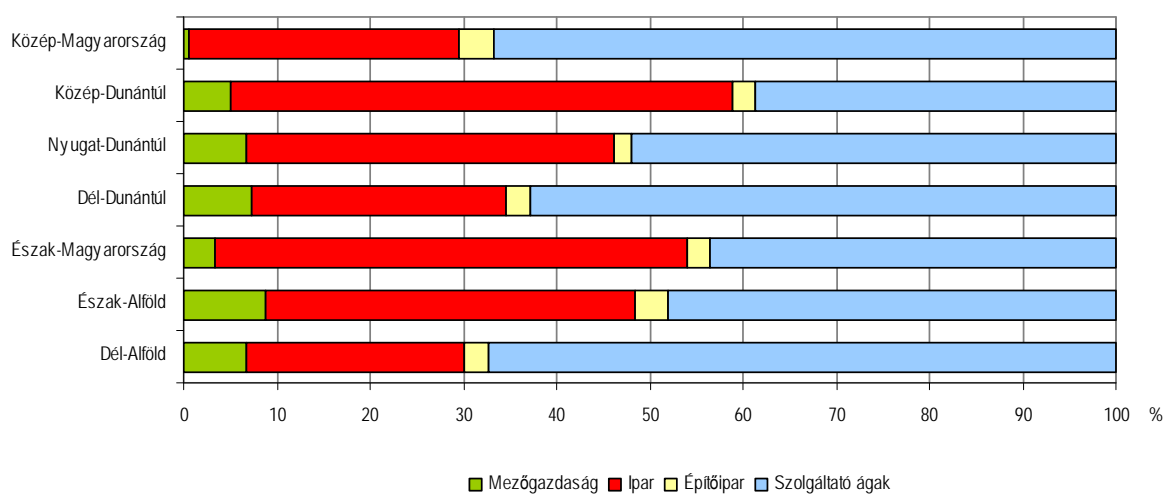
A nemzetgazdasági beruházások legnagyobb szeletét adó ipar fejlesztései összehasonlító áron 13%-kal nőttek 2009-hez képest, miközben a többi jelentősebb súlyú ágazat szinte mindegyikében csökkentek a fejlesztésekre fordított pénzeszközök. Legnagyobb mértékben – harmadával – a mezőgazdaság investíciói szűkültek, és számottevően, hetedével visszaesett a szállítás, raktározás ágé is. Ugyanakkor jelentősen, héttizedével nőtt az oktatás területén végrehajtott beruházások értéke.

A beruházások ágazati megoszlása jelentős területi különbséget mutat, amely az egyes térségek gazdaságszerkezeti sajátosságaiból adódik. Valamennyi régióban magas (23–54%-os) részarányt képviselt az ipar, melynek beruházásai régióként eltérően alakultak az előző évhez képest. A legnagyobb mértékben (harmadával) a központi régióban emelkedett a tárgyi eszközök pótlására és fejlesztésére fordított összeg, amely mögött a közúti járműgyártás investícióinak nagymértékű bővülése áll. A vidéki régiók közül Közép- és Dél-Dunántúlon, valamint Dél-Alföldön történt 2–6%-os csökkenés, a régiók másik felében növekedett az ipari beruházások volumene.

A központi régió beruházásain belül a szolgáltató ágazat súlya bár továbbra is jelentős (67%) ugyan, azonban az előző évinél 8 százalékponttal alacsonyabb.

9. ábra

A beruházások megoszlása a gazdasági ágak főbb csoportjai között, 2010

A szolgáltató ágakon belül jelentős a szállítás, raktározás ág, melynek részaránya az összes beruházásból a központi régiót, valamint – az előző évi magas bázis hatásaként – Dél-Dunántúlt kivéve minden régióban nőtt; legnagyobb mértékben Észak-Magyarországon, ahol az előző évi összeg két és félszeresét forgatták az ágazatba.

A mezőgazdasági beruházások negyztizede továbbra is Észak- és Dél-Alföldön jelent meg, bár értékük mindkét régióban jelentősen, három; illetve negyztizedével csökkent az előző évihez képest. A többi régió mezőgazdasági investíciói hasonlóan magas mértékben mérséklődtek.

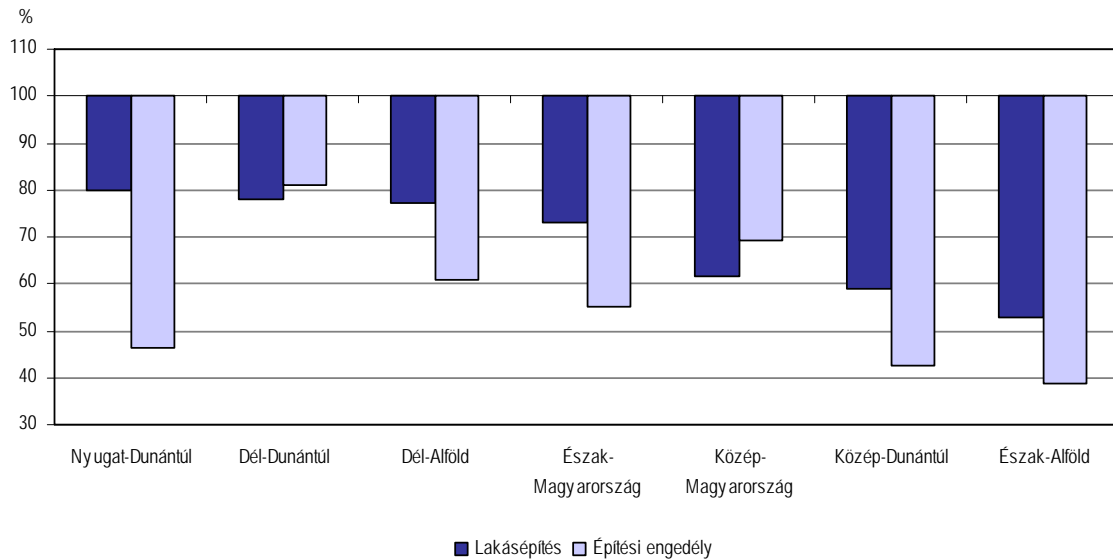
A fejlesztések anyagi-műszaki összetétele 2009-hez képest nem változott számottevően. A beruházási célú ráfordításokból az épületek és egyéb építmények építése 52%-kal részesedett, míg a gépek, berendezések, járművek beszerzéséhez, létesítéséhez felújításához kapcsolódó kiadások 47%-os részarányt képviseltek. A beruházások fennmaradó 1%-át egyéb célra (ültetvény, erdő, tényész- és igásállat, föld, telek stb. beszerzésére) fordították. A gépberuházások aránya Észak-Magyarországon és Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb (53, illetve 52%), míg az épület-beruházások szerepe Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön volt kiemelkedő (67, illetve 60%).

Az épületek, egyéb építmények beruházásain belül a **lakásépítésre** vonatkozóan rendelkezünk részletesebb információkkal. Magyarországon 2010-ben 21 ezer lakás kapott használatbavételi engedélyt, 35%-kal kevesebb, mint az előző évben. Az országosan jellemző csökkenés valamennyi régiót érintette, a legnagyobb mértékben Észak-Alföldet,

ahol 47%-kal kevesebb lakást vettek használatba az egy évvel korábbinál. A többi térségben 22–41%-os csökkenés történt.

10. ábra

A használatba vett lakások és a kiadott új lakásépítési engedélyek, 2010
(előző év=100)

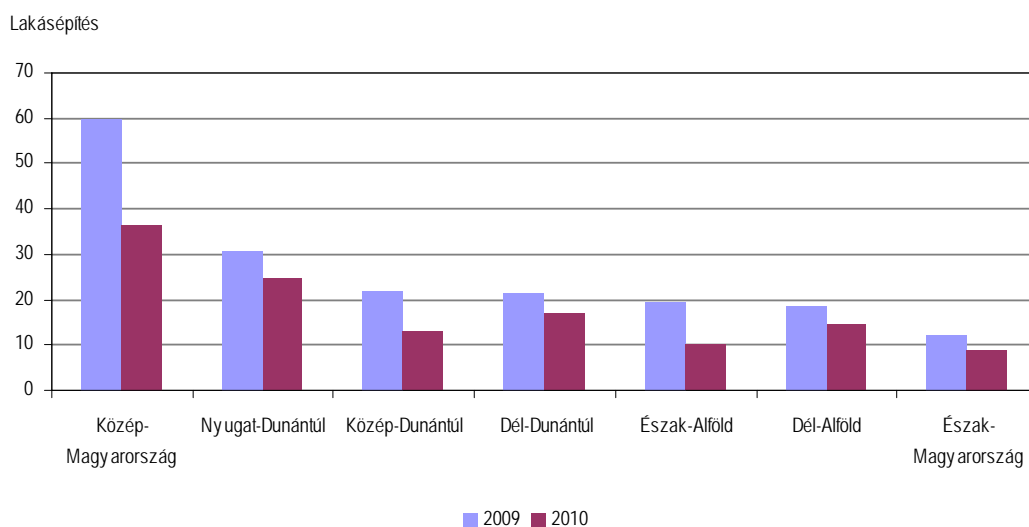

A lakásépítések több mint fele a központi régióban koncentráldott, és a lakások mintegy harmadát a fővárosban adták át, míg a vidéki régiókban egyenként a használatbavételek 5–12%-a realizálódott.

Az építések intenzitása, tízezer lakosra jutó száma a korábbi évekhez hasonlóan Közép-Magyarországon mutatta a legmagasabb értéket (37). A vidéki régiókban ennél jóval kevesebb, 14 építés jutott tízezer lakosra. Ezen belül továbbra is Nyugat-Dunántúlon volt a legmagasabb a mutató értéke (25), és Észak-Magyarországon a legalacsonyabb (9).

11. ábra

Tízezer lakosra jutó épített lakás

A lakásépítések legnagyobb hányada természetes személyek, illetve vállalkozások beruházásaként valósul meg. E két építetői kör jelenléte közel 50–50%-os, míg a helyi önkormányzatok, a központi költségvetési szervek és az egyéb építetők beruházásai összesen nem érik el az 1%-ot. A lakásépítések területén a vállalkozások szerepvállalása némileg csökkent (1 százalékponttal), míg a lakosságé ugyanennyivel nőtt az előző évhez képest. Két régió (Közép-Magyarország és Dél-Dunántúl) esetében az országos átlagot meghaladó volt a vállalkozói beruházások részaránya, míg a többi régióban a magánszemélyek építései voltak meghatározóak. Régióként vizsgálva, a vállalkozások építései mindenhol csökkentek, legnagyobb mértékben Észak-Alföldön (58%-kal), legkevésbé Dél-Dunántúlon és Észak-Magyarországon (13%-kal). A természetes személyek építései szintén minden régióban visszaestek, a legjelentősebb mértékben Észak-Alföldön (43%-kal), a legkevésbé Dél-Alföldön (19%-kal).

Az építetői kör összetétele alapvetően meghatározza az új lakások építési cél szerinti megoszlását, emellett döntően befolyásolja az építési formát és ezen keresztül a lakások méretét is. Közép-Magyarországon és Dél-Dunántúlon – ahol a vállalkozások építetői tevékenysége dominál – a lakások magas arányban (67 és 53%) készültek értékesítési célból, míg a többi régióban – a természetes személyek nagyobb szerepvállalása miatt – zömmel saját használatra építetnek. A központi régióban a többszintes, többlakásos lakóépületek és a csoportházban átadott lakások aránya volt az átlagnál magasabb, a többi területen ugyanakkor a családi házas építések voltak a legjellemzőbbek. Ezzel összefüggésben a lakások átlagos alapterülete a vidéki régiókban relatíve nagyobb (95 és 117 m² közötti), míg Közép-Magyarországon kisebb (átlagosan 85 m²) volt.

Az építési dekonjunktúrát, illetve annak folytatódását támasztja alá többek között a kiadott új lakásépítési engedélyek számának alakulása is. A 2010-ben kiadott lakásépítési engedélyek száma országosan az egy évvel korábbi érték hat tizede volt, és valamennyi régióban jelentősen csökkent. A legnagyobb visszaesés Észak-Alföldön (61%), a legkisebb pedig Dél-Dunántúlon (19%) történt.

2010-ben összesen 2549 lakás szűnt meg, 38%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Száz épített lakásra átlagosan 12 megszűnés jutott. A mutató értéke alacsonyabb értéket három régióban, Közép-Magyarországon (7), Nyugat- (8) és Dél-Dunántúlon mutatott, míg az észak-magyarországi érték több mint 3,5-szerese volt az országos átlagnak. Utóbbi háttérben a Borsod-Abaúj-Zemplén megyét 2010-ben sújtó árvízi csapás állt.

A megszűnések leggyakoribb okaként, az esetek 44%-ában, az avulás szerepelt. Az avulás miatt megszűnt lakások aránya a régiókban – Közép-Magyarország, Közép-Dunántúl és Észak-Magyarország kivételével – 50% feletti volt.

Az építések és megszűnések egyenlegeként a lakásállomány 18 ezer lakással bővült. A laksűrűségi mutató, a száz lakásra jutó lakosok száma 231-ről 230-ra csökkent. A legkedvezőbb értékekkel (219–220) Dél-Alföld, illetve Közép-Magyarország rendelkeztek, a legmagasabb értéket (246) pedig Közép-Dunántúl mutatta.

Kutatás, fejlesztés

A kutatás és fejlesztés a régiók versenyképességének és gazdaságának fontos építőköve, meghatározója. Magyarországon 2010-ben a tudományos kutatás-fejlesztésre (K+F) költött ráfordítás összesen 310,2 milliárd forintot tett ki, ami folyó áron 3,7%-kal haladta meg az előző évit.

A K+F ráfordítások GDP-hez viszonyított aránya az előző évihez hasonlóan, országosan 1,14%-ot tett ki. (Az Európai Unió tagállamainak átlagában ez az arány 2009-ben 2% volt, a fejlett tagállamokban pedig megközelítette, vagy meghaladta a 3%-ot.) 2009-es adatok

alapján a magyarországi régiókban az ott megtermelt GDP 0,4–1,5%-át fordították kutatás-fejlesztési tevékenységre. Legalacsonyabb hányadot Dél-Dunántúlon, a legmagasabbat pedig Közép-Magyarországon fordították ilyen célokra. Az Európai Unió régióinak összehasonlításában a magyarországi régiók kutatás-fejlesztésre fordított kiadásainak szerény mértékét mutatják ezek az adatok, különösen ha figyelembe vesszük a régiók GDP-ben mért gazdasági lemaradását is.

2010-ben az összes K+F ráfordítás 60%-át, 185,5 milliárd forintot a vállalalkozási kutató-fejlesztő helyeken költötték el, amely az egy évvel korábbit 8,4%-kal haladta meg. Ugyanakkor a felsőoktatási kutatóhelyeken a 2009. évinél 1,3%-kal, a kutatóintézetekben pedig 4,2%-kal kevesebb, azaz 61,8, illetve 57,5 milliárd forint szolgálta a kutatás-fejlesztést.

7. tábla

A K+F-ráfordítások összege szektorok és pénzügyi források szerint, 2010

Forrás	Kutató-fejlesztő intézet és egyéb kutatóhely	Felsőoktatási kutatóhely	Vállalkozási kutató-fejlesztő hely	Összesen	
	milliárd Ft			az előző évi %-ában	
Vállalkozások	7,3	8,4	131,3	147,0	105,8
Állami költségvetés	44,6	46,1	25,9	122,0 ^{a)}	97,2
Nonprofit szervezetek	0,1	2,3	0,5	2,9	141,4
Külföldi forrás	5,4	5,1	27,8	38,3	117,5
ÖSSZESEN	57,5	61,8	185,5	310,2	103,7

a) Tartalmazza a tudományos fokozattal rendelkezők tiszteletdíjára, illetménykiegészítésére, valamint az ösztöndíjakos illetményére költségvetési forrásból kifizetett összegeket.

A K+F ráfordítások pénzügyi forrásainak összetétele 2010-ben kissé módosult. Az üzleti szféra szerepvállalása növekvő, az egy évvel korábbit 5,8%-kal meghaladóan, összesen 147 milliárd forinttal támogatták a tudományos kutatási-fejlesztési tevékenységet, részarányuk az összes forráson belül 47%-ra bővült. Az állami költségvetés szerepe mérséklődött, a K+F pénzügyi forrásainak 39%-át biztosította. Ez összesen 122 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbinál 2,8%-kal kevesebb. A kutatási célokra fordított állami költségvetési forrás közel háromnegyede a kutatóintézetekben és a felsőoktatási kutatóhelyeken folyó kutatási tevékenységeket finanszírozta. Külföldi forrásból 38 milliárd forint származott, ennek 73%-a a vállalalkozási szektor fejlesztéseire járult hozzá.

A kutatási ráfordítások 87%-át a kutató-fejlesztő tevékenységhez kapcsolódó (személyi, dologi stb.) költségek, kisebbik hányadát pedig kutatás-fejlesztést szolgáló beruházások tették ki.

A K+F tevékenység régiók szerinti megoszlását 2010-ben is nagymértékű közép-magyarországi – azon belül fővárosi – koncentráció jellemezte. E régióban működött a kutatóhelyek csaknem fele, és ide összpontosult a – teljes munkaidejű dolgozókra átszámított – kutatók létszámának, valamint a kutatási tevékenység ráfordításainak közel kétharmada. A vidéki régiók közül Észak-Alföld és Dél-Alföld szerepe jelentős, Debrecen és Szeged nagy múlttal rendelkező kutatási bázisainak (egyetemek, kutatóintézetek) köszönhetően.

A kutatás-fejlesztés fontosabb adatai, 2010

Régió	Kutatóhelyek száma	Összes foglalkoztatott	Ebből: kutató, fejlesztő	K+F tevékenység ráfordításai		
				teljes munkaidejű dolgozóra átszámított létszáma, fő	milliárd Ft	egy lakosra
		ezer Ft	az előző évi %-ában			
Közép-Magyarország	1 471	20 094	14 080	202,6	68,4	104,5
Közép-Dunántúl	203	1 597	965	16,5	15,0	100,6
Nyugat-Dunántúl	256	1 587	1 101	15,5	15,6	111,5
Dél-Dunántúl	203	1 455	879	7,9	8,4	110,2
Észak-Magyarország	191	1 467	975	11,4	9,4	96,4
Észak-Alföld	307	2 441	1 589	27,3	18,4	94,0
Dél-Alföld	352	2 839	1 753	23,6	18,0	104,8
ÖSSZESEN	2 983	31 480	21 342	310,2 ^{a)}	31,0	105,8

a) Területre nem bontható adatokkal együtt.

2010-ben országosan összesen 2983 kutatóhelyen folyt tudományos kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos munka. Ezek legnagyobb része (1275) a fővároshoz kötődött, a vidéki régiók közül a legtöbb kutatóhely (352) Dél-Alföldön, legkevesebb (191) pedig Észak-Magyarországon működött. Az előző évhez viszonyítva a kutatóhelyek száma a gazdaságilag legfejlettebb régiókban, vagyis Közép-Magyarországon, Közép- és Nyugat-Dunántúlon (7–12%-kal) gyarapodott, míg a többi régióban (2–9%-kal) mérséklődött.

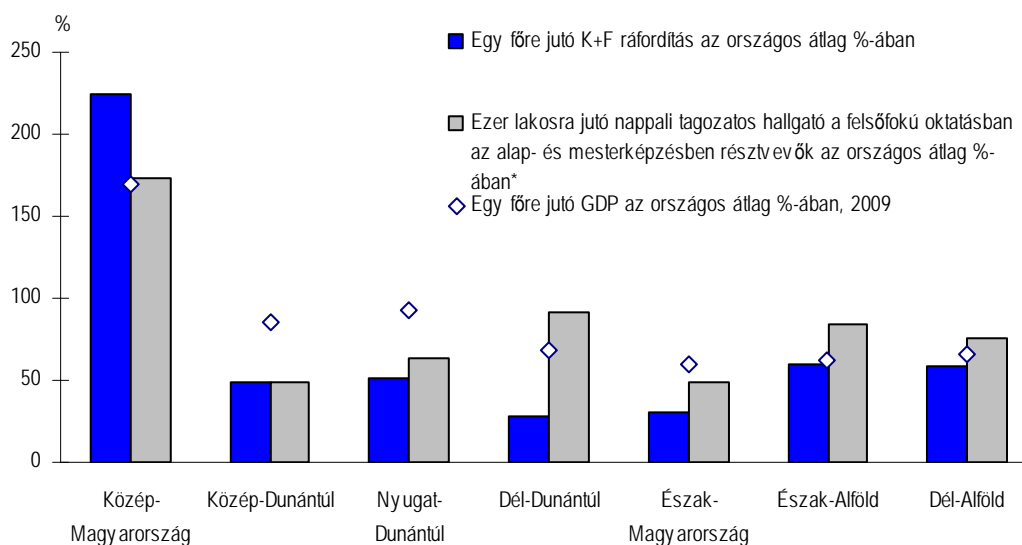
A kutatóhelyeken foglalkoztatottak összes létszáma – teljes munkaidejű dolgozóra átszámítva – meghaladta a 31 ezer főt. A K+F létszám régiónkénti megoszlásában legnagyobb arányt Közép-Magyarország képviseli, ebben a régióban összpontosult az összes létszám 64%-a. Ugyanakkor Dél-Alföldön és Észak-Alföldön a K+F létszám 8–9%-a, míg a többi régióban külön-külön 5–5%-a dolgozott. A ténylegesen kutató-fejlesztői munkakörben alkalmazottak (21 ezer fős) létszámának régiónkénti megoszlása is az előbbiekhöz hasonló arányokat jelez. A kutatóhelyeken foglalkoztatottak létszáma 2010-ben Közép-Dunántúl és Észak-Alföld kivételével minden régióban növekedett, az országos (5,7%-os) átlagnál nagyobb mértékben Közép-Magyarországon, Dél-Dunántúlon és Észak-Magyarországon.

2010-ben a kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos ráfordítások 61%-át (189 milliárd forintot) a fővárosban használták fel, így Közép-Magyarország részesedése 65%-ot tett ki. Legkevesebbet (7,9 milliárd forintot) Dél-Dunántúlon fordítottak kutatás-fejlesztési tevékenységre, az országos 2,6%-át. Az előző évhez viszonyítva az országos átlagnál többet költöttek el Közép-Magyarországon, Nyugat-Dunántúlon, Dél-Dunántúlon és a Dél-Alföldön; ugyanakkor az egy évvel korábbinál kevesebb jutott ilyen célokra Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön.

Az egy lakosra jutó K+F ráfordítások intenzitása Közép-Magyarországon az országos átlag 2,2-szerese. Dél-Dunántúlon és Észak-Magyarországon költöttek egy főre vetítve a legkevesebbet – azaz 8–9 ezer forintot – kutatás-fejlesztésre. Ennek mintegy 8-szorosa a közép-magyarországi mutató. A szélsőértékeket jelző régiók közötti különbség lényegében megegyezett az előző évvel.

Összességében a kutatás-fejlesztés területén 2010-ben tovább erősödött a közép-magyarországi régió dominanciája, amely a kutatóhelyek és a foglalkoztatottak számában, a K+F ráfordítások megoszlásában, valamint az egy lakosra jutó ráfordítások alakulásában is tükröződik.

A K+F tevékenység, a felsőoktatás és a gazdasági teljesítmény relatív nagysága, 2010

*Az egyetemi, főiskolai és osztatlan képzésben résztvevőkkel együtt.

2010-ben az egy lakosra jutó kutatási kiadások régiók szerinti rangsora eltért a GDP alapján számított fejlettségi rangsortól. Az egy főre jutó GDP a vidéki régiók között Nyugat- és Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb. A két régió kutatási kiadásai – népességarányosan is – egymáshoz hasonlóan alakultak. A vidéki régiók közül az egyik legkevésbé fejlett térségben, Észak-Alföldön költöttek legtöbbet kutatásra összesen és egy főre vetítve egyaránt. Észak-Alföld relatíve jó pozíciója elsősorban kiterjedt felsőfokú oktatási intézményrendszerével, annak irányultságával függ össze, de gazdaságának ágazati struktúrája is befolyásolta a kutatás-fejlesztéssel kapcsolatos tevékenységének országon belüli jelentőségét. Az említett mutatók alapján Dél-Alföld helyzete hasonlít leginkább az Észak-Alföldéhez.

Az előbbieket az alábbiak támasztják alá, hogy a K+F tevékenység területi különbségeinek alakulásában az egyik legfontosabb tényező a felsőfokú képzés intézményrendszerének kiépítettsége, ugyanakkor a régiók gazdasági erejében, struktúrájában, a vállalkozások innovatív tevékenységében meglévő differenciák is jelentősek.

AZ ÁGAZATI TELJESÍTMÉNYEK ALAKULÁSA

Mezőgazdaság

2010-ben a mezőgazdaság a bruttó hozzáadott érték termeléséhez 3,8%-kal járult hozzá. Az ágazat bruttó kibocsátása – a Mezőgazdasági Számlarendszer adatai szerint –1685 milliárd forintot tett ki, melynek közel hattizede (57%-a), 956 milliárd forint a növénytermesztési és kertészeti termékek kibocsátásából származott. A 600 milliárd forint értékű élő állat és állati termék termelése 36%-ot, a mezőgazdasági szolgáltatások teljesítménye pedig 129 milliárd forintot, 7,6%-ot képviselt. A mezőgazdasági termelés volumene a kiugróan magas 2008. évet követően 2009-ben 10%-kal, 2010-ben pedig 11%-kal csökkent az előző évhez képest, amely a súlyában meghatározó növénytermesztési kibocsátás visszaeséséből származott. (Mindazonáltal a növénytermesztési és kertészeti termékek jelentős áremelkedésének köszönhetően az ágazat nemzetgazdaságban betöltött szerepe kissé emelkedett.)

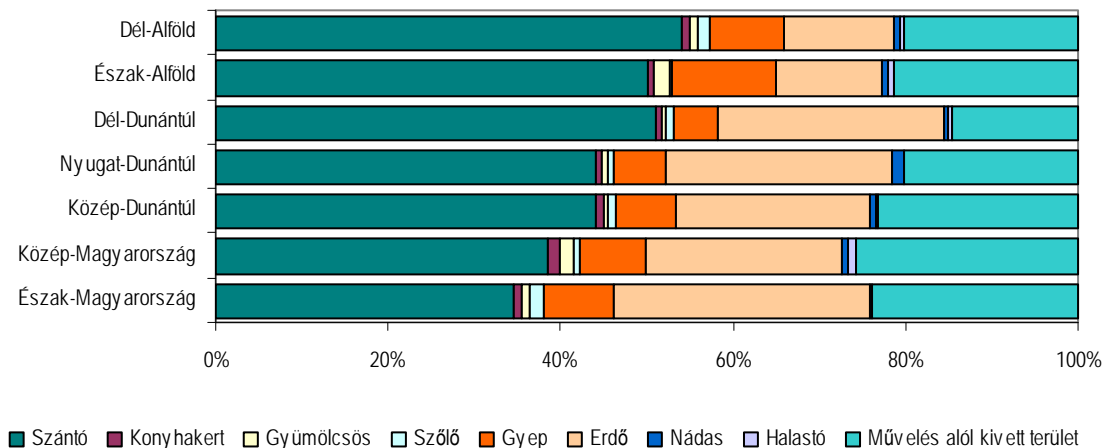
A 2010. évi rendkívül csapadékos időjárás a növénytermesztési és kertészeti termékek volumenének átlagosan 16%-os, ezen belül a gyümölcsfélék átlagosnál nagyobb (21%-os), és a gabonafélék attól kisebb mértékű (8,4%-os) visszaesését eredményezte, az élő állatok és állati termékek kibocsátásának volumene 5%-kal maradt el az előző évitől.

A mezőgazdaság 2010. évi regionális különbségeiről a fontosabb növények terméseredményei és a főbb állatfajok létszámadatai alapján próbálunk képet adni.

2010. május 31-én az ország 7 millió 356 ezer hektár termőterületéből 5 millió 343 ezer hektár állt rendszeres mezőgazdasági művelés alatt, mely az összes földterület 57%-át (2009-ben 62%-át) tette ki. A művelési ágak közül a szántó, a konyhakert és a gyeppel hasznosítása országsszerte az előző évinél kisebb területen történt. A gyümölcsösök területe összességében nem változott, de a természetben számottevő, a terület négytizedét adó Észak-Alföldön jelentős területcsökkenés következett be. Az 1 millió 913 ezer hektárnyi erdő földterületen belüli aránya 21%-ot, a nádasként és halastóként hasznosuló 101 ezer hektár 1,1% arányt képviselt. Az ország területének 21%-a művelés alól kivont terület, amely minden régióban emelkedett, és egy év alatt 427 ezer hektárral növekedve elérte az 1 millió 947 ezer hektárt. Legnagyobb mértékben Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön voltak ki művelés alól területeket.

13. ábra

A földterület megoszlása művelési ágak szerint, 2010. május 31.

A mezőgazdasági művelés alatt álló terület közel felét együttesen a két alföldi régió, 37%-át Dunántúl, 11%-át Észak-Magyarország adta, és a sort Közép-Magyarország zárta 7,0%-kal. 2010-ben a mezőgazdasági terület átlagosan 81%-át a szántó tette ki, ami Dél-Dunántúlon (88%-kal) volt a legmagasabb és Észak-Magyarországon (75%-kal) a legalacsonyabb.

2010-ben a gazdálkodást a kedvezőtlen időjárási viszonyok nehezítették. A meteorológiai mérőhelyeken országosan az előző évi csapadék átlagosan 1,6-szeresét mérték. Ennek hatására ár- és belvíz miatt 151 ezer hektáron pusztult ki a termés, mely az előző évi 14 ezer hektárnál lényegesen számottevőbb.

Így a fontosabb növényi kultúrák betakarított területe – a lucerna kivételével – elmaradt az előző évitől. A vetésszerkezetben tovább folytatódott a gabonafélék területének csökkenése, mindamelllett a szántóföldi növénytermesztést továbbra is a gabonafélék magas aránya jellemzi. A búza 1 millió 11 ezer hektár területe a szántó 23%-át foglalta el, és súlya mindegyik térségben – Észak- és Dél-Alföldön nagyobb, Nyugat-Dunántúlon kisebb mértékben – mérséklődött, átlagosan 12%-kal. A betakarított terület négytizede a két alföldi régióban, további négytizede a Dunántúlon koncentrálódott. A közel 3,8 millió tonna termés – a csapadék, a belvíz, és a jégverés hatására – a területcsökkenésnél nagyobb mértékű (15%-os) mérséklődést jelez. Így a két alföldi régióban és Dél-Dunántúlon az előző évinél 3,4–13%-kal alacsonyabb, Észak-Magyarországon, illetve Közép- és Nyugat-Dunántúlon az előző évihez hasonló hektáronkénti hozamot realizáltak. Kizárólag az agrárgazdaságban csekély súlyt képviselő Közép-Magyarországon érték el (2,9%-os) átlaghozam-növekedést.

A búzánál kissé nagyobb területen, 1 millió 79 ezer hektáron (a szántó negyedén) termeltek kukoricát 2010-ben, ami a 2009. évinél átlagosan 8,4%-kal kisebb. A csaknem 7 millió tonna termés az átlaghozamok növekedése ellenére 7,2%-kal volt kevesebb az előző évinél, és a régiók többségében nem érte el az egy évvel korábbit, vagy legfeljebb akörül alakult. Termés-növekedést (7,6%-os) kizárólag Közép-Magyarországon érték el, a betakarított terület (2,8%-os) csökkenése mellett. A kukorica hektáronkénti termésátlaga térségenként 4970–7260 kg között változott. Az előbbit Észak-Magyarországon, az utóbbit pedig Dél-Dunántúlon érték el.

9. tábla

A búza és a kukorica termésátlaga régióként, 2010

(kilogramm/hektár)

Régió	Búza			Kukorica		
	2001–2005. évek átlaga	2009	2010	2001–2005. évek átlaga	2009	2010
Közép-Magyarország	3 515	3 120	3 210	4 904	5 550	6 150
Közép-Dunántúl	4 120	4 030	3 990	6 078	6 940	6 830
Nyugat-Dunántúl	3 955	4 300	4 240	5 436	7 530	6 810
Dél-Dunántúl	4 720	4 790	4 180	6 967	7 230	7 260
Észak-Magyarország	3 623	3 560	3 500	5 115	5 190	4 970
Észak-Alföld	3 867	3 330	3 170	5 752	5 720	5 530
Dél-Alföld	4 113	3 790	3 660	5 641	5 720	6 330
ORSZÁG ÖSSZESEN	4 034	3 850	3 710	5 974	6 390	6 470

Az olajos magvú kultúrák közül a számottevőbb területen (502 ezer hektáron) termesztett napraforgó területe átlagosan 6,3%-kal – Közép-Magyarország és Nyugat-Dunántúl kivételével minden régióban – mérséklődött. Betakarított termése (970 ezer tonna) a kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében a területcsökkenést meghaladó mértékben (23%-kal) esett vissza. A hektáronkénti termésátlagok térségenként 1680–2310 kg között változtak. Az előbbit Észak-Alföldön, az utóbbit Dél-Dunántúlon mérték, és egyik régióban sem érték el a 2009. évi szintet.

Repcét ugyan Dél-Alföldön, Közép- és Nyugat-Dunántúlon a 2009. évinél 8,3–11%-kal nagyobb területen termeltek, az észak-magyarországi és észak-alföldi jelentős területvesztés következtében országos 259 ezer hektáryi területe megfelelt az egy évvel korábbinak, az 531 ezer tonna repce termés pedig 8,4%-kal elmaradt a 2009. évitől. A hektáronkénti átlaghozamok 1460–2540 kg között szóródtak, a legalacsonyabbat Észak-Magyarországon, a legmagasabbat Nyugat-Dunántúlon érték el.

Az utóbbi években erőteljesen visszaszoruló cukorrépa termesztése 2010-ben 14 ezer hektáron történt. A terület több mint háromnegyede, és a termés nyolctizede Dunántúlon koncentrálódott, összefüggésben az egyetlen hazai élelmiszeripari feldolgozási lehetőséggel, a kaposvári cukorgyártással. Az átlaghozamok Észak-Magyarország kivételével minden térségben magasabbak voltak a 2009. évinél, és a termesztésben meghatározó dunántúli régiókban 4–15%-kal haladták meg azt.

A burgonyának az előző évinél 6,9%-kal kisebb (21 ezer hektáryi) betakarított területe az évtized elején mértnek a felére mérséklődött. A csaknem minden térségben fogyó területen 488 ezer tonna termést takarítottak be, amely a területnél nagyobb mértékű (13%-os) visszaesést jelentett. A 9880–27170 kg közötti termésátlag átlagosan 4,0%-kal csökkent.

Összességében a természeti adottságokban mutatkozó és a mezőgazdasági eredményekben visszatükröződő különbségek a búza és a kukorica esetében a dunántúli térségben az országos átlagot meghaladó hektáronkénti hozamot mutattak. Ugyanakkor a nagy búza és kukorica termesztő Észak- és Dél-Alföldön az átlagosnál szerényebb átlagterméssel számolhattak a gazdálkodók, a kedvezőtlenebb adottságú Észak-Magyarországon pedig valamennyi főbb növény termésátlaga rendre alacsonyabb értékeket mutatott az országosnál, még ha egyes növények termesztésében a 2009. évit meghaladó eredményt értek is el.

10. tábla

Szántóföldi növények termésátlaga az országos százalékában, 2010

Szántóföldi növény	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld
Búza	86,5	107,5	114,3	112,7	94,3	85,4	98,7
Kukorica	95,1	105,6	105,3	112,2	76,8	85,5	97,8
Cukorrépa	105,8	104,4	97,4	104,8	67,7	104,8	80,6
Napraforgómag	99,0	116,6	109,3	119,7	91,2	87,0	104,7
Repcemag	92,2	105,4	123,9	114,1	71,2	81,0	93,2
Burgonya	101,1	98,5	133,1	82,8	48,4	114,4	95,6

Az állattartás valamennyi régióban veszített szerepéből, további arányeltolódást okozva a növénytermesztés irányába. A csaknem minden régióban csökkenő, 2010. december 1-jén 681 ezer egyedre számláló szarvasmarha-állomány összességében 9 ezerrel, átlagosan 2,7%-kal fogyott egy év alatt. A legtöbb szarvasmarhát (együttesen az állatállomány közel felét) a nagy állattartó hagyományokkal rendelkező két alföldi régióban gondozták. Száz hektár mezőgazdasági területre átlagosan 13 szarvasmarha jutott; a legnagyobb állatsűrűségű (17) térség Nyugat-Dunántúl, a legalacsonyabb (9) Dél-Dunántúl volt.

A 3,2 milliót közelítő sertésállomány 79 ezres (2,4%-os) fogyása a szarvasmarháéhoz hasonló mértékű volt. Tartásában ugyancsak a két alföldi régió állt az élen, miközben a tartási kedv visszaesése is itt volt a legnagyobb. Száz hektár mezőgazdasági területre átlagosan 59 sertés jutott (tíz évvel korábban még 82). A két szélsőértéket Észak-Magyarország (25) és Észak-Alföld (73) képviselte.

A főbb állatfajok állományának megoszlása, 2010

Régió	Szarvas- marha	Ebből: tehén	Sertés	Ebből: anyakoca	Juh	Tyúkféle
Közép-Magyarország	8,9	7,2	5,2	5,2	6,6	6,2
Közép-Dunántúl	12,0	12,7	11,1	9,8	7,8	22,6
Nyugat-Dunántúl	14,3	13,2	7,9	7,0	2,3	9,9
Dél-Dunántúl	10,4	10,7	16,9	16,3	7,9	10,0
Észak-Magyarország	8,7	10,2	4,8	5,3	7,5	8,4
Észak-Alföld	23,5	23,6	27,0	28,0	38,7	27,2
Dél-Alföld	22,2	22,5	27,0	28,4	29,1	15,7
ORSZÁG ÖSSZESEN	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A juhok száma közel 1,2 milliót tett ki. Az állomány Közép-Magyarországon és Dunántúlon növekedett, a hagyományosan nagy juhtartó alföldi és észak-magyarországi területeken azonban jelentősen visszaesett, és ez egy év alatt 42 ezres állománycsökkenéshez vezetett. Száz hektár mezőgazdasági területre országos átlagban 22 juh jutott, az átlagosnál nagyobb állatsűrűség az észak- és dél-alföldi térségben, a legalacsonyabb pedig Nyugat-Dunántúlon volt mérhető.

A tyúkfélék 2010. december eleji 31,8 milliós állománya az előző évhez képest valamelyest csökkent. A nagyüzemi brojler-tartás két régióra, Közép-Dunántúlra illetve Észak-Alföldre koncentrált az állomány felét. A száz hektár mezőgazdasági területre jutó tyúkfélék száma Közép-Dunántúlon (1201) kétszerese volt az országosnak, és háromszorosa a legalacsonyabb dél-dunántúlinak.

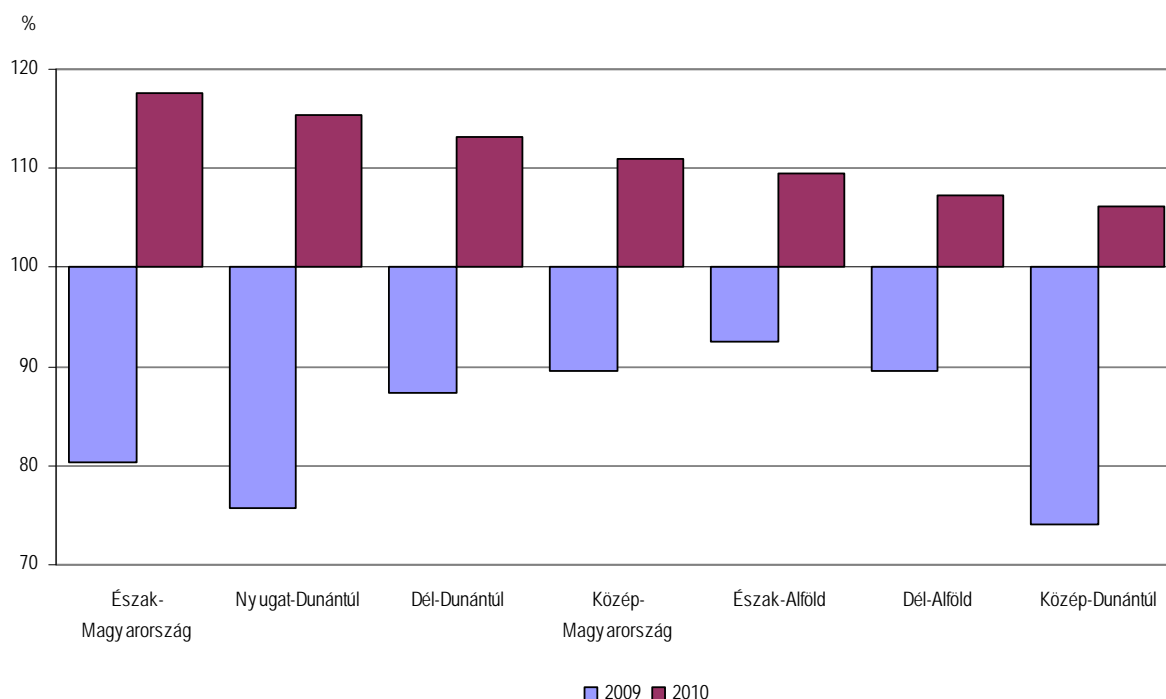
Ipar

Az előző évi jelentős visszaesést követően az ipari termelés volumene 2010-ben országosan 10,8%-kal magasabb volt, mint 2009-ben. A legalább **öt főt foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai** alapján a kibocsátás Magyarország minden régiójában nőtt.

A legnagyobb mértékű (18%-os) volumennövekedés Észak-Magyarországon történt, és az átlagosnál intenzívebb (13–15%-os) bővülést regisztráltak Nyugat- és Dél-Dunántúlon is. Legkisebb ütemben (6,2%-kal) Közép-Dunántúlon emelkedett az ipari produktum volumene.

Az ipari termelés volumenindexe,*
(előző év = 100)

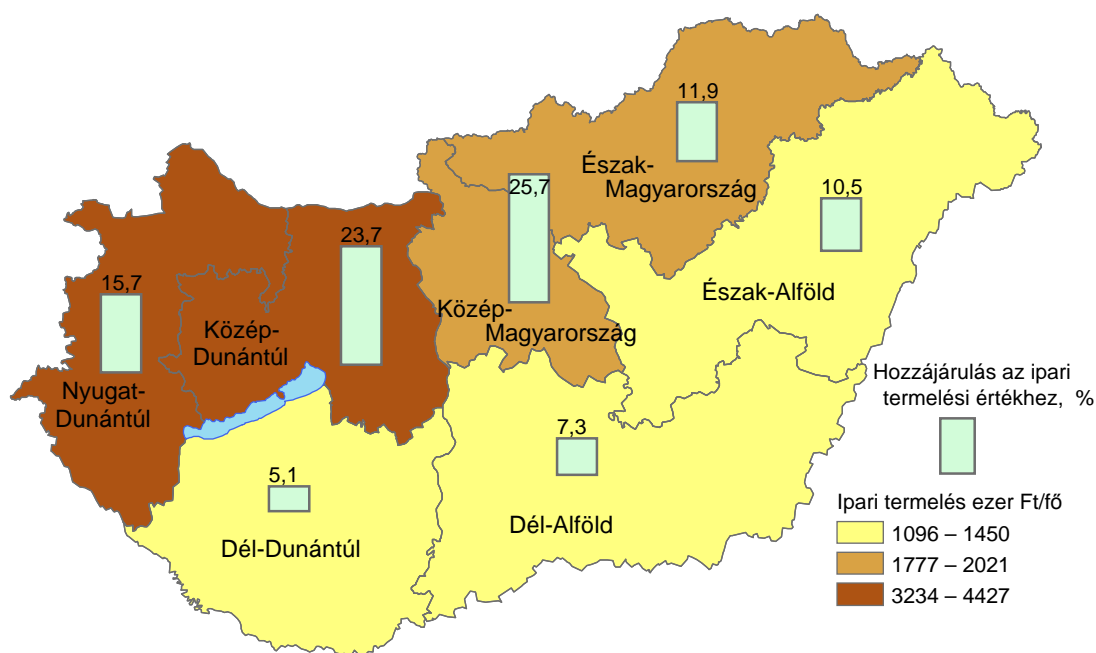

*A legalább öt főt foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai alapján.

Az ország ipari termelését jellemző nagyfokú területi koncentráció továbbra is fennáll. A legnagyobb termelési potenciállal rendelkező Közép-Magyarország és Közép-Dunántúl 2010-ben az ország ipari termelési értékének 26–24%-át adták, miközben Nyugat-Dunántúl, Észak-Magyarország és Észak-Alföld 16–11%-os, Dél-Alföld és Dél-Dunántúl pedig 7–5%-os részarányt képviseltek.

Az egy lakosra jutó termelési érték jól érzékelteti a térségek iparosodottságának különbségeit. E tekintetben kimagasló pozícióban Közép- és Nyugat-Dunántúl állt, amelyek iparosodottsági indexe 2010-ben az átlagos 2,2–1,6-szerese volt, miközben Észak-Magyarország mutatója az országosan jellemző érték közelében alakult, amitől Közép-Magyarorszáigé 13, a többi régióé pedig 29–46%-kal maradt el. A szélsőértékeket képviselő két régió közötti különbség valamelyest mérséklődött ugyan, de továbbra is 4-szeres a differencia a térségi sorrend élén álló Közép-Dunántúl és a sort záró Dél-Dunántúl mutatója között (2009-ben 4,3-szeres volt az eltérés).

Egy lakosra jutó ipari termelési érték,* 2010

* A legalább öt főt foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai alapján.

Az ipari termelés értékesítési lehetőségeinek, szerkezeti, valamint termelékenységi különbségeinek részletesebb vizsgálatához a **legalább 50 főt foglalkoztató közepes és nagyvállalkozások székhely szerinti adatai** állnak rendelkezésünkre.

Az ipari termelés 2010. évi bővülése kizárólag az exportkereslet élénkülésének a következménye. Országosan a külpiaci értékesítések 17%-kal emelkedtek. Ugyanakkor az exportra termelő vállalkozások hazai beszállítóinak termelésnövekedése sem tudta kompenzálni a belföldi lakossági kereslet szűkülését. Így a belföldi eladások 2,1%-kal elmaradtak a 2009. évi szinttől. A két ellentétes előjelű index eredőjeként az ipari értékesítések összességében 8,5%-kal nőttek az előző évihez képest.

12. tábla

Az ipari értékesítés megoszlása és volumenindexe az értékesítés iránya szerint,* 2010

Régió	Értékesítés, milliárd forint			Volumenindex, előző év=100		
	belföldi értékesítés	export	összesen	belföldi értékesítés	export	összesen
Közép-Magyarország	4 614,4	3 649,1	8 263,6	94,7	116,5	103,3
Közép-Dunántúl	757,4	3 731,7	4 489,1	97,1	108,3	106,2
Nyugat-Dunántúl	473,6	2 189,6	2 663,3	99,6	119,3	115,3
Dél-Dunántúl	411,1	693,0	1 104,0	103,3	143,8	125,5
Észak-Magyarország	715,5	1 424,8	2 140,4	98,5	130,4	117,6
Észak-Alföld	776,2	731,9	1 508,1	97,0	108,3	102,2
Dél-Alföld	841,7	535,2	1 376,9	116,6	124,5	119,5
ÖSSZESEN	8 589,9	12 955,4	21 545,3	97,9	116,8	108,5

*A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

Területenként tekintve az export volumene Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön bővült a legszámottevőbben, és valamennyi régióban növekedés történt. A belföldi értékesítés azonban Dél-Alföld és Dél-Dunántúl kivételével minden térségben mérséklődött. Az export részaránya Közép- és Nyugat-Dunántúlon volt kiemelkedő (83–82%), és a belföldit meghaladta még Észak-Magyarországon és Dél-Dunántúlon (67, illetve 63%-kal). A többi régióban ugyanakkor a belföldi értékesítés szerepe volt nagyobb.

Az ágazati bontású adatok alapján 2010-ben Magyarországon az ipari termelés 93%-át a feldolgozóipar, 7%-át pedig együttesen az energiaipar (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás), valamint a csekély súlyú bányászat adta. A feldolgozóipar aránya Nyugat- és Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb (97–98%), míg az energiaipar Dél-Dunántúlon tölt be az átlagosnál lényegesen nagyobb szerepet, ahol 2010-ben – a paksi atomerőműnek köszönhetően – a térségi termelési érték 22%-át adta az ágazat.

Az ipari termelés területi sajátosságait leginkább az egyes régiók feldolgozóiparának eltérő összetétele tükrözi. Közép- és Nyugat-Dunántúlon összpontosult az ország járműgyártásának háromnegyede, ezáltal ezekben a régiókban kimagasló a jellemzően exportra termelő gépipar súlya, ami a teljes ipari kibocsátás 69–71%-át biztosította e két térségben.

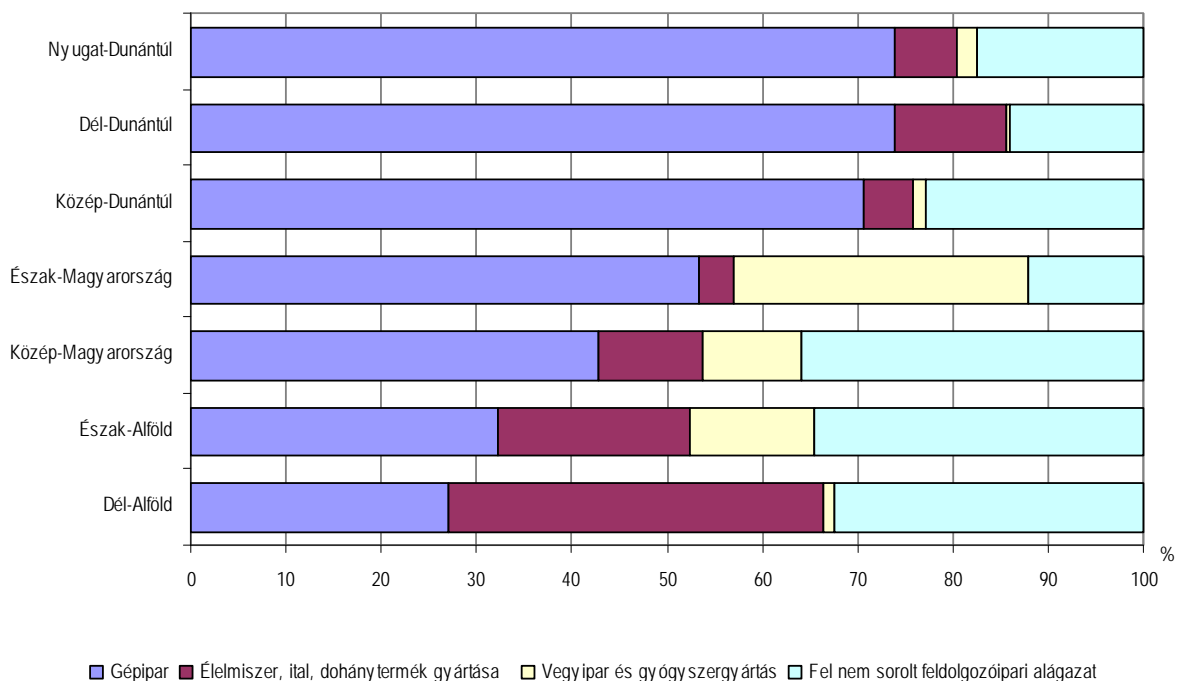
Észak-Magyarországon az ipar termelési értékének 28%-át a vegyi anyag, termék gyártása adta, amely 2010-ben az egy évvel korábbihoz képest (13%-kal) növelte kibocsátásának volumenét.

Közép-Magyarországon és Észak-Alföldön a gyógyszergyártás jelentősége átlag feletti, és a növekvő külpiazi kereslet hatására mindkét régióban emelkedett az alágazat által előállított termelési érték (Közép-Magyarországon 5,4, Észak-Alföldön 17%-kal).

2010-ben stagnálás jellemezte az élelmiszeripari termelést, amely hagyományosan nagy jelentőségű Dél-Alföldön (súlya az iparon belül 36%), és átlagon felüli részarányt képvisel Észak-Alföldön (19%), Dél-Dunántúlon és Közép-Magyarországon (9–10%) is.

16. ábra

**A feldolgozóipari termelési érték megoszlása főbb alágazatok, alágazatcsoportok szerint, *
2010**

*A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

Az ipari termelés bővülésével egyidejűleg az alkalmazásban állók száma országosan 1,8%-kal csökkent (csak Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon történt – 1,4–2,0%-os – foglalkoztatotti létszámnövekedés).

17. ábra

Egy alkalmazottra jutó ipari termelési érték,* 2010

* A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások székhely szerinti adatai alapján.

Így az egy alkalmazásban állóra jutó termelési érték 13%-kal meghaladta az előző évi szintet. A termelékenység minden régióban emelkedett, a legnagyobb mértékben (28%-kal) Dél-Dunántúlon, és átlag feletti mértékben nőtt Észak-Magyarországon, Nyugat-Dunántúlon és Dél-Alföldön is. 2010-ben Magyarországon egy alkalmazottra közel 40 millió forint termelési érték jutott. A legkedvezőbb termelékenységi jelzőszám Közép-Dunántúlt és Közép-Magyarországot jellemezte, ahol a mutató értéke az országos 1,4–1,2-szerese volt, miközben Nyugat-Dunántúlon és Észak-Magyarországon az átlagnak megfelelően alakult, a többi régióban pedig jelentősen elmaradt attól.

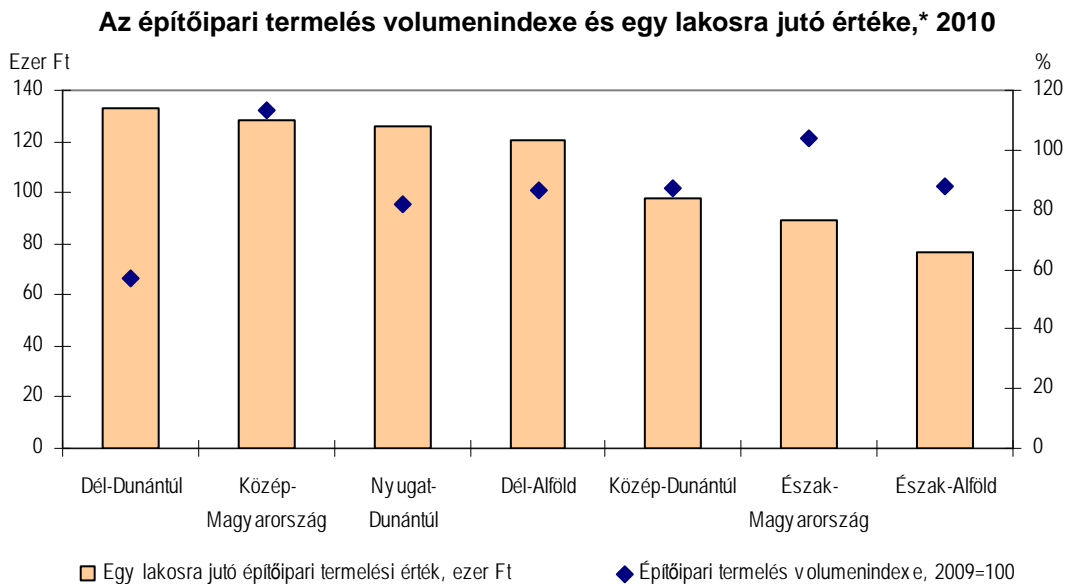
Építőipar

Magyarországon az építőipar teljesítményét 2007-től – évente eltérő mértékű – csökkenés jellemezte. 2010-ben 14%-kal esett vissza az ágazat termelési volumene a legalább öt főt foglalkoztató építőipari szervezetek telephely szerinti információi alapján. E szervezetek összesen 1200 milliárd forint értékű építőipari termelési értéket állítottak elő. Növekedés csak két régióban, Dél-Alföldön (13%) és Észak-Magyarországon (4,1%) történt, amit mindkét térségben a speciális szaképítés ágazat – amelynek zömét szerelési és szakipari munkák adják – számottevő (34, illetve 24%-os) termelésnövekedése okozott. Közép-Magyarországon, Nyugat- és Közép-Dunántúlon, valamint Észak-Alföldön 12–18%-kal csökkent az építőipari termelés volumene, a legjelentősebb (43%-os) visszaesés pedig Dél-Dunántúlon következett be. Ez utóbbi a 2009-ben még folyó Tolna és Baranya megyei

autópálya-építések miatti magas bázis következménye, amely döntően befolyásolta a régió építőiparának volumencsökkenését.

2010-ben az ország építőipari termelésének csaknem harmada a központi régióban összpontosult. Ezen belül a főváros a teljes produktum közel negyedét adta. A vidéki térségek közül a legnagyobb súllyal Dél-Alföld rendelkezett (14%), a termelési érték fennmaradó 50%-a pedig egyenletesen (9–11%-os arányban) oszlott meg a többi régió között.

18. ábra

* A legalább öt főt foglalkoztató építőipari szervezetek adatai, a kivitelezés helye szerint.

Az egy lakosra jutó építőipari termelési érték alapján a régiós rangsor élén Dél-Dunántúl állt, és az országos átlagnál magasabb mutató jellemzi Dél-Alföldet, Közép-Magyarországot és Nyugat-Dunántúlt is. Az egy lakosra jutó építőipari termelés tekintetében a területi különbségek jelentősen csökkentek az egy évvel korábbihoz képest: a legkedvezőbb fajlagos jelzőszámmal rendelkező Dél-Dunántúl mutatója 2010-ben 1,7-szerese volt a sort záró észak-alföldinek, szemben a 2009-es 2,7-szeres differenciával. (Akkor Észak-Magyarország állt a régiós sorrend utolsó helyén.)

Kiskereskedelmi forgalom

A kiskereskedelmi forgalom alakulását az adott területen élő népesség jövedelmi színvonala, a lakosság demográfiai összetétele, a fogyasztási szerkezet és a fogyasztási szokások határozzák meg elsősorban, és az idegenforgalom is jelentős befolyásoló tényező.

A kiskereskedelmi forgalom volumene 2007 óta minden évben és minden régióban az előző évi szint alatt maradt. A visszaesés mértéke országosan 2009-ben volt a legnagyobb mértékű (5,3%). 2010-ben az előbbinél kisebb (2,1%-os) mérséklődés történt. Az országos kiskereskedelmi üzlethálózatban, valamint a csomagküldő kiskereskedelemben 2010-ben összességében 7,5 billió forint forgalom realizálódott.

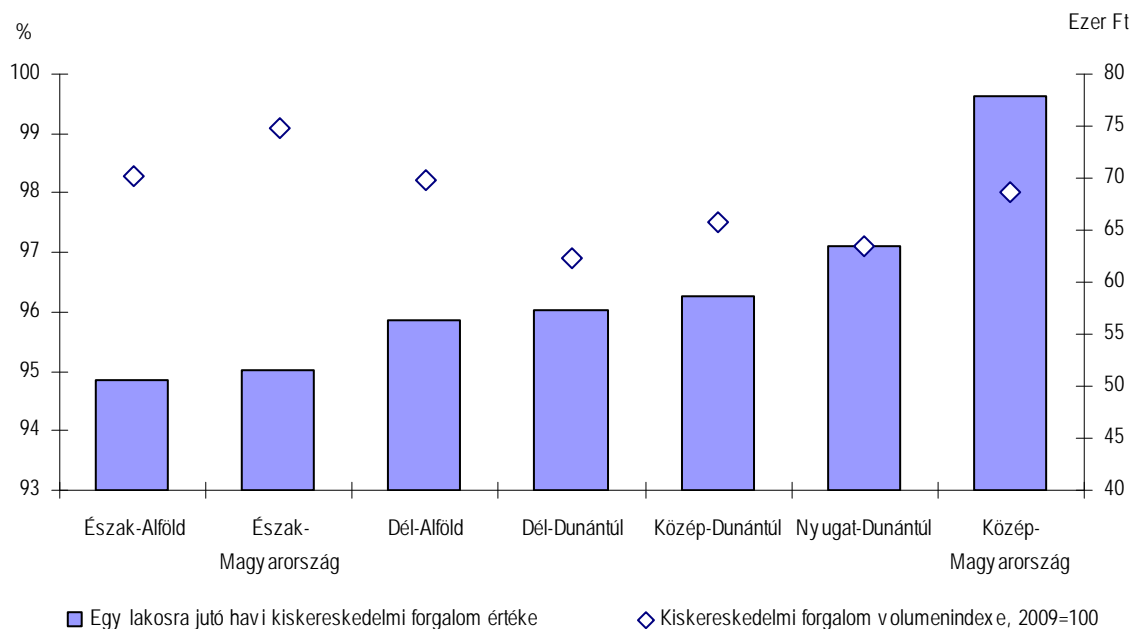
A gazdasági válság és hitelválság hatására a lakosság fogyasztása visszafogottabbá vált, ugyanakkor a keresetek reálértéke 2010-ben 1,9%-kal nőtt az előző évhez képest.

A kiskereskedelmi forgalom volumene, a 2009-ben mért adatokhoz hasonlóan 2010-ben is minden régióban az előző évi szint alatt maradt. A csökkenés üteme régióként viszonylag szűk intervallumban szóródott. Legnagyobb mértékben (3,1%-kal) Dél-Dunántúl forgalma esett vissza, a legkevésbé pedig (0,9%-kal) Észak-Magyarországré mérséklődött.

A forgalom területi megoszlása nem változott számottevően. Az országos kiskereskedelmi forgalomból Közép-Magyarország képviselte a legnagyobb részt (37%), ezen belül Budapesten realizálódott a forgalom közel negyede (23%-a). A vidéki régiók közül Észak-Alföld és Dél-Alföld aránya 12–12%-ot, a többi régióé külön-külön 9–10%-ot képviselt.

19. ábra

A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe és az egy lakosra jutó havi kiskereskedelmi forgalom értéke, 2010

2010-ben az **egy lakosra jutó havi kiskereskedelmi forgalom** átlagosan 62 ezer forintot tett ki. A régiók közül legmagasabb összeg (77,8 ezer forint) Közép-Magyarországra számítható, legalacsonyabb (50,5–51,5 ezer forint) Észak-Magyarországra és Észak-Alföldre. A szélsőértékek közötti több mint másfélszeres eltérés lényegében megegyezik az előző évvel. A vidéki régiók között továbbra is Nyugat-Dunántúl pozíciója a legkedvezőbb, 65 ezer forint egy lakosra jutó havi forgalommal. A mutatószám alakulása szoros összefüggést mutat a régiónkénti keresetek alakulásával; lényegében követi azok alakulását.

Szálláshelyi adatok

A turizmus a gazdaság számos ágazatát és a társadalom egyes rétegeit különböző mértékben érintő tevékenység. A gazdasági ágazatok közül a legszorosabb kapcsolata a szálláshely-szolgáltatással van, amely 2010-ben – előzetes adatok szerint – a bruttó hozzáadott értékhez 1,5%-kal járult hozzá. Az idegenforgalom 2010. évi regionális különbségeinek alakulását a kereskedelmi és egyéb (2009-ig magán-) szálláshelyek területi bontású adatai alapján vettük számba.

A 2009. évben kiteljesedő gazdasági válság az idegenforgalom területén is éreztette hatását. Az akkori nagyobb mértékű visszaesést 2010-ben már élénkülés követte. Az ország kereskedelmi és egyéb szálláshelyein együttesen a vendégek száma 3,3%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, míg a vendégéjszakák száma – mind a külföldi, mind a belföldi – ettől kissé visszafogottabban, összességében 2,3%-kal emelkedett, az élénkülés azonban nem érintett minden régiót. A vendégéjszakák száma Közép- és Nyugat-Dunántúlon, valamint Közép-Magyarországon növekedett (2–8%-kal), míg a többi térségben 2–13%-os visszaesés

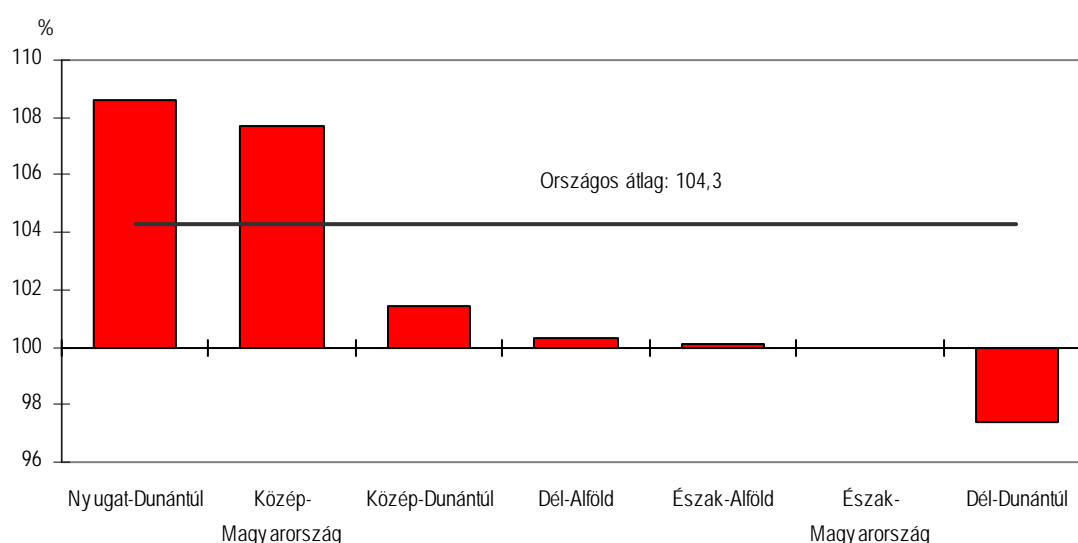
történt. A vendégforgalom háromtizede Közép-Magyarországra, 21,5%-a Nyugat-Dunántúlra koncentrálódott, továbbá egyenként 10% fölötti volt a részesedése a többi dunántúli régióknak.

Országosan a vendégéjszakák 85%-a a kereskedelmi szálláshelyeken, 15%-a pedig az egyéb szálláshelyeken realizálódott. A kereskedelmi szálláshelyek súlya Közép-Magyarországon (96,5%), a magán szálláshelyeké Dél-Dunántúlon (38,0%) a legmeghatározóbb.

Az ország **kereskedelmi szálláshelyeit** 2010-ben 7,5 millió vendég 19,6 millió éjszakára vette igénybe. A vendégek és a vendégéjszakák száma egyaránt 4,3%-kal volt magasabb a 2009. évi alacsony bázisnál. Az átlagos tartózkodási idő változatlanul 2,6 éjszaka volt.

20. ábra

Vendégéjszakák a kereskedelmi szálláshelyeken, 2010
(2009=100)

A vendégéjszakák száma a régiókban 0,1–8,6%-kal bővült (Nyugat-Dunántúlon és Közép-Magyarországon átlag felett), Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon stagnált, egyedül Dél-Dunántúlon csökkent 2,6%-kal. A megyék közül 10%-os vagy afeletti bővülés 5 megyében (Vas, Fejér, Nógrád, Győr-Moson-Sopron, Baranya) mutatkozott.

13. tábla

Vendégforgalom, átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken, 2010

Régió	Vendégek száma	Ebből: külföldiek aránya, %	Vendég-éjszakák száma	Ebből: külföldiek aránya, %	Átlagos tartózkodási idő, éjszaka
Közép-Magyarország	2 908 381	77,8	6 723 776	80,3	2,3
Közép-Dunántúl	761 156	22,9	2 160 561	32,8	2,8
Nyugat-Dunántúl	1 378 778	38,7	4 306 543	44,8	3,1
Dél-Dunántúl	749 858	21,3	2 040 831	28,0	2,7
Észak-Magyarország	627 239	15,1	1 445 018	16,3	2,3
Észak-Alföld	617 875	23,0	1 807 892	29,5	2,9
Dél-Alföld	430 052	21,9	1 069 817	21,9	2,5
ÖSSZESEN	7 473 339	46,3	19 554 438	49,2	2,6

A vendégéjszakák számát tekintve az ország vendégforgalmából a legnagyobb arányban, 34%-ban Közép-Magyarország részesedett Budapest kiemelt turisztikai szerepének köszönhetően. A dunántúli térségek egyenként 10% feletti, a Dunától keletre fekvő régiók pedig ez alatti arányt képviseltek.

A vendégkör összetételében is megmutatkozott a központi régió átlagtól jelentősen eltérő helyzete; Közép-Magyarországon kiugróan magas, 77,8%-os volt a **külföldi vendégek** aránya, miközben a többi régióban a belföldi turizmus a meghatározóbb. A külföldi vendégek Budapest és környéke iránti érdeklődése 2010. évben Közép-Magyarországra koncentrált a határon túlról érkezők kétharmadát.

A **szálláshely-típusok** közül a legnagyobb forgalmat elkönyvelő szállodákban az átlagot meghaladóan bővült a vendégek és a vendégéjszakák száma (7,9, illetve 7,5%-kal) 2010-ben az előző évhez képest. A szállodai vendégforgalom (az ott eltöltött éjszakák alapján) legnagyobb mértékben, 13%-kal Nyugat-Dunántúlon növekedett, továbbá átlag feletti volt Észak- és Közép-Magyarországon is; 2,4–9,8%-os mérséklődés Dél-Dunántúlon és Dél-Alföldön mutatkozott.

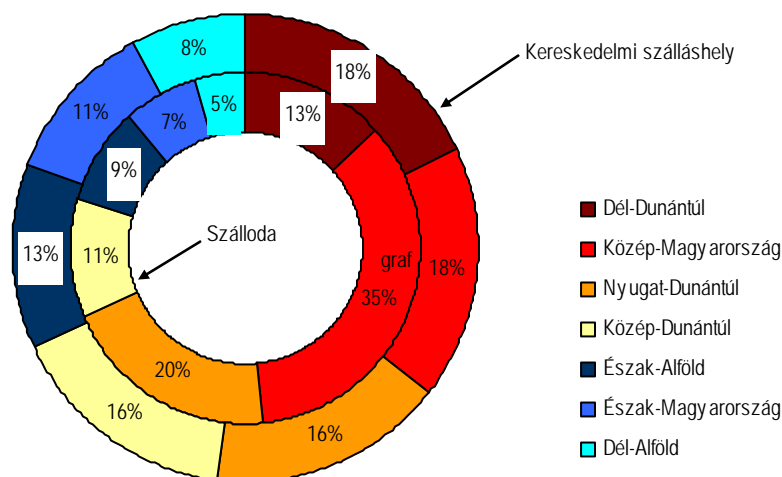
Az ország szállodái a kereskedelmi szálláshelyeket igénybe vevő vendégek háromnegyedének biztosítottak elhelyezést, régióként legnagyobb érdeklődés (92%) Közép-Magyarországon, legkisebb (54%) Dél-Alföldön mutatkozott e szálláshely-típus iránt.

2010-ben a többi szálláshely-típus közül egyedül az üdülõházak forgalma növekedett országosan, míg a panzióké, a közösségi szálláshelyeké (2009-ig turistaszálló és ifjúsági szálló) és a kempingeké visszaesett. A szálláshely-szolgáltatásban a kereslet több éve zajló átalakulása folytatódott 2010-ben is, még mindig a magasabb minőségű szálláshelyek népszerűsége növekszik.

2010. július 31-én Magyarországon 2957 kereskedelmi egység 311 ezer férõhellyel várta a vendégeket. A kereskedelmi szálláshelyek **kapacitása** egy év alatt 3,2%-kal bővült, négy régióban lett több, három régióban pedig kevesebb. Intenzíven emelkedett a férõhelyek száma Dél- és Nyugat-Dunántúlon (11 és 7,1%-kal), ugyanakkor a legnagyobb (6,4%-os) visszaesés Dél-Alföldet érintette. A szállodák idegenforgalmi kínálata az átlagosnál erőteljesebben, 4,3%-kal növekedett. A bővülés (közel negyedével) különösen Észak-Alföldön volt kiemelkedő.

21. ábra

A kereskedelmi szálláshelyek férõhelyeinek megoszlása, 2010. július 31.

A kereskedelmi szálláshelyeken kiadható legtöbb férőhellyel, az összes 18–18%-ával Dél-Dunántúl és Közép-Magyarország rendelkezett, további 16–16%-kal pedig Nyugat- és Közép-Dunántúl. A többi térség egyenként 8–13%-os részarányt képviselt. A szállodai férőhelyek tekintetében nagyobb szóródás mutatkozott. Közép-Magyarország koncentráta a szállodai férőhelyek 35%-át. A legkisebb hányaddal Dél-Alföld rendelkezett.

A kereskedelmi szálláshelyeken 2010-ben összesen 130 milliárd forint **szállásdíjbevétele**t könyveltek el, ami folyó áron alig több, mint 2009-ben, miközben a szálláshely-szolgáltatás fogyasztói árindexe is alig változott, 100,3% volt. A szállásdíjbevételek csupán Közép- és Észak-Magyarországon emelkedtek 1,8–2,2%-kal. Közép-Magyarország szálláshelyein realizálódott az összes szobaárbevétel fele, a többi térség hozzájárulása 3,8–18%-ot tett ki.

A külföldi vendégektől származó szállásdíjbevétel az átlagot meghaladóan, 3,0%-kal nőtt folyó áron, és (Dél-Alföld kivételével) valamennyi régióban bővülés mutatkozott. A külföldiek a vendégforgalomhoz képest a szállásdíj jelentős, 62%-os hányadát fizették meg.

14. tábla

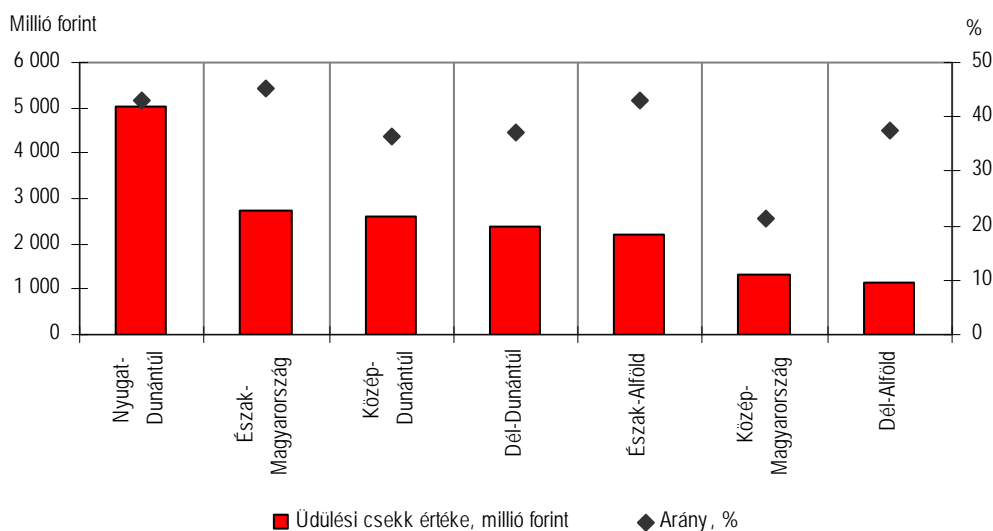
A kereskedelmi szálláshelyek szállásdíjbevételei, 2010

Régió	Szállásdíjbevétel			Ebből: külföldi, millió forint	Egy vendégéjszakára jutó szállásdíjbevétel, forint
	millió forint	előző év=100,0	megoszlása, %		
Közép-Magyarország	64 843	101,8	50,0	56 372	9 644
Közép-Dunántúl	11 056	100,2	8,5	3 666	5 117
Nyugat-Dunántúl	23 697	98,8	18,3	11 553	5 503
Dél-Dunántúl	9 336	96,4	7,2	2 612	4 574
Észak-Magyarország	7 773	102,2	6,0	1 478	5 380
Észak-Alföld	7 946	98,3	6,1	2 542	4 395
Dél-Alföld	4 930	95,4	3,8	1 528	4 608
ÖSSZESEN	129 581	100,3	100,0	79 751	6 627

Egy vendégéjszakáért a legtöbbet, átlagosan 9644 forintot a közép-magyarországi régió kereskedelmi szálláshelyein kellett fizetni, és a legalacsonyabb észak-alföldi ennek kevesebb mint a felét, 4395 forintot tett ki.

Magyarországon 1998-ban vezették be az üdülési csekket, amely azóta széles körben elterjedt. A működő kereskedelmi szálláshelyek jelentése alapján 2010-ben a beváltott üdülési csekkek összege megközelítette a 17,5 milliárd forintot. Ennek csaknem háromtizede (5 milliárd forint) a nyugat-dunántúli szálláshelyeken realizálódott, a többi régióban 1,1–2,7 milliárd forint között szóródott a beváltott csekkek értéke.

Beváltott üdülési csekk értéke, aránya a belföldi bruttó szállásdíjból az elfogadó kereskedelmi szálláshelyeken, 2010

A beváltott üdülési csekk értéke az elfogadóhelyeknél regisztrált belföldi bruttó szállásdíj 38%-át adta átlagosan, legnagyobb arányban (45%-ban) Észak-Magyarországon, legkevésbé (21%-ban) Közép-Magyarországon került hasznosításra.

Az ország idegenforgalmában a kereskedelmi szálláshelyeknél kisebb súllyal bíró **egyéb szálláshelyeket** 2010-ben 909 ezer vendég összesen 3,4 millió vendégéjszakára vette igénybe. Az egyéb szálláshelyek iránti érdeklődés az előző évhez képest lanyhult. A vendégek száma 5,5%-kal, a vendégéjszakáké 8,8%-kal lett kevesebb. A visszaesés mögött elsősorban az Észak-Alföldet, Dél-Dunántúlt és Észak-Magyarországot érintő 14–17%-os – a vendégéjszakák száma alapján számított – forgalomcsökkenés áll, de egyenként 4,2%-os mérséklődés jellemezte Dél-Alföldet és Nyugat-Dunántúlt is. Csupán Közép-Magyarországon és Közép-Dunántúlon élénkült az egyéb szálláshelyek forgalma.

Az egyéb szálláshelyek a legtöbb vendégéjszakát, az összes 36%-át a dél-dunántúli, a legkevésbé a dél-alföldi szálláshelyeken regisztrálták. A megyék közül a legnagyobb (közel 1 millió vendégéjszakás) forgalmat Somogy megye egyéb szálláshelyei bonyolították, ami az országos 28%-át adta.

Az egyéb szálláshelyek vendégforgalmára jellemző a belföldi vendégek túlsúlya, amit jól mutat hogy 2010-ben a férőhelyeket 72%-ban belföldi, 28%-ban külföldi vendégek foglalták le.

A vendégek átlagosan 3,8 éjszakát töltöttek el az egyéb szálláshelyeken; a külföldiek ennél többet (4,6 éjszaka), a belföldiek kevesebbet (3,5 éjszaka). A régiók közül a leghosszabban (4,5 éjszaka) Dél-Dunántúlon, a legrövidebben (2,8 éjszaka) Észak-Magyarországon időztek a vendégek.

Vendégforgalom, átlagos tartózkodási idő az egyéb szálláshelyeken, 2010

Régió	Vendégek száma		Vendégéjszakák száma		Átlagos tartózkodási idő, éjszaka	
	összesen	ebből: a falusi szállásadásban	összesen	ebből: a falusi szállásadásban	összesen	ebből: a falusi szállásadásban
Közép-Magyarország	74 208	3 421	247 329	10 086	3,3	2,9
Közép-Dunántúl	123 072	14 023	424 404	36 262	3,4	2,6
Nyugat-Dunántúl	147 456	24 369	629 457	80 027	4,3	3,3
Dél-Dunántúl	277 794	13 452	1 250 625	43 927	4,5	3,3
Észak-Magyarország	116 644	52 795	321 135	136 079	2,8	2,6
Észak-Alföld	108 386	11 078	360 224	39 011	3,3	3,5
Dél-Alföld	61 138	6 941	197 907	25 367	3,2	3,7
ÖSSZESEN	908 698	126 079	3 431 081	370 759	3,8	2,9

Az egyéb szállásadók által kínált férőhelyek száma összességében nem változott ugyan 2010-ben 2009-hez képest, de a régiók közül Közép-Magyarországon és Dél-Dunántúlon 5–6%-kal bővült, miközben Közép-Dunántúlon 7,1%-kal kevesebb lett. Dél-Dunántúlon koncentráldott a rendelkezésre álló 225 ezer férőhely negytedede (Somogy megyében 33%-a), és a többi dunántúli térség részesedése is 15% feletti volt.

2010-ben az egyéb szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák tizedét a falusi szállásadás adta. Ez a vendéglátási forma különösen Észak-Magyarországon volt népszerű, ahol a falusi szállásadás vendégeinek 42%-át és vendégéjszakáinak 37%-át regisztrálták.

MUNKAERŐ-PIACI FOLYAMATOK

A munkaerő-piaci folyamatok alakulását, regionális különbségeit a KSH lakosság körében végzett munkaerő-felmérése, valamint a gazdasági, költségvetési és nonprofit szervezetekre irányuló úgynevezett intézményi adatgyűjtés, illetve a Foglalkoztatási Hivatal nyilvántartott álláskeresőkre vonatkozó adatai alapján mutatjuk be.

Gazdasági aktivitás

A gazdasági aktivitást, illetve a munkanélküliségi és foglalkoztatási rátát a piaci szféra igényeinek csekély változásán túl a közfoglalkoztatási program intenzitásának növelése jelentősen befolyásolta az év folyamán, főként az elmaradottabb térségekben növelve a foglalkoztatás és az aktivitás szintjét.

A munkaerő-felmérés a 15–74 éves népesség körében vizsgálja a lakosság gazdasági aktivitását, a munkaerő-piaci folyamatok alakulását. 2010-ben az éves átlagot tekintve, országosan 7 millió 690 ezer fő tartozott a 15–74 évesek körébe, lényegében ugyanannyi, mint 2009-ben. Közép-Magyarországon, Nyugat- és Közép-Dunántúlon némileg emelkedett, illetve stagnált, a többi régióban pedig kisebb mértékben csökkent a megfigyelés körébe tartozók száma.

A lakossági munkaerő-felmérés adatai szerint 2010-ben az ország 15–74 éves népességéből átlagosan 4 millió 260 ezer fő dolgozott, vagy keresett aktívan állást. Számuk az előző évihez képest összességében (1,3%-kal) emelkedett, területenként azonban eltérő mértékben és irányban változott. Viszonylag nagyobb ütemű (2–2,5%-os) bővülést a gazdaságilag kevésbé fejlett térségek közé tartozó Észak-Alföldön és Dél-Dunántúlon mértek, amit a foglalkoztatottak számának kisebb, ugyanakkor a munkanélküliek számának nagyobb mértékű emelkedése idézett elő. Dél-Alföldön az előzőhöz hasonló okok miatt 1,6%-kal nőtt az aktív népesség. A gazdaságilag fejlettebb térségek közül csak Közép-Magyarországon bővült az átlagosnál nagyobb mértékben az aktivitás, a munkanélküliség kiszélesedésének következményeként, Nyugat-Dunántúlon pedig némileg mérséklődött az aktív népesség száma.

16. tábla

A 15–74 éves népesség gazdasági aktivitás szerint, 2010

Régió	Foglalkoztatottak	Munkanélküliek	Gazdaságilag aktívak	Gazdaságilag inaktívak	15–74 éves népesség	Munkanélküliségi ráta	Aktivitási arány	Foglalkoztatási ráta
	ezer fő					%		
Közép-Magyarország	1 228,8	120,5	1 349,2	934,8	2 284,0	8,9	59,1	53,8
Közép-Dunántúl	433,1	49,6	482,7	368,0	850,7	10,3	56,7	50,9
Nyugat-Dunántúl	404,3	40,9	445,2	330,3	775,5	9,2	57,4	52,1
Dél-Dunántúl	342,1	46,9	389,1	338,8	727,9	12,1	53,5	47,0
Észak-Magyarország	392,5	75,0	467,5	446,8	914,3	16,0	51,1	42,9
Észak-Alföld	497,4	84,6	582,0	546,1	1 128,1	14,5	51,6	44,1
Dél-Alföld	483,1	57,3	540,3	465,8	1 006,1	10,6	53,7	48,0
ÖSSZESEN	3 781,2	474,8	4 256,0	3 430,4	7 686,4	11,2	55,4	49,2

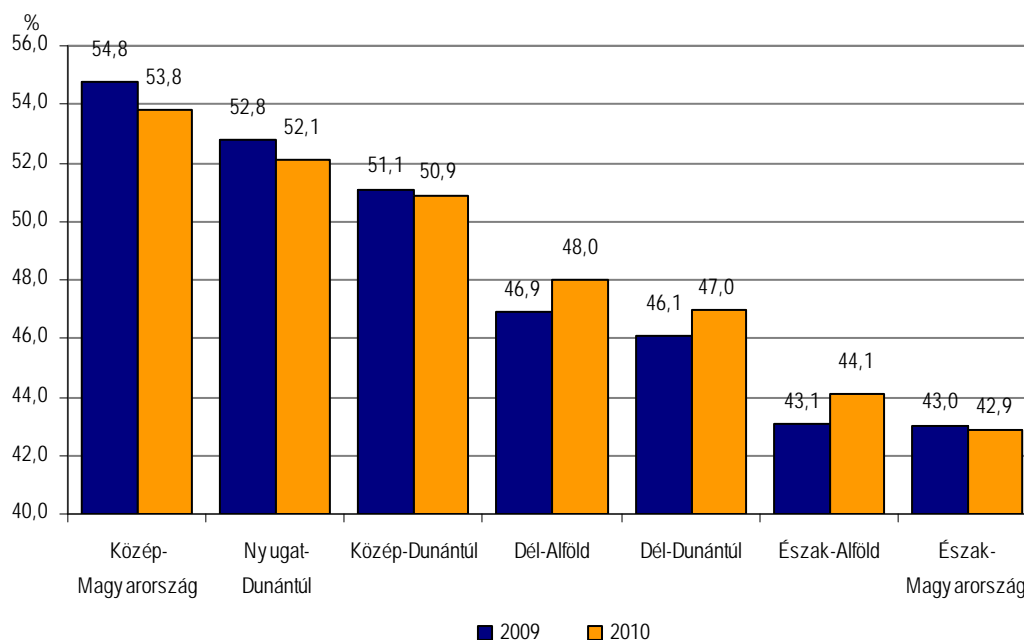
A gazdaságilag aktívak 15–74 éves népességen belüli aránya országosan 55,4%-ot tett ki, 0,7 százalékponttal magasabbat, mint az előző évben. Közép-Magyarország kiugró (59%-os) aktivitási arányát követően a régiók rangsorában továbbra is Nyugat-Dunántúl áll a második helyen, amit Közép-Dunántúl követett ugyancsak átlag feletti értékkel. A gazdaságilag hátrányosabb helyzetű térségek mutatója rendre átlag alatti, és ezen belül Észak-

Magyarorszáé (51%) a legalacsonyabb. (A kevésbé fejlett régiók közül Észak-Magyarország volt az egyedüli, ahol nem növekedett az aktív népesség száma, mivel e térségek közül egyedül itt nem bővült a foglalkoztatás.)

A gazdaságilag aktív népességben belül a foglalkoztatottak száma 2010-ben éves átlagban országosan 3 millió 781 ezer főt tett ki, lényegében ugyanannyit, mint az előző évben, amely a 2008. és 2009. évi együttesen, mintegy 150 ezer fős visszaesést követően alakult ki. Területenként azonban többnyire a gazdasági fejlettség differenciáltsága alapján – a fejlettséggel ugyanakkor ellentétes irányú kapcsolatot mutatva – változott a foglalkoztatottság, ebből következően a regionális különbségek némileg mérséklődtek. A gazdaságilag hátrányosabb helyzetű területeken – Észak-Magyarország kivételével – a foglalkoztatás 1–2%-os bővülése, a központi és a fejlettebb dunántúli régiókban viszont a mérséklődése volt jellemző. (A munkanélküliséggel leginkább sújtott Észak-Magyarországon továbbra is a foglalkoztatottak körének kismértékű fogyása volt tapasztalható.)

23. ábra

Foglalkoztatási ráta

Mindazonáltal változatlanul Közép-Magyarország, illetve Nyugat- és Közép-Dunántúl foglalkoztatási rátája maradt a legkedvezőbb (51–54%) és meghaladta a 49%-os országos arányt. Az előbbiektől jelentősen elmaradt Dél-Dunántúl, illetve Észak-Magyarország és az alföldi régiók mutatója (43–48%).

A foglalkoztatás jellegét tekintve az alkalmazásban állók súlya a meghatározó (országos átlagban 88%). Dél-Alföldön és a központi régióban az átlagnál valamivel kisebb, 86% körüli részt tettek ki, ugyanakkor az önálló és a társas vállalkozások dolgozó tagjainak aránya ugyanebben a két régióban volt a legmagasabb (13–14%). A munkavégzés ez utóbbi formája arányát tekintve Észak-Magyarországon jóval az átlag alatti (8,2%). Az alkalmazásban állók száma a fejlettebb dunántúli területeken valamelyest mérséklődött, míg a kevésbé fejlett régiókban – ahol nagyobb arányú a közfoglalkoztatás – emelkedett. A másik viszonylag nagyobb súlyú munkavégzési formában, vagyis a társas vállalkozás tagjaként, vagy önállóan dolgozók száma viszont a gazdaságilag elmaradottabb területeken – különösen Észak-Magyarországon (15%-kal) – csökkent, a dunántúli területeken kissé

emelkedett. A központi régióban mindkét említett foglalkoztatási formában dolgozók száma mérséklődött.

17. tábla

Foglalkoztatottak a foglalkoztatás jellege szerint, 2010

Régió	Ezer fő			Előző év=100,0		
	összesen	ebből		összesen	ezen belül	
		alkalmazott	társas vállalkozás tagja, önálló		alkalmazott	társas vállalkozás tagja, önálló
Közép-Magyarország	1 228,8	1 059,4	166,6	99,2	99,5	97,2
Közép-Dunántúl	433,1	386,8	44,6	99,5	98,3	113,8
Nyugat-Dunántúl	404,3	354,3	47,5	99,0	98,5	106,3
Dél-Dunántúl	342,1	300,9	38,5	101,3	100,8	102,7
Észak-Magyarország	392,5	359,4	32,0	98,9	100,5	85,1
Észak-Alföld	497,4	440,7	54,8	101,7	102,4	96,8
Dél-Alföld	483,1	415,9	64,3	101,6	102,5	96,1
ÖSSZESEN	3 781,2	3 317,5	448,4	100,0	100,2	98,8

A foglalkoztatottak összetétele a munkavállalás szempontjából kiemelkedően fontos iskolai végzettség tekintetében is régióként jelentősen differenciált. A gimnáziumi, illetve egyéb középiskolai végzettségű foglalkoztatottak száma Dél-Alföldön jelentősebben (6%-kal), a központi régióban, valamint a gazdaságilag fejlettebb dunántúli régiókban mérsékeltebben bővült. Ugyanakkor Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön az érettségizett foglalkoztatottak száma 2–4%-kal visszaesett. Ez utóbbi területeken azonban jóval az átlagot meghaladóan emelkedett a diplomások foglalkoztatása. A felsőfokú végzettségűek körében csak Közép- és Nyugat-Dunántúlon volt kimutatható (5–6%-os) fogyás.

18. tábla

Foglalkoztatottak legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2010

Régió	Összesen	Általános iskola 8. osztálya és annál kevesebb	Szakmunkás-képző, szakiskola	Gimnázium, egyéb középiskola	Főiskola, egyetem
Ezer fő					
Közép-Magyarország	1 228,8	107,1	248,0	465,8	407,9
Közép-Dunántúl	433,1	66,1	153,7	138,9	74,4
Nyugat-Dunántúl	404,3	45,8	147,3	138,4	72,8
Dél-Dunántúl	342,1	44,4	123,0	104,6	70,2
Észak-Magyarország	392,5	40,7	130,1	137,6	84,0
Észak-Alföld	497,4	68,1	168,7	154,8	105,9
Dél-Alföld	483,1	61,0	157,1	160,1	104,9
ÖSSZESEN	3 781,2	433,2	1 127,9	1 300,1	920,0
Előző év=100,0					
Közép-Magyarország	99,2	96,1	94,4	100,8	101,2
Közép-Dunántúl	99,5	99,8	99,6	102,0	95,0
Nyugat-Dunántúl	99,0	97,4	100,5	100,7	93,8
Dél-Dunántúl	101,3	99,6	102,3	98,3	105,4
Észak-Magyarország	98,9	101,0	98,4	95,8	104,2
Észak-Alföld	101,7	98,1	105,2	96,6	106,8
Dél-Alföld	101,6	98,2	98,6	106,0	101,7
ÖSSZESEN	100,0	98,2	99,3	100,2	101,3

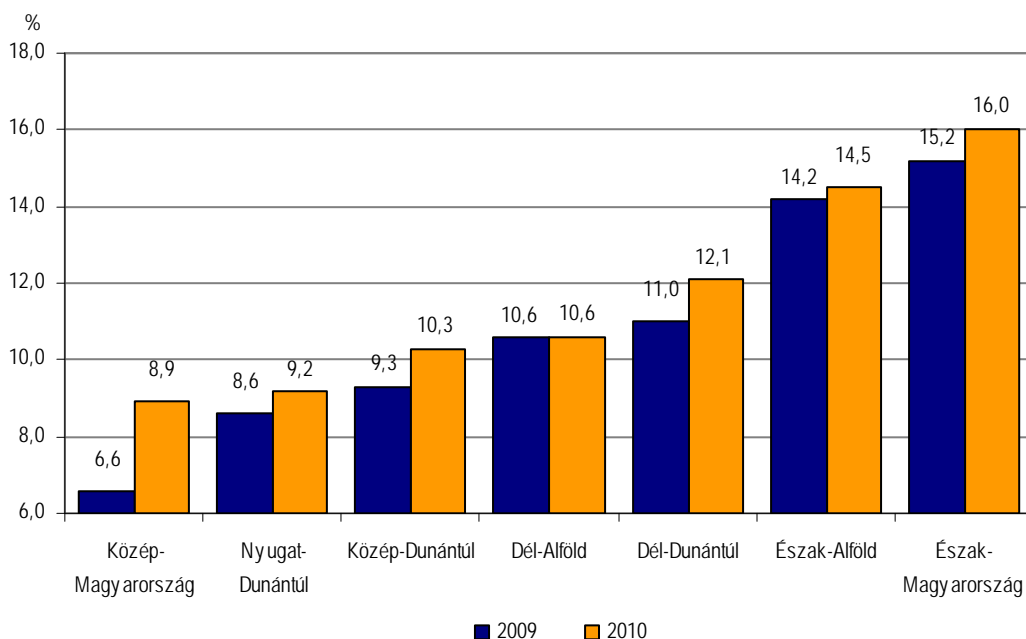
A legfeljebb az általános iskola 8. osztályát végzett foglalkoztatottak száma – a közfoglalkoztatással összefüggésben – csak Észak-Magyarországon haladta meg az egy évvel korábbit, szakmunkás vagy szakiskolai képesítéssel pedig Észak-Alföldön, Dél- és Nyugat-Dunántúlon dolgoztak többen, mint 2009-ben.

A munkaerő-felmérés fogalmi meghatározása szerint 2010-ben az ország 15–74 éves népességéből átlagosan közel 475 ezer fő volt **munkanélküli**. A munkanélküliek száma 2010-ben Dél-Dunántúl kivételével valamennyi régióban az előző évinél mérsékeltebben növekedett. Jelentősebb (38%-os) emelkedést Közép-Magyarországon mértek. Közép- és Dél-Dunántúlon 12–12%-kal, a többi régióban pedig 2–6%-kal nőtt a munkanélküliek száma. A munkanélküliek csaknem hattizede három régióban, Közép-Magyarországon, Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon koncentrálódott.

A munkanélküliségi ráta 2010-ben országosan 11,2%-os volt, 1,2 százalékponttal magasabb az egy évvel korábinál. Legnagyobb mértékű (14,5, illetve 16,0%-os) munkanélküliség Észak-Alföldet és Észak-Magyarországot jellemezte, míg Közép-Magyarország (8,9%-os mutatóval) az egy év alatt bekövetkezett 2,3 százalékpontos növekedés ellenére is a legkedvezőbb helyzetű térség maradt. A dunántúli régiókban 9,2–12,1% közötti munkanélküliségi rátát számítottak, Dél-Alföldön pedig az előző évivel megegyező, 10,6% volt. 2010-ben a régiókénti legmagasabb és a legalacsonyabb munkanélküliségi ráta között 7,1 százalékpont volt a különbség, kisebb, mint 2009-ben (8,6 százalékpont), a területi egyenlőtlenségek tehát csökkentek.

24. ábra

Munkanélküliségi ráta

Alkalmazásban állók

Az intézményi adatgyűjtés a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásokra, továbbá létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervekre és a kijelölt nonprofit szervezetekre terjed ki. Az éves munkaügyi adatok a rendelkezésre álló adóadatokkal kiegészítésre kerültek, így teljeskörűek, illetve telephely szerinti, vagyis területi bontásban a megye, illetve a régió területére vonatkoznak.

A 2008 második felétől kiszélesedő pénzügyi és gazdasági válság 2009-ben országosan az alkalmazásban állók számának 3,7%-os csökkenését vonta maga után. Ezt követően 2010-ben a megfigyelt szervezetek körében már az előző évinél 1,3%-kal többen, vagyis 3 millió 234 ezren álltak alkalmazásban.

Területenként 2010-ben Közép-Magyarországon az alkalmazásban állók száma kissé (0,6%-kal) elmaradt az előző évitől, a többi régióban viszont 2–4%-kal bővült. Legnagyobb mértékben Észak-Alföldön, ahol viszonylag jelentősebb a közsféra foglalkoztatáson belüli szerepe. E régió belül Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében volt nagyobb mértékű (6%-os) létszámnövekedés, amely a kiterjedtebb közfoglalkoztatási programokkal magyarázható.

Az alkalmazottak számának és arányának változása a gazdasági ágak tekintetében is területenként eltérő, többnyire a régióként különböző gazdaságszerkezetből eredően. A mezőgazdaságban alkalmazottak száma csak Közép-Dunántúlon emelkedett (2,6%-kal), Észak-Alföldön stagnált, a többi régióban pedig számottevően visszaesett, legnagyobb mértékben (15%-kal) Észak-Magyarországon. Az iparban alkalmazottak száma csak Nyugat-Dunántúlon és Észak-Magyarországon mutatott kisebb (1% körüli) bővülést, máshol azonban az alacsony bázishoz képest is további mérséklődés volt jellemző. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás ágban Közép- és Nyugat-Dunántúlon, illetve Dél-Alföldön 8–9%-kal, az országos átlagot (5,2%) jóval meghaladóan nőtt az alkalmazotti létszám és a többi régióban is létszámnövekedést jelentettek. Szintén valamennyi régióra jellemző, az előbbinél azonban lényegesen nagyobb (átlagosan 17%-os) mértékben bővült az alkalmazottak köre az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágban. Ezen tevékenységi körben a nyugat-dunántúli létszám 1,9-szerese, a közép- és dél-dunántúli pedig 1,4, illetve 1,5-szerese volt az előző évinek. Az előbbinél nagyobb arányú létszámbővülés (országosan 20,1%-os) a humán egészségügyi- és szociális ellátás ágban valósult meg, ami a központi régió kivételével valamennyi területet érintett.

19. tábla

Az alkalmazásban állók száma az előző évi százalékában, 2010

Gazdasági ág	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld	Összesen
ÖSSZESEN	99,4	101,9	102,9	102,5	102,8	103,5	101,7	101,3
Ezen belül:								
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	96,3	102,6	93,6	94,4	85,2	100,0	92,1	95,2
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése	98,9	103,9	90,2	86,6	95,3	98,5	101,7	97,0
Ipar	98,3	96,7	100,6	99,0	101,0	99,8	97,8	98,9
Építőipar	95,1	96,4	100,9	98,5	95,3	101,2	104,3	97,6
Kereskedelem, gépjárműjavítás	98,1	101,8	101,6	102,5	99,1	101,1	100,5	99,7
Szállítás, raktározás	99,1	100,8	93,1	97,0	104,4	98,0	97,7	98,7
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	103,6	107,5	108,6	105,9	104,7	102,9	107,9	105,2
Információ, kommunikáció	100,1	97,8	95,2	98,1	100,6	125,9	101,1	100,9
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	95,4	94,5	97,1	93,4	95,2	99,1	100,2	96,0
Ingatlanügyletek	93,3	104,2	102,7	105,3	106,4	106,2	108,3	98,4
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	102,6	109,4	99,4	100,5	109,3	112,4	113,4	104,3
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	103,4	142,0	193,5	149,8	127,1	111,0	116,4	116,9
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	100,0	93,1	94,0	79,7	72,6	78,4	85,8	89,4
Oktatás	103,8	103,7	104,1	106,2	104,1	103,1	102,5	103,8
Humán egészségügyi- és szociális ellátás	96,2	114,6	104,2	127,9	154,8	150,5	129,1	120,1

Országosan a főbb gazdasági ágak közül az oktatás, és egészségügyi szolgáltatás ágak kivételével valamennyinek mérséklődött a foglalkoztatásban betöltött súlya. Ugyanakkor a létszám gazdasági ágankénti összetételének területi különbségei lényegesen nem változtak. A központi régió kivételével valamennyi térségben az ipar foglalkoztatási szerepe a legnagyobb, átlagosan 21%. Az iparban alkalmazottak aránya Közép-Dunántúlon volt a legmagasabb (33%). Közép-Magyarországon ugyanakkor az iparét (14%) meghaladó (18%) súlyt képvisel a kereskedelem, gépjárműjavítás gazdasági ág.

20. tábla

Az alkalmazásban állók megoszlása főbb gazdasági áganként, 2010

(%)

Régió	Alkalmazásban álló összesen, ezer fő	Alkalmazásban állók aránya, %						
		mezőgazdaság	ipar ^{a)}	építőipar	kereskedelem	közigazgatás	oktatás	egészségügyi szolgáltatás
Közép-Magyarország	1 273,2	0,7	13,8	5,5	18,2	9,4	7,0	5,8
Közép-Dunántúl	335,3	3,6	33,3	5,4	12,5	5,6	7,4	8,2
Nyugat-Dunántúl	316,9	3,3	29,9	5,0	13,0	5,8	7,4	8,1
Dél-Dunántúl	255,5	5,1	19,8	6,3	13,7	8,0	11,2	11,6
Észak-Magyarország	300,9	2,7	25,2	5,5	12,1	8,6	9,7	13,8
Észak-Alföld	394,8	4,9	22,1	5,3	13,7	8,5	10,3	12,6
Dél-Alföld	353,1	5,7	22,0	5,7	15,3	7,4	10,2	10,7
ÖSSZESEN	3 233,7	2,8	20,9	5,5	15,3	8,1	8,4	8,8

a) Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

A mezőgazdaságban dolgozók aránya Dél-Alföldön és a Dél-Dunántúlon közel kétszerese az országosan jellemzőnek. Az oktatásban dolgozók pedig Dél-Dunántúl és Észak-Alföld foglalkoztatásában jelennek meg az átlagosnál nagyobb arányban.

Keresetek

Országosan 2010-ben a legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál és létszámhatártól függetlenül a költségvetési intézményeknél, valamint a kijelölt nonprofit szervezeteknél alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 201 ezer forintot tett ki, és az előző évit mindössze 1,6%-kal haladta meg. A bruttó keresetek növekedési üteme Közép-Dunántúlon és Közép-Magyarországon volt a legmagasabb (2,7, illetve 2,1%-os), Dél-Alföldön megegyezett az országos átlaggal, Dél-Dunántúlon azonban az 1%-ot sem érte el.

A régiók közül Közép-Magyarország dolgozói kerestek a legtöbbet, havonta átlagosan 249 ezer forintot, az országos átlagkeresetnél negyedével (24%-kal) többet. A vidéki régiók keresetszínvonala ugyanakkor jóval az átlag alatt maradt. Legnagyobb (19–20%-os) kereseti hátrány az alföldi régiókat jellemezte. Észak-Magyarország és Dél-Dunántúl alkalmazottainak keresete átlagosan mintegy 16%-kal, Közép- és Nyugat-Dunántúlé pedig 7–10%-kal volt alacsonyabb az országosnál. A havi bruttó átlagkeresetek megyei szinten a régiókénál még szélesebb intervallumban 150 és 266 ezer forint között mozogtak. Az előbbi Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére, az utóbbi pedig a fővárosra volt jellemző.

Havi bruttó átlagkereset, 2010*

Régió	Forint	Az országos átlag %-ában	Előző év = 100,0
Közép-Magyarország	248 775	123,6	102,1
Közép-Dunántúl	186 684	92,8	102,7
Nyugat-Dunántúl	180 975	89,9	101,8
Dél-Dunántúl	168 068	83,5	100,8
Észak-Magyarország	169 502	84,2	101,7
Észak-Alföld	160 531	79,8	101,7
Dél-Alföld	163 700	81,3	101,6
ÖSSZESEN	201 272	100,0	101,6

* A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai.

A havi bruttó átlagkeresetek nagyságát az egyes régiókban az adott térség gazdasági szerkezetének sajátosságai, az egyes gazdasági ágak eltérő kereseti viszonyai egyaránt befolyásolják, ugyanakkor az is megfigyelhető, hogy egy-egy gazdasági ágon belül is meglehetősen különbözhetnek az átlagkeresetek a régiók között.

2010-ben országos szinten a főbb gazdasági ágak havi átlagos bruttó keresetei között 100 ezer forint volt a különbség, vagyis a legszerényebb átlagkeresetet mutató egészségügyi ágazat alkalmazottai 143 ezer forintot kerestek átlagosan havonta, a közigazgatásban pedig ennél csaknem 100 ezer forinttal több, azaz 242 ezer forint volt a havi bruttó átlagkereset. Régióként a főbb gazdasági ágakat tekintve Közép-Magyarország átlagkeresetei a mezőgazdaság kivételével rendre meghaladták a megfelelő ágazati országos átlagot. Az iparban, illetve a kereskedelemben 24–26%-kal, az egészségügyben 21%-kal, a közigazgatásban 15%-kal, az építőiparban 14%-kal, az oktatásban pedig 6%-kal voltak magasabbak a közép-magyarországi keresetek, mint az országos átlag. A közép-magyarországi régió kereseti előnye egyértelműen a fővárosban elérhető relatíve kimagasló bérekkel függ össze. Az ágazati kereseti rangsorok élén Közép-Magyarország után általában Közép-Dunántúl vagy Nyugat-Dunántúl következik, legalacsonyabb értékeket pedig a két alföldi régió és Észak-Magyarország adatai jelezték.

A versenyszféra jelentősebb ágainak havi bruttó átlagkereseteit vizsgálva a régiók között legnagyobb eltérés a kereskedelem, gépjárműjavítás területén mutatkozik, ahol a 232 ezer forintos közép-magyarországi átlag 1,8-szerese az észak-magyarországinak. Hasonlóan nagy a különbség az iparban dolgozók átlagkeresetei között is: Közép-Magyarország 260 ezer forintos havi átlaga 1,5-szerese az észak-alföldinek.

A túlnyomórészt költségvetési szférába tartozó ágazatok közül a közigazgatásban és az egészségügyben tapasztalhatók jelentősebb területi különbségek a keresetekben: a közép-magyarországi átlag mintegy 1,4-szerese az észak-alföldinek. Az oktatásban az előbbieknél mérsékeltőbbek az eltérések, a legmagasabb közép-magyarországi adat a legalacsonyabb régiós átlagoknak 1,1-szerese.

Havi bruttó átlagkereset főbb gazdasági ágak szerint, 2010*

(Ft)

Régió	Bruttó átlagkereset	Ezen belül						
		mezőgazdaság	ipar ^{a)}	építőipar	kereskedelem	közigazgatás	oktatás	egészségügyi szolgáltatás
Közép-Magyarország	248 775	139 439	259 009	172 434	231 827	279 063	208 067	173 005
Közép-Dunántúl	186 684	154 011	219 477	133 281	153 587	225 517	187 198	143 970
Nyugat-Dunántúl	180 975	154 294	202 480	161 808	143 123	222 623	191 658	148 982
Dél-Dunántúl	168 068	146 974	177 805	132 659	134 439	208 370	195 427	127 947
Észak-Magyarország	169 502	138 672	199 348	142 417	128 416	201 686	187 971	126 251
Észak-Alföld	160 531	133 034	167 717	129 108	136 819	195 112	192 912	124 074
Dél-Alföld	163 700	142 418	169 252	134 306	134 138	217 847	189 495	134 212
ÖSSZESEN	201 272	143 370	209 168	151 654	184 216	241 975	196 250	142 963

* A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai.

a) Víz- és hulladékgazdálkodás nélkül.

2010-ben az alkalmazásban állók havi **nettó átlagkeresete** 133 ezer forint volt, ami 7,3%-kal haladta meg a 2009. évit. Az átlagkeresetek nettó értéke valamennyi régióban nőtt, a legnagyobb mértékben, 8,9%-kal Közép-Dunántúlon. Az átlagot meghaladóan emelkedett még Közép-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon. Dél-Dunántúlon, az alföldi régiókban, valamint Észak-Magyarországon az átlagosnál valamivel szerényebb, 6–7% közötti mértékben növekedett. Régiós szinten a havi nettó átlagkereset 112 és 156 ezer forint között mozgott. Legkevesebbet Észak-Alföld, legtöbbit pedig Közép-Magyarország alkalmazottai vihettek haza. A régiós szintű nettó keresetek szélsőértékei közötti különbség az előző évihez képest több mint 6 ezer forinttal növekedett, így a keresetekben meglévő területi differenciák tovább fokozódtak. A megyei havi nettó átlagkeresetek a havi bruttó átlagkeresetekhez hasonlóan a régiókénál szélesebb sávban, 106 ezer és 164 ezer forint között mozogtak. A két szélsőértéket Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és a főváros képviselte; a fővárosban dolgozók havi átlagban a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei nettó átlagkereset több mint másfélszeresét kapták.

Gazdasági ágak szerint országosan 103 és 156 ezer forint között szóródtak a havi nettó keresetek, a mezőgazdaság és az egészségügyi ágazat dolgozói átlagosan 103 ezer forintot, a közigazgatás alkalmazottai átlagosan 156 ezer forintot kaphattak kézhez.

Nyilvántartott álláskeresők

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatai szerint 2010-ben a nyilvántartott álláskeresők átlagos száma 582,7 ezer fő volt, ami 3,7%-kal több, mint a 2009. évi. Az év első hónapjaiban még számottevő növekedés volt tapasztalható az egy évvel korábbi létszámhoz képest, májusban azonban a növekvő trend megtört és ezt követően minden hónapban kevesebb volt az álláskeresők száma az egy évvel korábbinál. Szeptemberben voltak legkevesebben – 543 ezren – az álláskeresőként regisztráltak. Az év utolsó hónapjaiban a szezonális hatásnak betudhatóan ismét növekedni kezdett a számuk, és 2010 decemberében 591,3 ezren szerepeltek a regisztrációban. Ez 2,2%-kal kevesebb volt az egy évvel korábbinál.

Régiós összehasonlításban a nyilvántartott álláskeresők száma decemberben csak Közép-Magyarországon és Észak-Alföldön haladta meg az egy évvel korábbi 7,5 illetve

0,9%-kal. A központi régió kiugró adatának oka, hogy a fővárosi munkaerőpiac relatíve késve reagált a válságra, a belső kereslet szűkülésére. A többi térségben viszont ezen az időtávon csökkent az álláskeresők száma. Legnagyobb (11%-os) mérséklődés Nyugat-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon (7,6%-os) következett be.

A változások érdemben nem befolyásolták a régiók között korábban kialakult munkaerőpiaci különbségeket. Az ország fejlettebb területein 2010 végén is jóval kedvezőbb volt a nyilvántartott álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya, mint a hátrányosabb helyzetű térségekben.

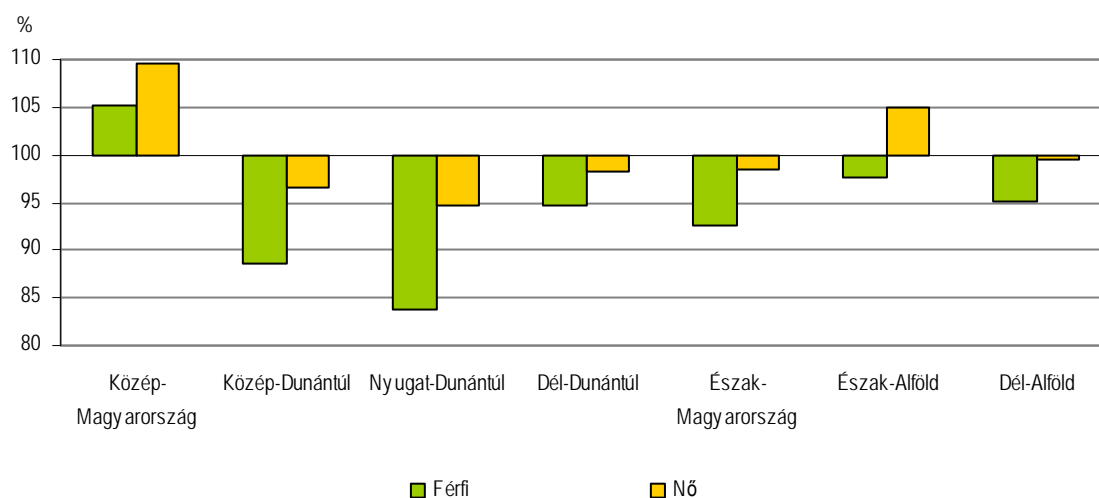
25. ábra

A nyilvántartott álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népesség százalékában, 2010. december

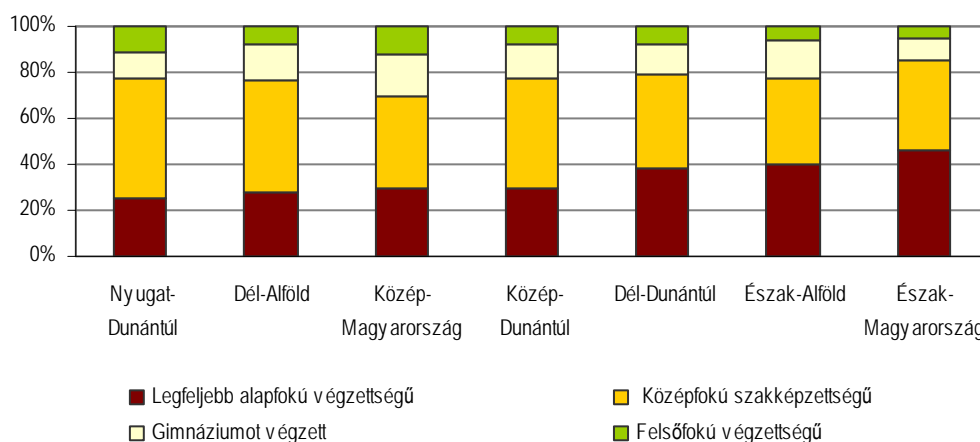
Kissé módosult az álláskeresők **nemek** szerinti összetétele. Decemberben a férfi álláskeresők száma 5,2%-kal kevesebb, a nőké ezzel szemben 1,2%-kal több volt, mint egy évvel korábban. A változás főként a közfoglalkoztatási programok hatásával függ össze, hiszen azok többnyire férfi munkavállalók számára biztosítottak visszatérést a munkaerőpiacra. Országosan összességében az előbb említett változások ellenére a férfiak tették ki az álláskeresők nagyobbik részét, 52%-át. Csak a fővárosban és két megyében, nevezetesen Fejér és Győr-Moson-Sopronban volt magasabb a nők aránya a férfiakénál a regisztrált álláskeresők között.

Nyilvántartott álláskeresők nemek szerint, 2010. december
(2009. december = 100)

A **pályakezdő** álláskeresők száma éves átlagban 52,6 ezer főre kúszott, és számuk az összes álláskeresőkénél nagyobb mértékben emelkedett. 2010 decemberében 53,2 ezer pályakezdő álláskeresőt tartottak nyilván, 3,7%-kal többet, mint egy évvel korábban. Legnagyobb ütemű (62%-os) bővülés Közép-Magyarországon történt. Ennél lényegesen kisebb 0,9–4,6%-os növekedést mértek a dunántúli régiókban és Dél-Alföldön. Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön ugyan csökkent a számuk, ennek ellenére továbbra is e két régióban volt a legmagasabb – 10%-ot meghaladó – a pályakezdők aránya az álláskeresők között. A diplomás pályakezdők száma minden régióban az átlagnál nagyobb ütemben nőtt, a munkaerőpiac ugyanis nem képes felvenni a felsőoktatás által kibocsátott fiatalok egy jó részét.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint, 2010. december

A pályakezdő álláskeresők iskolai végzettség szerinti megoszlásának régiós sajátosságaként Közép-Magyarország esetében a diplomások és a gimnáziumot végzettek magas aránya említhető. Nyugat-Dunántúlon, Közép-Dunántúlon és Dél-Alföldön a

szakképzettséggel rendelkező pályakezdők átlagosnál magasabb hányada tűnik ki. Észak-Magyarországon a legfeljebb alacsony végzettségűek aránya kimagasló.

A nyilvántartott álláskeresők **iskolai végzettség** szerinti összetétele szoros összefüggést mutat a térségek lakosságának iskolázottsági szintjével. A legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek részaránya 2010 végén Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon volt a legmagasabb, és Közép-Magyarországon a legalacsonyabb. A középfokú végzettségűek a regisztráltak 54%-át alkották. Az átlagosnál nagyobb volt az arányuk Közép-Magyarországon, Nyugat-Dunántúlon, Közép-Dunántúlon valamint Dél-Alföldön. Az álláskeresők összességében 5,1%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel, ennek kétszerese volt súlyuk Közép-Magyarországon.

A nyilvántartott álláskeresők 2010. december végi **korösszetételében** kisebb átrendeződés történt az egy évvel korábbihoz képest. A 26 év alatti és a 26–55 éves korcsoportokba tartozók száma egyaránt mérséklődött 3,8–4,0%-kal, miközben az 56 évesek és ennél idősebbeké 24%-kal bővült. A változások iránya a vidéki régiókban az országos tendenciával megegyező volt, Közép-Magyarországon ugyanakkor a legfiatalabb korosztályba és a legjobb munkavállalási korbba tartozók száma is bővült, az 56 évesek és idősebbek számának kiugró, 36%-os növekedése mellett.

23.tábla

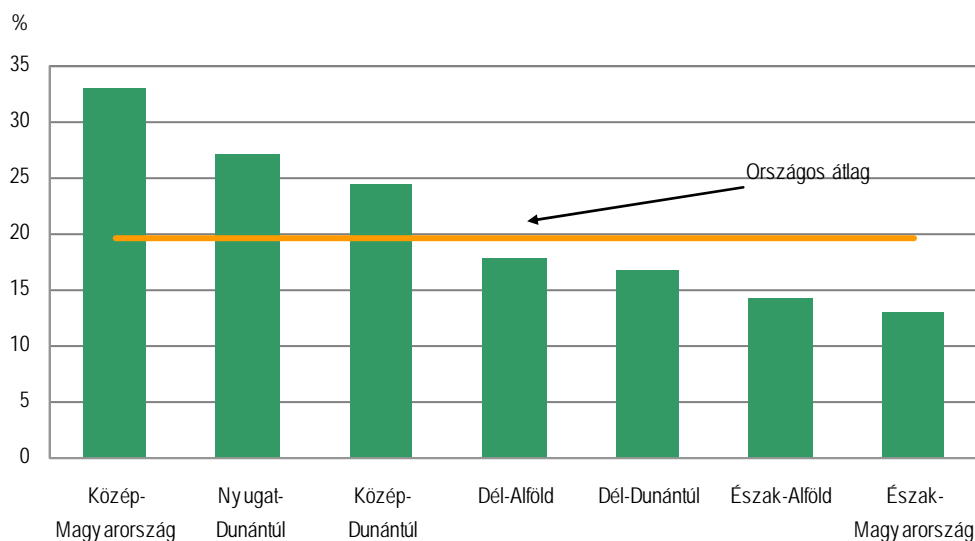
Nyilvántartott álláskeresők korcsoport szerint, 2010. december

Régió	Nyilvántartott álláskereső							
	26 év alatti	26–55 éves	56 éves és idősebb	összesen	26 év alatti	26–55 éves	56 éves és idősebb	összesen
	fő				2009. december = 100,0			
Közép-Magyarország	10 623	67 903	10 011	88 537	109,9	103,8	136,5	107,5
Közép-Dunántúl	9 413	42 339	5 594	57 346	90,2	90,2	118,9	92,4
Nyugat-Dunántúl	6 470	30 468	4 712	41 650	86,9	86,5	112,0	88,8
Dél-Dunántúl	12 634	52 704	5 138	70 476	96,3	94,3	124,9	96,4
Észak-Magyarország	20 659	81 610	6 939	109 208	94,0	93,9	119,7	95,2
Észak-Alföld	27 713	101 709	8 032	137 454	98,8	99,8	127,7	100,9
Dél-Alföld	15 806	64 117	6 684	86 607	94,9	95,7	121,9	97,1
ÖSSZESEN	103 318	440 850	47 110	591 278	96,2	96,0	124,2	97,8

2010-ben is folytatódott a **tartósan regisztrált** álláskeresők bővülése. 2010 decemberében 170,9 ezer volt a számuk, amely 11%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. A növekedés üteme régióként jelentős differenciát mutat. A legnagyobb mértékű, 66–19% közötti bővülés a korábban kedvezőbb helyzetű közép-magyarországi és a fejlett dunántúli régiókban volt tapasztalható. Bár Észak-Magyarországon, Észak-Alföldön és Dél-Dunántúlon az átlagosnál mérsékeltebb növekedés történt, azonban a tartósan regisztrált álláskeresők nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított hányada ez utóbbi régiókban volt a legmagasabb az országban.

A 2010. évi decemberi zárónapon az álláskeresők 63,4%-a, közel 375 ezer fő részesült valamilyen **passzív ellátásban**: 20%-uk álláskeresési járadékot, 13%-uk álláskeresési segélyt, 31%-uk rendelkezésre állási támogatást kapott. A fennmaradó 37%, mintegy 216,4 ezer fő semmilyen ellátásban nem részesült. A járadékosok aránya szűkült, a segélyezetté, a rendelkezésre állási támogatásban és az ellátásban nem részesülőké pedig növekedett az egy évvel korábbihoz képest.

Az álláskeresési járadékban részesülők aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül, 2010. december

Az álláskeresési járadékot igénybe vevők száma a 2009. decemberi létszámhoz képest összességében negyedével csökkent. Valamennyi régióban szűkült a járadékban részesülők köre, legnagyobb mértékben (36%-kal) Közép- és Nyugat-Dunántúlon, a legkevésbé pedig Észak-Alföldön (14%-kal). Az ellátási formára jogosultak álláskeresőkön belüli aránya Közép-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon volt a legmagasabb (33 illetve 27%), a legalacsonyabb (13% és 14%) pedig Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön.

Az álláskeresési segélyben részesülők zárónapi létszáma 2010. decemberében 5,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. Régióként tekintve kismértékű csökkenés történt Közép- és Nyugat-Dunántúlon. Az átlagosnál is nagyobb növekedés Közép-Magyarországon és Észak-Alföldön következett be. Az álláskeresési segélyben részesülők regisztrált álláskeresőkön belüli aránya a járadékosokénál kevésbé – 12–16% között – szóródik.

Rendelkezésre állási támogatásra és rendszeres szociális segélyre azok a nyilvántartott álláskeresők jogosultak, akik munkanélküli ellátásra való jogosultsági idejüket már kimerítették, tehát hosszabb ideje nem tudnak elhelyezkedni. A támogatási formát ezért legtöbbször a leghátrányosabb munkaerő-piaci helyzetű térségekben kapják. Országosan a nyilvántartott álláskeresők 31%-a, Észak-Magyarországon 42%-a részesült rendszeres szociális támogatásban.

TÁBLÁZATOK

BRUTTÓ HAZAI TERMÉK (GDP), 2009

Megye, régió	Egy főre jutó GDP ^{a)}			Bruttó hozzáadott érték=100,0 ^{b)}		
	ezer Ft	az országos átlag %- ában	a megyék átlagának %-ában	mezőgaz- daság, erdőgazdál- kodás, halászat	ipar, építőipar	szolgáltatá- sok
Budapest	5 800	226,9	307,6	0,2	18,5	81,3
Pest	2 169	84,9	115,0	2,1	35,0	62,9
Közép-Magyarország	4 291	167,8	227,5	0,6	22,0	77,4
Fejér	2 152	84,2	114,1	4,9	44,9	50,2
Komárom-Esztergom	2 506	98,0	132,9	4,0	56,6	39,4
Veszprém	1 764	69,0	93,5	4,7	34,7	60,6
Közép-Dunántúl	2 126	83,2	112,7	4,5	46,1	49,4
Győr-Moson-Sopron	2 735	107,0	145,0	3,6	47,3	49,1
Vas	2 091	81,8	110,9	5,9	41,6	52,6
Zala	2 103	82,3	111,5	4,9	39,5	55,6
Nyugat-Dunántúl	2 384	93,2	126,4	4,5	44,0	51,5
Baranya	1 773	69,4	94,0	6,8	26,9	66,3
Somogy	1 626	63,6	86,2	8,9	23,0	68,1
Tolna	1 930	75,5	102,3	7,7	43,8	48,5
Dél-Dunántúl	1 762	68,9	93,4	7,7	30,3	62,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	1 577	61,7	83,6	3,8	36,4	59,8
Heves	1 783	69,7	94,5	4,8	42,3	53,0
Nógrád	1 180	46,1	62,5	4,0	30,1	65,9
Észak-Magyarország	1 562	61,1	82,8	4,1	37,3	58,6
Hajdú-Bihar	1 879	73,5	99,6	7,1	27,2	65,6
Jász-Nagykun-Szolnok	1 737	67,9	92,1	7,6	41,0	51,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1 393	54,5	73,9	8,0	28,6	63,4
Észak-Alföld	1 659	64,9	88,0	7,5	31,4	61,0
Bács-Kiskun	1 698	66,4	90,1	8,8	32,2	59,0
Békés	1 437	56,2	76,2	12,9	24,4	62,7
Csongrád	1 907	74,6	101,1	7,1	30,7	62,1
Dél-Alföld	1 692	66,2	89,7	9,2	29,8	61,0
ÖSSZESEN	2 556	100,0	135,6	3,4	29,5	67,0

a) Piaci beszerzési áron.

b) Alapáron.

REGISZTRÁLT GAZDASÁGI SZERVEZETEK 2010 VÉGÉN

Megye, régió	Gazdasági szervezet az év végén		Társas	Egyéni	Nonprofit szervezetek	Ezer lakosra jutó vállalkozás
	összesen	az előző év végi %-ában	vállalkozások			
			aránya, %			
Budapest	406 978	103,5	59,2	35,6	4,8	223
Pest	184 254	105,4	45,3	49,6	4,3	141
Közép-Magyarország	591 232	104,1	54,8	40,0	4,7	189
Fejér	60 440	104,0	32,6	61,8	4,6	134
Komárom-Esztergom	42 266	103,4	37,2	56,8	5,0	127
Veszprém	55 788	103,0	25,6	66,7	6,3	144
Közép-Dunántúl	158 494	103,5	31,4	62,2	5,3	135
Győr-Moson-Sopron	73 598	103,3	30,0	64,4	4,6	154
Vas	40 782	103,7	25,1	67,7	5,6	147
Zala	52 053	102,9	24,2	69,4	5,0	170
Nyugat-Dunántúl	166 433	103,3	27,0	66,8	5,0	157
Baranya	62 091	104,5	31,6	61,4	5,3	148
Somogy	58 118	102,9	20,2	73,3	5,2	171
Tolna	36 749	101,5	22,5	70,5	5,7	148
Dél-Dunántúl	156 958	103,2	25,3	68,0	5,4	156
Borsod-Abaúj-Zemplén	80 791	102,2	29,4	62,3	6,5	108
Heves	50 026	102,2	23,3	70,5	5,0	152
Nógrád	24 963	102,2	22,7	68,6	6,6	113
Észak-Magyarország	155 780	102,2	26,4	66,0	6,1	120
Hajdú-Bihar	94 508	103,9	23,4	71,9	4,0	167
Jász-Nagykun-Szolnok	53 237	102,0	22,3	72,2	4,6	130
Szabolcs-Szatmár-Bereg	113 118	102,0	15,0	80,9	3,2	195
Észak-Alföld	260 863	102,7	19,5	75,8	3,8	168
Bács-Kiskun	98 928	102,7	22,9	72,8	3,7	180
Békés	68 565	102,2	14,2	81,1	4,0	180
Csongrád	80 476	102,8	22,0	73,4	4,1	182
Dél-Alföld	247 969	102,6	20,2	75,3	3,9	181
ÖSSZESEN ^{a)}	1 741 662	103,3	34,5	59,9	4,7	165

a) Külföldön működőkkel együtt.

KÜLFÖLDI ÉRDEKELTSÉGŰ VÁLLALKOZÁSOK 2009 VÉGÉN

Megye, régió	A külföldi érdekeltségű vállalkozások		Ebből: külföldi részesedés	Egy külföldi érdekeltségű vállalkozásra jutó saját tőke	Ezen belül: külföldi részesedés	Egy lakosra jutó külföldi tőke
	száma	saját tőkéje				
		milliárd Ft		ezer Ft		
Budapest	17 790	10 839,4	8 640,0	609 299,2	485 665,4	5 018,7
Pest	2 762	2 033,6	1 922,2	736 264,0	695 958,6	1 562,9
Közép-Magyarország	20 552	12 873,0	10 562,2	626 362,1	513 926,9	3 578,7
Fejér	503	646,7	584,6	1 285 762,6	1 162 256,9	1 367,8
Komárom-Esztergom	653	677,5	666,6	1 037 502,3	1 020 899,9	2 133,7
Veszprém	612	200,0	189,1	326 811,6	309 042,4	527,1
Közép-Dunántúl	1 768	1 524,2	1 440,4	862 124,6	814 704,1	1 311,1
Győr-Moson-Sopron	1 310	1 586,1	1 558,4	1 210 751,0	1 189 594,1	3 475,1
Vas	700	253,1	249,6	361 533,6	356 537,3	962,3
Zala	635	78,6	72,7	123 726,3	114 437,1	251,8
Nyugat-Dunántúl	2 645	1 917,7	1 880,6	725 037,2	711 006,4	1 887,4
Baranya	579	74,4	65,5	128 412,2	113 193,7	166,4
Somogy	447	80,8	73,6	180 799,3	164 556,3	229,5
Tolna	248	21,3	20,4	85 760,2	82 230,4	87,3
Dél-Dunántúl	1 274	176,4	159,5	138 490,2	125 187,6	168,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	387	220,9	201,3	570 786,7	520 174,7	290,6
Heves	265	267,3	241,6	1 008 719,8	911 734,7	775,7
Nógrád	107	45,4	44,4	424 539,0	414 939,4	216,7
Észak-Magyarország	759	533,6	487,3	703 071,0	642 049,8	403,0
Hajdú-Bihar	320	295,5	251,1	923 295,9	784 592,2	463,8
Jász-Nagykun-Szolnok	205	236,0	234,3	1 151 110,3	1 142 971,4	599,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	362	71,6	68,3	197 851,8	188 576,9	121,8
Észak-Alföld	887	603,1	553,6	679 881,2	624 175,3	370,9
Bács-Kiskun	667	116,4	97,4	174 547,2	146 073,6	184,4
Békés	182	91,5	65,2	502 513,1	358 025,1	177,8
Csongrád	532	326,2	320,5	613 171,0	602 408,8	757,2
Dél-Alföld	1 381	534,1	483,1	386 739,6	349 799,5	366,5
ÖSSZESEN ^{a)}	29 266	18 162,2	15 566,8	620 589,2	531 905,8	1 554,4

a) Területre nem bontható adatok nélkül.

BERUHÁZÁS, LAKÁSÉPÍTÉS, 2010

Megye, régió	Beruházási teljesítmény-érték, millió Ft	Egy lakosra jutó beruházási teljesítményérték, ezer Ft	Kiadott új lakásépítési engedélyek		Épített lakások	
			száma	az előző évi %-ában	száma	az előző évi %-ában
Budapest	1 160 303	671,6	6 528	86,6	6 186	59,6
Pest	367 298	297,7	3 833	51,6	4 690	64,2
Közép-Magyarország	1 527 601	515,8	10 361	69,2	10 876	61,5
Fejér	154 415	361,8	401	36,7	602	59,4
Komárom-Esztergom	152 701	489,6	318	45,2	359	54,1
Veszprém	93 702	262,0	388	48,7	454	63,1
Közép-Dunántúl	400 818	365,6	1 107	42,7	1 415	59,1
Győr-Moson-Sopron	197 080	438,7	826	45,2	1 605	95,6
Vas	98 032	379,2	255	35,4	476	62,4
Zala	64 554	224,3	400	63,4	371	59,4
Nyugat-Dunántúl	359 666	361,3	1 481	46,6	2 452	79,9
Baranya	130 112	331,4	704	107,2	478	48,7
Somogy	79 241	248,2	615	72,4	942	114,5
Tolna	115 501	497,0	110	43,3	178	74,5
Dél-Dunántúl	324 855	344,0	1 429	81,2	1 598	78,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	184 233	267,5	367	62,0	668	75,3
Heves	84 859	274,0	225	50,6	257	65,7
Nógrád	33 872	166,5	81	44,0	146	78,5
Észak-Magyarország	302 964	252,1	673	55,1	1 071	73,2
Hajdú-Bihar	155 501	287,7	529	49,5	644	56,5
Jász-Nagykun-Szolnok	116 547	299,8	209	42,1	361	52,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	127 889	229,2	237	25,2	520	48,5
Észak-Alföld	399 937	268,9	975	38,9	1 525	52,7
Bács-Kiskun	176 302	334,8	674	72,9	693	110,0
Békés	72 168	198,2	124	47,5	293	84,0
Csongrád	163 108	386,0	529	53,5	900	61,6
Dél-Alföld	411 579	313,4	1 327	61,0	1 886	77,3
ÖSSZESEN	3 808 567	380,9	17 353	61,1	20 823	65,1

KUTATÁS, FEJLESZTÉS, 2010

Megye, régió	Kutató- fejlesztő hely	Kutató- fejlesztő helyek	Ebből: kutató, fejlesztő	K+F tevékenység ráfordításai		Ebből:	
		teljes munkaidejű dolgozóra átszámított létszáma		millió Ft	egy lakosra, ezer Ft	K+F költség	beruházás
Budapest	1 275	18 421	13 103	188 813,1	109,3	167 765,5	21 047,6
Pest	196	1 673	977	13 775,6	11,2	12 222,7	1 552,8
Közép-Magyarország	1 471	20 094	14 080	202 588,6	68,4	179 988,2	22 600,4
Fejér	79	661	447	6 430,7	15,1	5 865,7	565,0
Komárom-Esztergom	36	301	133	2 468,1	7,9	2 103,9	364,2
Veszprém	88	635	385	7 578,1	21,2	6 844,7	733,4
Közép-Dunántúl	203	1 597	965	16 476,9	15,0	14 814,3	1 662,6
Győr-Moson-Sopron	176	1 144	829	12 161,1	27,1	10 140,9	2 020,2
Vas	44	249	184	2 117,7	8,2	1 966,0	151,7
Zala	36	194	88	1 253,5	4,4	1 002,4	251,1
Nyugat-Dunántúl	256	1 587	1 101	15 532,3	15,6	13 109,3	2 423,0
Baranya	141	953	673	5 374,6	13,7	4 953,1	421,5
Somogy	44	391	155	2 089,3	6,5	2 033,7	55,6
Tolna	18	111	51	463,7	2,0	429,9	33,8
Dél-Dunántúl	203	1 455	879	7 927,6	8,4	7 416,7	510,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	109	842	620	7 147,7	10,4	6 527,0	620,7
Heves	71	469	296	3 399,3	11,0	3 014,1	385,2
Nógrád	11	156	59	807,3	4,0	428,8	378,5
Észak-Magyarország	191	1 467	975	11 354,3	9,4	9 969,9	1 384,4
Hajdú-Bihar	217	1 796	1 176	21 828,6	40,4	18 928,0	2 900,6
Jász-Nagykun-Szolnok	30	282	168	3 273,2	8,4	2 215,5	1 057,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	60	363	245	2 218,7	4,0	1 805,5	413,2
Észak-Alföld	307	2 441	1 589	27 320,5	18,4	22 949,0	4 371,5
Bács-Kiskun	76	540	338	5 962,6	11,3	5 465,1	497,5
Békés	30	205	111	1 561,5	4,3	1 409,9	151,6
Csongrád	246	2 094	1 304	16 092,4	38,1	14 198,8	1 893,6
Dél-Alföld	352	2 839	1 753	23 616,5	18,0	21 073,8	2 542,7
ÖSSZESEN	2 983	31 480	21 342	310 210,5	31,0	269 321,2	35 495,5

a) A területre nem felosztható ráfordításokkal együtt.

MEZŐGAZDASÁG, 2010

Megye, régió	Termésmennyiség, tonna				Termésmennyiség az előző évi %-ában			
	búza	kukorica	napra- forgómag	burgonya	búza	kukorica	napra- forgómag	burgonya
Pest, Budapest	196 664	351 292	70 980	106 176	95,7	107,6	107,3	91,1
Közép-Magyarország	196 664	351 292	70 980	106 176	95,7	107,6	107,3	91,1
Fejér	291 985	638 123	74 511	3 772	97,8	102,9	83,0	76,0
Komárom-Esztergom	113 405	234 044	25 350	11 493	94,2	96,2	102,4	83,2
Veszprém	106 476	126 671	16 126	10 531	85,3	87,7	88,8	81,4
Közép-Dunántúl	511 866	998 838	115 987	25 796	94,2	99,1	87,3	81,3
Győr-Moson-Sopron	253 281	287 410	40 646	38 609	94,2	89,6	78,8	131,2
Vas	169 300	231 766	25 727	8 275	107,4	97,6	124,7	60,0
Zala	117 450	286 820	8 131	8 683	85,6	91,4	97,1	63,5
Nyugat-Dunántúl	540 031	805 996	74 504	55 567	95,8	92,4	92,5	97,7
Baranya	194 057	553 073	30 790	3 437	68,3	81,6	88,4	86,6
Somogy	215 774	753 518	35 761	10 606	84,4	101,9	73,8	66,6
Tolna	193 464	759 515	55 455	6 514	86,6	110,6	76,2	135,8
Dél-Dunántúl	603 295	2 066 106	122 006	20 557	79,0	98,2	78,2	83,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	216 606	146 972	71 392	15 032	83,4	88,6	72,0	63,5
Heves	151 877	64 838	49 341	3 271	93,6	115,4	72,3	82,7
Nógrád	49 630	13 538	12 749	5 773	84,9	93,8	81,9	88,4
Észak-Magyarország	418 113	225 348	133 482	24 076	87,0	95,3	73,0	70,5
Hajdú-Bihar	220 773	658 561	67 927	53 469	72,8	80,4	69,2	103,9
Jász-Nagykun-Szolnok	312 765	135 317	102 821	5 386	79,9	61,1	62,9	82,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	103 372	362 802	72 423	35 968	89,7	72,8	66,9	83,1
Észak-Alföld	636 910	1 156 680	243 171	94 823	78,6	75,1	65,7	93,6
Bács-Kiskun	263 766	504 464	72 493	44 498	79,0	115,5	93,8	49,8
Békés	354 939	594 614	96 673	9 163	71,3	82,3	72,9	94,4
Csongrád	219 606	281 534	40 422	107 750	99,3	99,8	69,8	111,9
Dél-Alföld	838 311	1 380 612	209 588	161 411	79,6	95,8	78,3	82,6
ÖSSZESEN	3 745 190	6 984 872	969 718	488 406	84,7	92,8	77,2	87,1

MEZŐGAZDASÁG, 2010 (folytatás)*

Megye, régió	Szarvasmarha-állomány	Sertés-állomány	Szarvasmarha-állomány	Sertés-állomány	Száz hektár mezőgazdasági területre jutó	
	ezer		az előző év végi %-ában		szarvasmarha	sertés
Pest, Budapest	61	164	107,0	103,1	16	44
Közép-Magyarország	61	164	107,0	103,1	16	44
Fejér	40	82	95,2	110,8	14	29
Komárom-Esztergom	11	152	91,7	109,4	8	119
Veszprém	31	118	100,0	98,3	17	64
Közép-Dunántúl	82	352	96,5	105,7	14	59
Győr-Moson-Sopron	50	158	89,3	97,5	19	62
Vas	27	35	100,0	92,1	16	21
Zala	21	58	100,0	101,8	13	37
Nyugat-Dunántúl	97	251	93,3	97,7	17	43
Baranya	27	263	103,8	97,4	10	102
Somogy	24	131	100,0	112,0	8	45
Tolna	21	143	84,0	97,3	9	60
Dél-Dunántúl	71	536	94,7	100,4	9	68
Borsod-Abaúj-Zemplén	38	85	95,0	84,2	12	27
Heves	9	44	75,0	71,0	5	22
Nógrád	12	22	80,0	84,6	14	24
Észak-Magyarország	59	152	88,1	80,0	10	25
Hajdú-Bihar	82	459	93,2	92,5	19	106
Jász-Nagykun-Szolnok	44	200	95,7	89,7	12	53
Szabolcs-Szatmár-Bereg	34	197	94,4	115,9	9	54
Észak-Alföld	160	856	94,1	96,3	14	73
Bács-Kiskun	56	344	101,8	104,2	11	67
Békés	61	332	117,3	109,9	15	81
Csongrád	34	181	94,4	71,8	12	61
Dél-Alföld	151	857	106,3	96,8	12	70
ÖSSZESEN	681	3 168	97,3	97,6	13	59

* Az állatállomány adatok december 1-jére vonatkoznak.

IPAR, 2010

Megye, régió	Termelés volumen-indexe, % ^{a)} előző év=100,0	Egy lakosra jutó termelési érték, ezer Ft ^{a)}	Termelés volumenindexe, % ^{b)} előző év=100,0	Belföldi	Export	Összes	Értékesítésből az export aránya, % ^{b)}
				értékesítés			
Budapest	109,5	1 987,1	106,6	92,4	119,2	102,0	46,6
Pest	113,8	1 481,7	108,9	114,7	107,0	110,3	62,4
Közép-Magyarország	110,9	1 776,6	107,1	94,7	116,5	103,3	49,5
Fejér	105,9	4 145,8	113,4	104,4	111,7	109,9	78,0
Komárom-Esztergom	104,7	8 235,1	102,2	87,5	104,4	102,1	86,6
Veszprém	115,1	1 440,8	117,7	100,4	123,2	116,4	77,2
Közép-Dunántúl	106,2	4 426,7	107,5	97,1	108,3	106,2	82,0
Győr-Moson-Sopron	117,2	4 523,3	118,4	103,6	119,8	117,1	86,7
Vas	116,3	2 310,3	115,1	96,2	118,7	113,7	83,2
Zala	108,3	2 050,4	101,4	90,5	110,3	98,1	54,6
Nyugat-Dunántúl	115,3	3 233,7	116,7	99,6	119,3	115,3	84,1
Baranya	98,7	711,5	99,3	96,3	99,9	97,9	44,5
Somogy	131,6	1 471,2	156,4	109,3	165,2	155,5	88,1
Tolna	104,3	1 230,5	103,9	106,2	92,1	103,3	21,3
Dél-Dunántúl	113,2	1 096,1	127,1	103,3	143,8	125,5	63,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	115,7	2 380,9	119,8	99,6	126,9	115,3	67,1
Heves	125,0	2 036,0	127,2	96,7	143,8	125,7	73,0
Nógrád	110,3	780,0	112,7	86,2	117,5	111,4	85,1
Észak-Magyarország	117,6	2 021,1	121,3	98,5	130,4	117,6	69,7
Hajdú-Bihar	95,4	1 048,3	102,3	89,7	103,9	94,0	40,6
Jász-Nagykun-Szolnok	121,1	3 071,3	116,7	121,0	113,1	115,9	65,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	101,5	710,6	107,8	106,7	107,4	107,2	68,6
Észak-Alföld	109,5	1 450,4	108,6	97,0	108,3	102,2	54,4
Bács-Kiskun	111,1	1 230,4	114,4	103,3	122,8	114,4	60,7
Békés	101,6	785,0	106,3	93,0	122,9	107,5	57,1
Csongrád	106,1	1 313,6	111,8	125,4	128,5	126,0	26,5
Dél-Alföld	107,3	1 133,7	112,1	116,6	124,5	119,5	43,4
ÖSSZESEN	110,8	1 517,8	111,3	97,9	116,8	108,5	64,1

a) A legalább 5 főt foglalkoztató szervezetek telephely szerinti adatai.

b) A legalább 50 főt foglalkoztató szervezetek székhely szerinti adatai.

ÉPÍTŐIPAR*, 2010

Megye, régió	Építőipari termelés	Ebből			Egy lakosra jutó építőipari termelési érték, ezer Ft
		épületek építése	egyéb építmény építése	speciális szaképítés	
volumenindexe, előző év=100,0					
Budapest	82,6	73,8	97,5	78,8	153,7
Pest	80,7	52,2	92,5	90,0	86,2
Közép-Magyarország	82,1	67,4	95,6	81,4	125,6
Fejér	71,2	80,1	61,2	85,0	108,9
Komárom-Esztergom	110,2	78,4	156,5	98,0	101,2
Veszprém	101,1	61,1	108,7	151,5	82,4
Közép-Dunántúl	87,4	72,8	85,7	103,6	98,1
Győr-Moson-Sopron	84,6	98,8	77,9	85,1	123,3
Vas	95,4	117,6	59,8	150,5	119,4
Zala	81,7	56,8	67,9	186,6	116,9
Nyugat-Dunántúl	86,3	84,0	69,9	112,1	120,4
Baranya	51,2	98,9	21,6	136,1	148,8
Somogy	101,6	96,1	102,1	108,7	97,2
Tolna	48,0	113,7	30,1	86,3	156,0
Dél-Dunántúl	57,1	101,3	30,9	114,4	133,2
Borsod-Abaúj-Zemplén	109,2	85,2	98,1	141,4	96,9
Heves	110,0	80,1	139,4	102,1	96,9
Nógrád	70,3	73,1	65,8	68,4	48,9
Észak-Magyarország	104,1	81,0	105,9	124,0	88,8
Hajdú-Bihar	87,1	109,0	78,3	82,6	87,8
Jász-Nagykun-Szolnok	84,7	105,5	64,2	93,5	66,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	90,0	88,4	124,3	67,3	74,0
Észak-Alföld	87,6	99,0	85,8	78,9	77,0
Bács-Kiskun	159,5	179,7	123,7	220,2	155,9
Békés	134,2	126,1	151,6	129,9	69,7
Csongrád	77,6	66,9	78,9	87,1	144,3
Dél-Alföld	113,1	112,8	102,1	133,8	128,3
ÖSSZESEN	86,3	85,6	76,0	99,9	117,5

* Telephely szerint megfigyelt adatok.

SZÁLLÁSHELYEK VENDÉGFORGALMA*, 2010

Megye, régió	Vendégek		Külföldi vendégek aránya, %	Vendégéjszakák		Külföldiek vendég- éjszakáinak aránya, %
	száma, ezer	az előző évi %-ában		száma, ezer	az előző évi %-ában	
Budapest	2 607	109,3	84,6	6 227	108,8	85,9
Pest	376	105,4	26,4	744	100,9	26,3
Közép-Magyarország	2 983	108,8	77,3	6 971	107,9	79,5
Fejér	155	116,0	19,6	379	115,8	24,1
Komárom-Esztergom	128	93,7	30,9	321	95,3	37,2
Veszprém	602	104,4	21,5	1 885	101,3	32,8
Közép-Dunántúl	884	104,5	22,5	2 585	102,4	32,0
Győr-Moson-Sopron	477	108,0	42,1	1 136	111,3	38,7
Vas	462	112,4	42,4	1 517	113,9	48,8
Zala	587	101,8	31,0	2 283	100,7	43,5
Nyugat-Dunántúl	1 526	106,8	37,9	4 936	106,8	44,0
Baranya	306	109,1	23,6	860	104,5	32,9
Somogy	653	90,9	25,3	2 262	89,4	32,8
Tolna	68	92,8	15,0	170	86,4	19,3
Dél-Dunántúl	1 028	95,8	24,1	3 291	92,8	32,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	331	93,4	18,8	785	93,0	19,4
Heves	355	100,1	11,5	840	98,4	13,6
Nógrád	57	102,2	6,5	141	109,8	8,2
Észak-Magyarország	744	97,2	14,4	1 766	96,7	15,7
Hajdú-Bihar	424	95,9	28,1	1 394	97,8	31,9
Jász-Nagykun-Szolnok	166	92,0	14,2	502	96,2	21,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	136	105,9	23,1	272	99,2	28,6
Észak-Alföld	726	96,7	24,0	2 168	97,6	29,2
Bács-Kiskun	160	102,8	22,3	406	109,2	28,2
Békés	151	91,2	11,4	500	98,6	10,1
Csongrád	180	98,3	27,5	362	93,2	26,4
Dél-Alföld	491	97,3	20,9	1 268	100,1	20,6
ÖSSZESEN	8 382	103,3	44,3	22 986	102,3	46,9

* Kereskedelmi és egyéb (2010-ig magán) szálláshelyek összesen.

NÉPESSÉG, GAZDASÁGI AKTIVITÁS*, 2010

Megye, régió	15–74 éves népesség		Foglalkoztatottak	Munkanélküliek	Gazdaságilag aktívak	Gazdaságilag inaktívak	Aktivitási arány	Foglalkoztatási arány	Munkanélküliségi ráta
	ezer fő	az előző évi %-ában							
Budapest	1 335,5	100,8	730,5	73,3	803,7	531,8	60,2	54,7	9,1
Pest	948,5	101,4	498,3	47,2	545,5	403,0	57,5	52,5	8,7
Közép-Magyarország	2 284,0	101,1	1228,8	120,5	1349,2	934,8	59,1	53,8	8,9
Fejér	327,7	99,8	164,1	17,2	181,3	146,4	55,3	50,1	9,5
Komárom-Esztergom	244,7	100,1	130,8	12,6	143,5	101,2	58,6	53,5	8,8
Veszprém	278,2	100,0	138,1	19,7	157,8	120,4	56,7	49,6	12,5
Közép-Dunántúl	850,7	100,0	433,1	49,6	482,7	368,0	56,7	50,9	10,3
Győr-Moson-Sopron	349,0	101,0	189,9	14,1	204,0	145,0	58,5	54,4	6,9
Vas	202,4	100,0	103,6	12,0	115,6	86,8	57,1	51,2	10,4
Zala	224,1	99,5	110,8	14,8	125,6	98,5	56,0	49,5	11,8
Nyugat-Dunántúl	775,5	100,3	404,3	40,9	445,2	330,3	57,4	52,1	9,2
Baranya	303,6	99,4	145,8	21,8	167,7	135,9	55,2	48,0	13,0
Somogy	245,0	99,5	110,9	17,3	128,2	116,8	52,3	45,3	13,5
Tolna	179,2	98,9	85,4	7,8	93,2	86,0	52,0	47,6	8,4
Dél-Dunántúl	727,9	99,3	342,1	46,9	389,1	338,8	53,5	47,0	12,1
Borsod-Abaúj-Zemplén	519,9	98,9	218,3	45,8	264,1	255,8	50,8	42,0	17,3
Heves	238,2	99,3	109,0	14,6	123,6	114,6	51,9	45,8	11,8
Nógrád	156,2	99,0	65,1	14,7	79,8	76,4	51,1	41,7	18,4
Észak-Magyarország	914,3	99,0	392,5	75,0	467,5	446,8	51,1	42,9	16,0
Hajdú-Bihar	411,6	100,0	183,4	27,9	211,3	200,3	51,3	44,6	13,2
Jász-Nagykun-Szolnok	296,2	98,9	137,9	16,9	154,7	141,5	52,2	46,5	10,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg	420,3	99,0	176,2	39,8	216,0	204,3	51,4	41,9	18,4
Észak-Alföld	1 128,1	99,4	497,4	84,6	582,0	546,1	51,6	44,1	14,5
Bács-Kiskun	401,5	99,1	191,6	23,1	214,7	186,8	53,5	47,7	10,8
Békés	278,6	98,7	128,2	18,2	146,5	132,1	52,6	46,0	12,5
Csongrád	326,1	99,8	163,2	15,9	179,1	147,0	54,9	50,0	8,9
Dél-Alföld	1 006,1	99,2	483,1	57,3	540,3	465,8	53,7	48,0	10,6
ÖSSZESEN	7 686,4	100,0	3781,2	474,8	4256,0	3430,4	55,4	49,2	11,2

* A KSH munkaerő-felmérése alapján.

ALKALMAZÁSBAN ÁLLÓK SZÁMA, KERESETE ÉS MUNKAJÖVEDELME, 2010

Megye, régió	Alkalmazásban állók		Havi bruttó átlagkereset ^{a)}		Havi nettó átlagkereset ^{a)}		Átlagos havi munkajövedelem ^{a)}	
	ezer fő	az előző évi %-ában	Ft	az előző évi %-ában	Ft	az előző évi %-ában	Ft	az előző évi %-ában
Budapest	950,3	98,9	265 680	102,2	164 400	108,0	289 496	102,4
Pest	323,0	100,8	195 516	102,6	129 183	107,8	212 242	102,7
Közép-Magyarország	1 273,2	99,4	248 775	102,1	155 915	107,9	270 883	102,3
Fejér	131,1	100,0	200 391	105,1	133 770	111,2	216 807	104,4
Komárom-Esztergom	103,6	101,7	188 934	101,2	127 800	108,2	204 905	100,1
Veszprém	100,6	104,7	165 914	101,5	115 025	106,6	181 170	101,3
Közép-Dunántúl	335,3	101,9	186 684	102,7	126 399	108,9	202 621	102,0
Győr-Moson-Sopron	149,3	103,7	196 083	103,0	131 007	109,0	212 806	102,9
Vas	81,2	101,4	174 903	102,9	120 290	108,4	190 143	102,7
Zala	86,4	103,0	161 600	98,3	112 628	104,1	175 171	98,0
Nyugat-Dunántúl	316,9	102,9	180 975	101,8	123 107	107,6	196 438	101,6
Baranya	111,7	102,0	172 628	100,5	118 670	106,9	184 851	99,8
Somogy	83,4	102,2	154 746	102,1	108 755	106,4	165 896	101,6
Tolna	60,5	103,7	178 802	99,9	120 361	104,8	196 556	98,6
Dél-Dunántúl	255,5	102,5	168 068	100,8	115 732	106,2	181 240	100,0
Borsod-Abaúj-Zemplén	177,3	103,4	168 549	101,2	116 177	106,7	181 972	101,1
Heves	81,7	103,8	177 766	101,9	120 950	107,6	191 293	101,4
Nógrád	41,9	98,6	157 559	102,6	110 455	107,2	172 178	102,7
Észak-Magyarország	300,9	102,8	169 502	101,7	116 666	107,0	183 117	101,4
Hajdú-Bihar	152,6	102,4	170 184	102,1	116 887	107,3	182 065	101,8
Jász-Nagykun-Szolnok	102,7	102,1	160 822	103,0	112 315	107,6	173 657	102,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	139,5	106,0	149 814	100,3	105 842	105,3	160 517	100,1
Észak-Alföld	394,8	103,5	160 531	101,7	111 789	106,6	172 257	101,4
Bács-Kiskun	142,3	102,6	160 226	102,1	111 761	107,2	172 460	101,8
Békés	90,2	101,4	155 306	101,2	109 267	105,8	166 288	100,9
Csongrád	120,7	100,8	174 186	101,5	119 630	107,5	185 843	100,5
Dél-Alföld	353,1	101,7	163 700	101,6	113 792	106,9	175 410	101,1
ÖSSZESEN	3 233,7	101,3	201 272	101,6	132 533	107,3	218 400	101,5

a) A legalább 5 főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

ALKALMAZÁSBAN ÁLLÓK MEGOSZLÁSA FŐBB GAZDASÁGI ÁGANKÉNT, 2010

Megye, régió	Alkalmazás- ban álló összesen, ezer fő	Alkalmazásban állók aránya, %						
		mező- gazdaság	ipar	építőipar	kereske- delem	közigaz- gatás	oktatás	egész- ségügyi szolgál- tatás
Budapest	950,3	0,2	11,1	4,8	16,8	11,2	6,8	5,9
Pest	323,0	1,9	21,9	7,5	22,4	3,8	7,7	5,6
Közép-Magyarország	1 273,2	0,7	13,8	5,5	18,2	9,4	7,0	5,8
Fejér	131,1	4,0	33,8	5,4	12,1	6,4	7,3	7,1
Komárom-Esztergom	103,6	2,9	38,5	5,5	12,7	4,3	6,6	6,6
Veszprém	100,6	3,8	27,4	5,2	13,1	6,0	8,4	11,3
Közép-Dunántúl	335,3	3,6	33,3	5,4	12,5	5,6	7,4	8,2
Győr-Moson-Sopron	149,3	3,1	29,2	5,2	13,7	5,3	8,0	7,2
Vas	81,2	3,7	34,5	4,3	12,0	6,2	6,6	8,2
Zala	86,4	3,3	26,8	5,4	12,9	6,3	6,8	9,6
Nyugat-Dunántúl	316,9	3,3	29,9	5,0	13,0	5,8	7,4	8,1
Baranya	111,7	4,8	18,3	6,4	14,0	8,4	13,5	9,6
Somogy	83,4	5,2	19,4	5,5	13,5	8,3	10,3	14,1
Tolna	60,5	5,4	23,2	7,1	13,6	7,0	8,5	12,0
Dél-Dunántúl	255,5	5,1	19,8	6,3	13,7	8,0	11,2	11,6
Borsod-Abaúj-Zemplén	177,3	2,6	24,2	5,4	11,6	9,1	9,9	14,9
Heves	81,7	3,0	28,4	5,6	12,7	6,5	9,5	10,8
Nógrád	41,9	2,6	23,5	5,4	12,8	10,6	9,3	13,8
Észak-Magyarország	300,9	2,7	25,2	5,5	12,1	8,6	9,7	13,6
Hajdú-Bihar	152,6	5,4	18,7	5,7	15,0	7,1	12,1	10,4
Jász-Nagykun-Szolnok	102,7	5,2	28,6	5,0	12,4	7,4	8,3	11,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg	139,5	4,2	21,0	5,0	13,2	10,8	9,8	15,7
Észak-Alföld	394,8	4,9	22,1	5,3	13,7	8,5	10,3	12,6
Bács-Kiskun	142,3	5,4	25,3	6,2	17,0	6,5	8,0	10,3
Békés	90,2	7,3	20,4	4,4	13,1	8,7	8,8	15,7
Csongrád	120,7	4,7	19,2	6,0	14,8	7,4	13,7	7,6
Dél-Alföld	353,1	5,7	22,0	5,7	15,3	7,4	10,2	10,7
ÖSSZESEN	3 233,7	2,8	20,9	5,5	15,3	8,1	8,4	8,8

**AZ ALKALMAZÁSBAN ÁLLÓK HAVI BRUTTÓ ÁTLAGKERESETE FŐBB GAZDASÁGI ÁGANKÉNT*,
2010**

(Ft/hó)

Megye, régió	Bruttó átlag- kereset	Ezen belül						
		mező- gazdaság	ipar	építőipar	kereske- delem	közigaz- gatás	oktatás	egész- ségügyi szolgál- tatás
Budapest	265 680	117 121	288 571	190 546	239 264	285 158	215 579	181 965
Pest	195 516	146 440	218 632	130 794	215 263	224 750	189 239	142 877
Közép-Magyarország	248 775	139 439	259 009	172 434	231 827	279 063	208 067	173 005
Fejér	200 391	157 994	240 764	133 127	173 408	227 044	186 381	148 353
Komárom-Esztergom	188 934	147 476	223 427	137 419	145 590	229 280	183 337	151 804
Veszprém	165 914	154 487	178 387	129 030	136 897	220 789	191 163	135 377
Közép-Dunántúl	186 684	154 011	219 477	133 281	153 587	225 517	187 198	143 970
Győr-Moson-Sopron	196 083	154 963	229 664	164 361	150 487	232 064	199 377	155 047
Vas	174 903	156 237	183 851	181 556	139 761	221 310	186 633	145 851
Zala	161 600	150 932	174 462	143 941	132 082	210 044	181 049	144 169
Nyugat-Dunántúl	180 975	154 294	202 480	161 808	143 123	222 623	191 658	148 982
Baranya	172 628	150 831	175 346	126 770	137 890	213 976	208 708	126 016
Somogy	154 746	138 123	142 549	132 935	129 338	198 891	179 774	129 538
Tolna	178 802	152 398	223 152	141 131	135 071	211 985	183 891	127 777
Dél-Dunántúl	168 068	146 974	177 805	132 659	134 439	208 370	195 427	127 947
Borsod-Abaúj-Zemplén	168 549	141 598	196 690	143 244	131 105	199 084	189 606	120 260
Heves	177 766	133 712	218 964	148 083	123 580	213 877	185 274	138 996
Nógrád	157 559	137 277	164 957	124 803	127 695	196 533	185 801	134 880
Észak-Magyarország	169 502	138 672	199 348	142 417	128 416	201 686	187 971	126 251
Hajdú-Bihar	170 184	137 702	180 018	127 138	142 266	215 327	201 981	127 160
Jász-Nagykun-Szolnok	160 822	145 883	167 649	145 248	140 441	201 139	183 533	132 070
Szabolcs-Szatmár-Bereg	149 814	113 530	155 544	119 462	127 505	177 059	186 413	117 563
Észak-Alföld	160 531	133 034	167 717	129 108	136 819	195 112	192 912	124 074
Bács-Kiskun	160 226	138 816	165 578	136 312	135 581	218 970	185 130	134 629
Békés	155 306	148 476	157 448	117 814	126 514	199 892	177 880	132 732
Csongrád	174 186	139 343	185 082	140 506	137 155	231 947	198 259	135 857
Dél-Alföld	163 700	142 418	169 252	134 306	134 138	217 847	189 495	134 212
ÖSSZESEN	201 272	143 370	209 168	151 654	184 216	241 975	196 250	142 963

* A legalább 5 főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

**AZ ALKALMAZÁSBAN ÁLLÓK HAVI NETTÓ ÁTLAGKERESETE FŐBB GAZDASÁGI ÁGANKÉNT*,
2010**

(Ft/hó)

Megye, régió	Nettó átlag- kereset	Ezen belül						
		mező- gazdaság	ipar	építőipar	kereske- delem	közigaz- gatás	oktatás	egész- ségügyi szolgál- tatás
Budapest	164 400	85 551	174 820	124 989	149 581	177 877	144 502	125 952
Pest	129 183	103 513	141 041	93 271	138 612	148 813	130 525	102 627
Közép-Magyarország	155 915	99 224	160 542	115 375	146 182	174 944	140 516	120 605
Fejér	133 770	111 704	155 449	95 650	117 718	149 795	129 203	106 131
Komárom-Esztergom	127 800	105 442	146 986	97 842	103 468	150 963	127 302	108 249
Veszprém	115 025	109 864	121 620	92 978	97 870	146 469	131 387	98 140
Közép-Dunántúl	126 399	109 415	144 242	95 561	107 219	148 978	129 436	103 430
Győr-Moson-Sopron	131 007	109 529	148 639	112 187	105 519	152 809	135 344	110 076
Vas	120 290	110 992	125 193	121 671	99 886	147 622	129 468	104 558
Zala	112 628	107 551	120 011	101 678	95 322	140 676	126 192	103 584
Nyugat-Dunántúl	123 107	109 441	134 636	111 013	101 513	147 808	131 602	106 449
Baranya	118 670	107 441	119 818	91 561	98 917	141 906	141 168	92 260
Somogy	108 755	99 689	101 602	95 575	94 050	134 603	125 185	94 551
Tolna	120 361	108 314	139 734	99 978	97 214	141 771	127 493	93 519
Dél-Dunántúl	115 732	105 068	119 321	95 129	96 931	139 361	133 837	93 544
Borsod-Abaúj-Zemplén	116 177	101 858	130 795	100 813	95 043	134 501	130 658	88 851
Heves	120 950	97 170	142 134	103 320	90 467	142 655	128 459	100 188
Nógrád	110 455	99 209	114 486	89 401	92 971	132 508	129 077	97 846
Észak-Magyarország	116 666	100 108	132 129	100 170	93 408	135 836	129 875	92 498
Hajdú-Bihar	116 887	99 536	121 725	92 105	100 032	143 721	136 665	93 036
Jász-Nagykun-Szolnok	112 315	104 365	115 983	103 492	100 393	135 890	127 342	96 126
Szabolcs-Szatmár-Bereg	105 842	84 720	108 751	87 515	92 848	121 490	129 006	87 268
Észak-Alföld	111 789	96 623	115 498	93 422	97 681	132 071	132 152	91 216
Bács-Kiskun	111 761	100 146	114 232	97 568	97 147	146 727	128 370	97 689
Békés	109 267	105 575	110 125	86 787	92 425	134 930	124 306	96 497
Csongrád	119 630	100 268	124 744	99 022	98 497	152 921	136 037	98 488
Dél-Alföld	113 792	102 122	116 279	96 040	96 573	145 399	130 956	97 434
ÖSSZESEN	132 533	102 746	136 850	104 918	122 070	156 468	134 222	102 625

* A legalább 5 főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

AZ ALKALMAZÁSBAN ÁLLÓK ÁTLAGOS HAVI MUNKAJÖVEDELME FŐBB GAZDASÁGI ÁGANKÉNT*, 2010

(Ft/hó)

Megye, régió	Átlagos havi munkajövedelem	Ezen belül						
		mezőgazdaság	ipar	építőipar	kereskedelem	közigazgatás	oktatás	egészségügyi szolgáltatás
Budapest	289 496	124 791	318 390	225 760	256 640	321 893	230 583	192 098
Pest	212 242	154 484	239 192	153 329	229 380	248 605	202 159	152 012
Közép-Magyarország	270 883	147 394	284 915	203 805	248 193	314 499	222 476	182 910
Fejér	216 807	170 249	260 396	149 414	186 822	248 608	196 490	154 868
Komárom-Esztergom	204 905	160 960	239 626	149 369	157 538	252 905	195 685	159 548
Veszprém	181 170	169 154	196 118	138 619	147 226	244 586	203 075	144 793
Közép-Dunántúl	202 621	167 396	237 420	146 277	165 606	248 274	198 542	151 977
Győr-Moson-Sopron	212 806	166 948	249 281	175 872	162 637	255 755	212 107	163 508
Vas	190 143	166 672	200 044	198 480	150 470	244 862	195 127	155 175
Zala	175 171	162 531	187 896	154 419	142 298	234 329	192 001	150 812
Nyugat-Dunántúl	196 438	165 736	219 570	174 193	154 425	246 452	202 947	157 051
Baranya	184 851	162 193	186 464	135 720	148 252	233 255	221 677	131 282
Somogy	165 896	149 073	153 633	143 805	138 909	219 015	188 312	134 328
Tolna	196 556	166 017	248 719	170 200	147 050	233 774	195 327	132 914
Dél-Dunántúl	181 240	158 762	192 967	147 904	144 913	228 453	206 762	132 979
Borsod-Abaúj-Zemplén	181 972	151 962	214 948	160 290	142 220	218 207	198 158	123 815
Heves	191 293	143 245	234 788	163 889	132 419	235 587	196 332	144 574
Nógrád	172 178	145 777	189 729	138 521	135 923	215 357	194 598	140 089
Észak-Magyarország	183 117	148 544	217 703	158 745	138 430	221 288	197 208	130 465
Hajdú-Bihar	182 065	147 046	192 930	146 656	151 988	235 550	208 551	131 117
Jász-Nagykun-Szolnok	173 657	156 637	181 879	172 108	151 715	220 388	192 582	137 307
Szabolcs-Szatmár-Bereg	160 517	124 131	169 173	126 465	136 407	192 995	194 876	121 230
Észak-Alföld	172 257	143 135	181 335	146 288	146 636	213 211	200 633	128 219
Bács-Kiskun	172 460	148 897	176 863	147 358	145 408	240 850	196 157	140 970
Békés	166 288	157 082	168 947	125 136	135 288	218 653	185 477	138 104
Csongrád	185 843	146 554	199 564	149 297	147 101	255 248	203 999	140 969
Dél-Alföld	175 410	151 178	181 517	143 823	143 776	239 300	197 346	139 892
ÖSSZESEN	218 400	153 828	228 298	173 756	197 585	269 464	207 276	149 633

* A legalább 5 főt foglalkoztató megyei székhelyű vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek adatai.

NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK 2010 VÉGÉN*

Megye, régió	Nyilvántartott állás-keresők	Állás-keresési járadékban	Állás-keresési segélyben	Rendelkezésre állási támogatásban ^{a)}	Bejelenített betöltetlen állás-helyek	Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközzel támogatott	Nyilvántartott állás-keresők	Állás-keresési járadékban részesültek	Bejelenített betöltetlen állás-helyek
		részesültek					az előző év végi %-ában		
Budapest	47 771	16 009	6 281	7 981	1 750	2 143	110,7	80,9	105,5
Pest	40 766	13 310	5 818	6 851	849	2 111	103,9	77,5	89,0
Közép-Magyarország	88 537	29 319	12 099	14 832	2 599	4 254	107,5	79,3	99,5
Fejér	23 253	5 515	3 091	4 562	578	1 809	98,7	67,6	112,0
Komárom-Esztergom	14 581	4 009	2 102	2 866	856	1 300	90,2	59,5	286,3
Veszprém	19 512	4 446	3 048	4 757	256	1 956	87,3	65,4	230,6
Közép-Dunántúl	57 346	13 970	8 241	12 185	1 690	5 065	92,4	64,4	182,5
Győr-Moson-Sopron	13 696	4 865	2 223	1 659	642	1 411	92,0	73,3	92,5
Vas	10 399	2 659	1 759	2 220	585	1 054	79,9	51,9	177,3
Zala	17 555	3 788	2 772	4 590	1 747	1 208	92,4	68,1	151,1
Nyugat-Dunántúl	41 650	11 312	6 754	8 469	2 974	3 673	88,8	65,3	136,4
Baranya	28 857	4 850	3 048	10 568	228	2 989	99,3	78,3	123,2
Somogy	26 639	4 253	3 380	10 126	241	2 285	95,5	80,6	103,4
Tolna	14 980	2 659	2 054	4 144	133	1 703	92,6	69,5	70,7
Dél-Dunántúl	70 476	11 762	8 482	24 838	602	6 977	96,4	76,9	99,3
Borsod-Abaúj-Zemplén	68 622	7 992	7 604	30 313	1 189	6 349	95,4	73,3	142,9
Heves	21 218	3 702	2 852	7 732	276	1 966	94,0	69,4	117,4
Nógrád	19 368	2 641	2 413	7 511	152	2 126	95,8	71,0	87,9
Észak-Magyarország	109 208	14 335	12 869	45 556	1 617	10 441	95,2	71,8	130,4
Hajdú-Bihar	47 208	7 210	6 066	16 898	208	3 812	100,9	83,6	114,9
Jász-Nagykun-Szolnok	29 423	5 242	3 740	10 388	276	1 880	101,8	80,2	66,2
Szabolcs-Szatmár-Bereg	60 823	7 261	7 530	24 723	410	5 005	100,5	93,0	128,5
Észak-Alföld	137 454	19 713	17 336	52 009	894	10 697	100,9	85,9	97,5
Bács-Kiskun	35 161	6 423	4 489	9 942	488	3 782	95,9	68,7	97,8
Békés	28 856	4 504	4 204	9 391	385	3 832	98,7	73,0	67,3
Csongrád	22 590	4 500	2 850	4 492	491	2 695	97,0	77,4	101,9
Dél-Alföld	86 607	15 427	11 543	23 825	1 364	10 309	97,1	72,3	87,8
ÖSSZESEN	591 278	115 838	77 324	181 714	11 740	51 416	97,8	74,5	117,0

*A Foglalkoztatási Hivatal adatai.

a) A rendszeres szociális segélyben részesültekkel együtt.

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

A fogalmakhoz kapcsolódó részletes leírások, magyarázatok megtalálhatók a www.ksh.hu stADAT-tábláinak megfelelő témaköreihez tartozó módszertani leírásokban.

A kiadványban szereplő 2010. évi adatok részletes tartalmi leírását tartalmazza a 2010. évi megyei statisztikai évkönyvek módszertani blokkja is.